

Miad Na Balita Na Pasugid Juan

Pauna Na Mga Ambal Parti Ta Yi Na Libro Na Juan

Yi na libro pang-appat na libro ta appat na libro naan ta *Bag-o Na Kasugtanan* na nasulat parti ta kabui daw kamatayen Jesu-Cristo. Naan ta yi na libro, Jesus an papakala na kanen paumaw na “Pulong Ta Dyos” daw bag-o nabuat ta Dyos kalibutan kanen an duma ta Dyos. Paagi ki kanen tanan na betang pabuat ta Dyos daw kanen alinan ta kabui. Naan ta yi na libro nasulat parti ta tama na katingalaan na pabuat Jesus na pamatuod na kanen Bata Ta Dyos. Kada nasulat parti ta pagbuat Jesus ta katingalaan may isturya man parti ta iya na pagtudlo daw ino beet ambalen ta katingalaan na pabuat din. Nasulat man naan ta yi na libro parti ta mga itlaw na gatuo ki Jesus daw gasunod ki kanen. May anen man nasulat parti ta duma na mga itlaw na gakontra ki kanen daw dili miag na magpati.

Naan ta kapitulo trisi asta disi-syiti nasulat parti ta uryan na kilem na gaduma Jesus ta iya na mga tinudluan tak ta yon man na kilem kanen an padakep ta mga upisyalis. Na ula pa kanen an nadakep, gaisturya kanen ta iya na mga tinudluan na dili kanen maglugay na duma ki danen aged dili danen an magulpian ta iya na kamatayen.

Katapusan na isturya naan ta yi na libro parti ta pagdakep ki Jesus, iya na pagtubang naan ta mga upisyalis, iya na kamatayen paagi ta paglansang naan ta krus, pagbannaw ki kanen daw pagpakita din naan ta iya na mga tinudluan.

Nasulat naan ta yi na libro na gambal Jesus na kanen daw Dyos isya nang. Pasugid din man na kanen pagkaan na mag-atag ta kabui na ula katapusan, kanen ilaw na gapapawa ta isip ta mga itlaw, kanen masaligan na manugbantay ta mga karniro daw kanen matuod na puon na ubas tak paagi nang ki kanen mlaman ta kamatuuran an parti ta Dyos.

Naan ta yi na libro may isturya parti ta tuyo ta itlaw na gasulat ti. Liag din na mga itlaw na kabasa, magpati danen na Jesus an Bata Ta Dyos daw Pinili Ta Dyos Na Mag-ari daw paagi ta iran na pagtuo ki Jesus maangken danen kabui na ula katapusan.

Mga Tupiko Naan Ta Libro Na Juan

1. Kanen na paumaw na Pulong (1:1-18)
2. Pagwali Juan na manugbautismo (1:19-34)
3. Pagpili Jesus ta una din na mga tinudluan (1:35-51)
4. Pitto na katingalaan na pabuat Jesus (2:1 - 12:50)
5. Pitto na adlaw na nabilin ta kabui Jesus, iya na pagtubang naan ta mga upisyalis daw iya na kamatayen (13:1 - 19:42)
6. Pagbannaw ta Dyos ki Jesus (20:1-10)
7. Pagpakita Jesus naan ta iya na mga tinudluan (20:11 - 21:25)

Pulong Ta Dyos

¹ Anay pa sa bag-o nabuat kalibutan i, anen en kanen na paumaw na Pulong. Pulong an duma ta Dyos daw kanen an Dyos. ² Alin pa gid ta una, duma en kanen ta Dyos. ³ Paagi ki kanen pabuat ta Dyos tanan na betang daw ula may betang na nabuat na dili paagi ki kanen. ⁴ Kanen an alinan ta kabui daw kanen paumaw na ilaw na gapapawa ta isip ta mga itlaw. ⁵ Ilaw an gapawa naan ta delem daw impusibli man na ilaw an dili magpawa naan ta delem.

⁶ May itlaw na papadala ta Dyos na ngaran din Juan.* ⁷ Juan papadala ta Dyos para magsugid ta mga itlaw parti ki kanen na paumaw na Ilaw aged magpati danen ki kanen tenged ta sugid Juan. ⁸ Juan i dili paumaw an na Ilaw. Piro, pasugo ta Dyos Juan i na magsugid parti ki kanen na paumaw na Ilaw. ⁹ Paumaw an na Ilaw, kanen an matuod na ilaw na giling ta kalibutan i daw gapapawa ta isip ta tanan na mga itlaw. ¹⁰ Bisan anen kanen di duma ta mga itlaw ta kalibutan i daw paagi ki kanen nabuat ta Dyos kalibutan i, ula man gyapon danen kakala daw kino gid kanen an. ¹¹ Giling kanen ta mga itlaw na papili din na iya gid, piro katamaan ki danen ula danen pabaton kanen an. ¹² Piro, bisan kino na gabaton na gatuo ki kanen, danen an may matareng na alin ki kanen na maimo danen an na mga bata ta Dyos. ¹³ Danen naimo na mga bata ta Dyos dili tenged pabata danen ta Dyos paryo ta pagbata ta

* **1:6** Juan na pasambit, dili kanen Juan na gasulat ta yi na libro. Kanen an Juan na manugbautismo.

mga itlaw. Dili man pabata danen an paryo ta disisyon ta magsawa na gusto magbata. Iya gid ta Dyos na buat na danen an naimo na iya na mga bata.

¹⁴ Kanen na paumaw na Pulong natao daw gais-tar naan ta kalibutan i na duma ki kiten. Nlaman nay na ula duma paryo ki kanen na miad gid daw paagi ki kanen mlaman ta gid kamatuuran an parti ta Dyos. Nakita nay na daw ino naan ta Dyos Amay naan man ki kanen tenged kanen bugtong na Bata Ta Dyos.

¹⁵ Pasugid Juan naan ta mga itlaw daw kino gid paumaw an na Pulong. Ambal Juan na bakod iya na kagi, “Jesus an, kanen paambal ko na itlaw na mabot sunod ki yaken, piro mas datas pa iya na katengdanan kaysa ta ake na katengdanan tak anen en kanen an na ula a pa natao.”

¹⁶ Tenged Jesus miad gid, pirmi ki din paatagan ta mga kaayaran. ¹⁷ Dyos gaatag ki kiten ta iya na mga sugo paagi ta sinulat Moises, piro paagi ki Jesu-Cristo pakita din na kanen an miad gid daw papaintindi din man ki kiten kamatuuran parti ta iya na kaugalingen. ¹⁸ Ula may itlaw na kakita ta Dyos. Piro, nakala ta gid Dyos an paagi ki kanen na bugtong na Bata. Kanen an Dyos daw duma ta Dyos Amay.

Juan Na Manugbautismo
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18)

19 Naan ta Jerusalem mga manugdumala ta Judio† gasugo ta mga pari daw mga duma danen na Levita‡ na ilingan danen Juan an na insaan daw kino gid kanen an. Iling ti natabo ta iya na pagsabat ki danen. 20 Pasugiran din danen an ta matuod. Ula gid kanen gabula. Ambal din, “Dili yaken Pinili Ta Dyos Na Mag-ari.”§

21 Gainsa pa danen, “Ta, daw dili kaon Pinili Ta Dyos Na Mag-ari, kino ka gid? Kaon Elias na prupita na manugsugid ta kabebet-en ta Dyos?”

Sabat din, “Dili.”

Painsaan danen isab kanen i, “Kaon papaabot ta ya na prupita?”*

Sabat din, “Dili.”

22 Ambal danen ki kanen, “Sugiran no kami i daw kino ka gid aged may isugid kay ta mga gasugo ya ki kami. Ino maambal no parti ta imo na kaugalingen?”

23 Sabat din alin ta sinulat Isaias. Ambal din, “Yaken ittaw naan ta lugar na ula kabalayan na

† 1:19 Judio beet ambalen mga ittaw na mga linai Abraham na yon man mga linai ta apo din na Israel. Pwidi nyo mabasa parti ta mga Judio naan ta Mga Ambal Na Pasaysay. ‡ 1:19 Pwidi nyo mabasa parti ta mga Levita naan ta Mga Ambal Na Pasaysay.

§ 1:20 Pwidi nyo mabasa parti ta Pinili Ta Dyos Na Mag-ari naan ta Mga Ambal Na Pasaysay. * 1:21 Ta timpo Juan, mga Judio gapaabot ta prupita na ipadala ta Dyos na paryo ki Moises. Piro, mas datas pa iya na katengdanan kaysa ta katengdanan Moises. Naan ta Deuteronomio 18:15-18 pwidi nyo mabasa parti ta prupita na papaabot ta mga Judio.

galaygay na bakod iya na kagi, ‘Tadlengen nyo agian an para ta pag-abot ta Ginuo.’”†

²⁴ Mga itlaw an na gainsa ki Juan, danen pasugo ta mga manugdumala na paumaw na Pariseo.‡

²⁵ Insa pa gid danen ki kanen, “Daw dili kaon Pinili Ta Dyos Na Mag-ari daw dili man kaon Elias daw dili ka man prupita na mabot, man-o tak gabautismo ka ta mga itlaw?”

²⁶ Sabat din, “Matuod gabautismo a ta mga itlaw paagi nang ta waig. Piro, dili yaken papaabot nyo ya tak may isya na anen di anduni na dili nyo kala daw kino gid kanen an. ²⁷ Kanen pambal ko ya na mabot sunod ki yaken. Dili a bagay na magsirbi ki kanen maskin ta pagbadbad nang ta igot ta iya na sandal§ tak datas gid iya na katengdanan.”

²⁸ Pag-insa ya ta mga Pariseo ki Juan natabo naan ta Betania naan pa ta liyo ta Suba Jordan na anen dya Juan an na gabautismo ta mga itlaw.

Jesus Paumaw Na Karniro Na Papadala Ta Dyos

²⁹ Sunod na adlaw, nakita Juan* na gaprani Jesus ki kanen. Gambal Juan ta mga itlaw dya, “Lagen nyo, anen en kanen i na paumaw na Karniro

† **1:23** Isaias 40:3 Naan ta Juan 1:23 agian na pasambit beet ambalen mga itlaw an na pawalian Juan na manugbautismo. Pawali din na kinanglan magbag-o danen aged danen an anda para ta pag-abot ta Ginuo. Pagbag-o an ta mga itlaw ta iran na batasan paanggid ta pagtadleng ta agian. ‡ **1:24** Pwidi nyo mabasa

parta ta mga Pariseo naan ta Mga Ambal Na Pasaysay. § **1:27** Ta timpo Juan, katengdanan ta pinakababa na suguon na kanen magtanggap ta sandal ta iya na amo na bag-o nang guli na gaselled ta balay. * **1:29** May pasaysay parti ki Juan na pwidi nyo mabasa naan ta ‘footnote’ ta Juan 1:6.

na papadala ta Dyos[†] para ialad tak paagi ki kanen patawaren ta Dyos mga itlaw ta iran na mga sala. ³⁰ Kanen i pambal ko na mabot sunod ki yaken daw mas datas pa iya na katengdanan kaysa ta ake na katengdanan tak na ula a pa natao, kanen anen en. ³¹ Ta una, ula ko pa nakala daw kino kanen i na mabot sunod ki yaken. Piro, padala a ta Dyos na magbautismo ta mga itlaw aged makala kanen i ta mga linai Israel paagi ki yaken.”[‡]

³²⁻³³ Gapamatuod Juan naan ta mga itlaw parti ta iya na inagian, “Ta una, ula ko nakala daw kino kanen an na mabot sunod ki yaken. Piro, na padala a ta Dyos na magbautismo ta mga itlaw, ambal din ki yaken na daw makita ko Dyos Ispiritu Santo gapababa alin ta langit daw gapabilin naan ta isya na itlaw, yon man na itlaw na papaabot ko. Kanen magbautismo an ta mga itlaw paagi ta Dyos Ispiritu Santo. Ambal ya ta Dyos ki yaken natuman gid tak nakita ko en Dyos Ispiritu Santo gapababa alin ta langit paryo ta salampati daw gapabilin naan ki Jesus. ³⁴ Nakita ko gid en daw yon tenaan na gasugid a ta mga itlaw na Jesus an Bata Ta Dyos.”

[†] **1:29** Ta timpo Juan, isya na pabuat ta mga Judio gaalad danen ta mga karniro bilang bayad ta iran na mga sala. Naan ta Levitico 5:17-19 daw Mga Numero 28:1-13 pwidi nyo mabasa parti ta sugo ta Dyos na mga Hebreo an mag-alad ta karniro bilang bayad ta sala. Naan ta Isaias 53:7, 10 daw Mga Papakita 5:6-14, 17:14 pwidi nyo mabasa parti ta paumaw na Karniro na papadala ta Dyos. [‡] **1:31** Mga linai Israel beet ambalen mga Judio tak mama na ngaran din Israel alinan ta mga Judio. Pwidi nyo mabasa parti ki Israel daw parti man ta mga Judio naan ta Mga Ambal Na Pasaysay.

Una Na Mga Tinudluan Jesus

³⁵ Sunod na adlaw, Juan[§] daw darwa din na tinudluan anen isab ta Betania na naan ta liyo ta Suba Jordan. ³⁶ Nakita din Jesus na galambay daw ambal din, “Lagen nyo, anen en Jesus na Karniro na papadala ta Dyos.”*

³⁷ Pagmati ta darwa na tinudluan Juan, gasunod dayon danen an ki Jesus. ³⁸ Na gablikid Jesus i, nakita din darwa an na tinudluan Juan na gasunod ki kanen. Painsaan din, “Ino kinanglan nyo?”

Sabat ta darwa an, “Rabbi, indi ka gadayon?” Rabbi beet ambalen mistro.

³⁹ Ambal Jesus ta darwa na tinudluan Juan, “Mos, muyog kaw ki yaken aged mlaman nyo daw indi a gadayon.” Pag-ambal din, gakuyog dayon darwa ya daw nakita danen daw indi kanen gadayon. Naan dya danen an alin ta paglambay ta appat uras alin ta ugto-adlaw asta magkilem.

⁴⁰ Isya na tinudluan Juan na kamati ta ambal Juan daw gasunod ki Jesus, ngaran din Andres na utod Simon Pedro. ⁴¹ Pangita dayon Andres utod din ya daw pasugiran din, “Nakita nay Mesias ya.” Pambal na Mesias beet ambalen Pinili Ta Dyos Na Mag-ari.

⁴² Pag-ambal Andres, padala din dayon Simon an naan ki Jesus. Pag-abot danen Andres ki Jesus, gatan-aw Jesus i ki Simon daw ambal din, “Kaon

§ **1:35** May pasaysay parti ki Juan na pwidi nyo mabasa naan ta ‘footnote’ ta Juan 1:6. * **1:36** May pasaysay parti ta Karniro na papadala ta Dyos na pwidi nyo mabasa naan ta ‘footnote’ ta Juan 1:29.

Simon na bata Juan.† Piro, umawen ta kaw na Cefas.” Ngaran na Cefas, daw isalyo naan ta Griego na linggwai, Pedro.‡

Pagpili Jesus Ki Felipe Daw Natanael

⁴³ Sunod na adlaw, Jesus i gadisasyon na miling kanen naan ta Galilea. Ta iya na pagpanaw, nakita din Felipe daw ambal din, “Muyog ka ki yaken aged kaon man isya ta ake na mga tinudluan.”

⁴⁴ Felipe i taga-Betsaida na isya na banwa na sakep ta Galilea. Taga-Betsaida man danen ya Andres daw Pedro. ⁴⁵ Felipe i, papangita din dayon Natanael ya. Pagkita din, ambal din, “Nakita nay kanen ya na pasambit Moises naan ta iya na sinulat daw pasambit man ta mga prupita naan ta iran na mga sinulat. Kanen Jesus na taga-Nazaret na bata Jose.”

⁴⁶ Ambal Natanael, “Aree! Ula gid an may miad na alin ta Nazaret!”

Ambal man Felipe, “Muyog ka ki yaken aged makita no kanen ya.”

⁴⁷ Na gaprani Natanael ki Jesus, nakita Jesus kanen i daw gambal parti ki kanen, “Anen mama i na matuod na linai Israel tak masaligan.”

⁴⁸ Gatingala Natanael an tak nakala kanen an Jesus. Gainsa kanen an ki Jesus, “Man-o tak nakala a no?”

Sabat Jesus, “Bag-o ka pa paanggat Felipe, nakita ta kaw en na naan ka pa ta dalem ta kaoy na igos.”

† **1:42** Juan na amay Simon dili Juan na gasulat ta yi na libro daw dili man Juan na manugbautismo. ‡ **1:42** Ngaran na Cefas daw Pedro isya nang na beet ambalen, unay na bato.

⁴⁹ Dayon ambal Natanael ki Jesus, “Mistro, matuod gid na kaon Bata Ta Dyos daw kaon man Ari ta mga linai Israel.”

⁵⁰ Ambal Jesus ki Natanael, “Kaon yan gapati en ki yaken tenged ta ambal ko na nakita ta kaw naan ta dalem ta kaoy na igos. Makita no mas makatingala pa na mga buat kaysa ta nakita no anduni.”

⁵¹ Gambal pa Jesus ki kanen, “Sigurado gid na makita nyo mas makatingala pa na mga buat daw sugiran ta kyo na makita nyo langit na magbukas daw mga angil ta Dyos gapanaik naan ta langit daw gapanaog naan ki Kanen Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan.”§

2

Una Na Katingalaan Na Pabuat Jesus

¹ Paglambay ta darwa na adlaw alin ta pag-isturya Jesus ki Natanael, may kasal naan ta banwa na Cana na sakep ta Galilea. Gatambong inay Jesus ta kasal. ² Jesus daw iya na mga tinudluan gatambong man ta kasal ya tak danen paimbitar man. ³ Na naubusan en ta bino mga itlaw na gakumbira, iya na inay gambal ki kanen, “Ula en danen an bino.”

⁴ Sabat Jesus, “Nay, dili ka magpalibeg tak nla-man ko daw ino dapat ko na buaten. Dili pa uras na matuman plano ta Dyos para ki yaken.”

⁵ Inay Jesus gambal naan ta mga itlaw na gasirbi, “Tumanen nyo daw ino sugo din ki kyo.”

§ **1:51** Pwidi nyo mabasa parti ta umaw na Kanen Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan naan ta Mga Ambal Na Pasaysay.

⁶ May anen dya annem na tadyaw na buat alin ta bato. Kada tadyaw pwidi maugsakan ta binti asta ta trinta galon na waig na pagamit para pang-ugas ta lima tak ta riliyon ta mga Judio may sunuran parti ta paglimpyo ta lima. ⁷ Ambal Jesus ta mga it-taw na gasirbi, “Pannuon nyo ta waig mga tadyaw an.” Pagtapos Jesus ta ambal, papanno danen asta gid tepeng ta bibig ta mga tadyaw. ⁸ Ambal Jesus ki danen, “Magsalok kaw ta waig naan ta mga tadyaw an daw dleen nyo naan ta it-taw na pasaligan ta pag-asikaso ta kumbira.”

Pag-ambal Jesus, mga it-taw na gasirbi, gasalok naan ta mga tadyaw daw padala danen naan ta it-taw na gaasikaso ta kumbira. ⁹ Na patilawan din iran ya na dala, bino nainem din tak waig nimo en na bino. Ula din nlami daw indi galin bino an, piro mga it-taw ya na gasirbi, nlaman danen. Paumaw din mama na nakasal. ¹⁰ Ambal din, “Kustumbri ta mga it-taw na gakumbira una danen na papatad dayad an na klasi ta bino. Daw tama en nainem ta iran na mga bisita, dili en dayad na bino papatad danen. Piro, kaon yan, iba man a tak pauryan no imo dayad an na klasi ta bino!”

¹¹ Pag-imo an Jesus ta bino alin ta waig na kanen naan ta Cana na sakep ta Galilea, yon una na katingalaan na pabuat din na pamatuod daw kino kanen an. Paagi ta una na katingalaan na pabuat din, papakala din na daw ino naan ta Dyos naan man ki kanen. Iya na mga tinudluan gatuo ki kanen.

¹² Pagtapos ta kasal, gategbeng Jesus duma ta iya na inay, iya na mga utod daw iya na mga

tinudluan naan ta banwa na Capernaum. Gatindir danen dya ta pila na mga adlaw.

Pagpagwa Jesus Ta Mga Gabligya Naan Ta Timplo

(*Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46*)

¹³ Na dali nang en mabot timpo na mag-umpisa pista ta mga Judio na paumaw na Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto,* Jesus i daw iya na mga tinudluan giling naan ta Jerusalem. ¹⁴ Naan ta sular ta Timplo may nakita kanen i na mga ittaw na gabligya ta pang-alad na mga baka, karniro daw tukmo. May mga ittaw man dya na manugbalyo ta kwarta.† ¹⁵ Pagkita din, gakamang kanen an ta mga kalat daw pabuat din na panglapres. Papagwa din alin ta Timplo tanan na ganigusyo dya asta mga karniro daw baka. Pawas-ag din mga kwarta ya ta mga manugbalyo daw patumba din man iran na mga lamisaan. ¹⁶ Pambalan din mga ittaw na gabligya ta mga tukmo, “Mangen nyo mga tukmo an daw dleen nyo mwa. Dili nyo en buaten na bligyaan balay i ta ake na Amay.”

¹⁷ Na nakita ta mga tinudluan Jesus na papagwa din alin ta Timplo mga ittaw na gabligya dya, nademdeman danen na naan ta sinulat na pulong ta Dyos may gapangamuyo ta Dyos ta iling ti,

* **2:13** Pwidi nyo mabasa parti ta Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto naan ta Mga Ambal Na Pasaysay. † **2:14** Naan ta Timplo, kwarta ta mga Romanen pabalyo ta mga ittaw para ta kwarta ta mga Judio aged malit danen ta ayep na pang-alad para ta Dyos.

“Bisan patayen a ta mga itlaw, bakod man gyapon pagpalanga ko ta imo na balay.”[†]

¹⁸ Mga manugdumala ta Judio gagilek ki Jesus daw gambal danen an ki kanen, “Daw alin ta Dyos imo na uturidad ta pagpalin no ta mga itlaw ya naan ta Timplo, magbuat ka ta katingalaan na pamatuod no ki kami.”

¹⁹ Sabat Jesus ki danen, “Daw gubbaen nyo Balay i Ta Dyos, patindegen ko isab seled ta tallo na adlaw.”

²⁰ Ambal danen, “Di, ino isip ti a? Ula ka nalam na Balay i Ta Dyos patukod ta kwarintay-sais na taon? Impusibli na mapatindog no ta tallo nang na adlaw.” ²¹ Piro, ula danen naintindii na Balay Ta Dyos na pambal Jesus beet ambalen iya na lawa. ²² Ta pagbannaw ki kanen ta uryan, mademde-man ta iya na mga tinudluan iya an na paambal na seled ta tallo na adlaw patindegen din isab Balay Ta Dyos. Gani, mapati gid danen an na matuod ambal Jesus daw mga ambal parti ki kanen naan ta sinulat na pulong ta Dyos.

²³ Na naan Jesus i ta Jerusalem ta timpo ta Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto, tama na mga itlaw gatuo ki kanen tak nakita danen mga katingalaan na pagbuat din. ²⁴ Piro, Jesus ula gasalig na matuod iran na pagtuo ki kanen tak nlanan din ugali ta mga itlaw. ²⁵ Dili en kinanglan na sugiran pa kanen an daw ino iran na isip tak nlanan din en daw ino isip ta mga itlaw.

[†] **2:17** Mga Salmo 69:9

3

Pag-istoryaay Jesus Daw Nicodemo

¹ May mama na ngaran din Nicodemo na mimbro ta grupo na paumaw na Pariseo daw isya man kanen an ta mga manugdumala ta mga Judio.

² Isya na kilem, giling kanen an ki Jesus daw gambal, “Mistro, nlanan nay na kaon papadala ta Dyos aged magtudlo ki kami. Nlanan nay tak imo na mga katingalaan na buat pamatuod na Dyos an gaubay ki kaon.”

³ Ambal Jesus ki Nicodemo, “Matuod gid nyan daw sugiran ta kaw na ula duma na masakep ta pagdumala ta Dyos daw dili, mga itlaw na matao isab.”

⁴ Insa Nicodemo ki Jesus, “Daw isya na itlaw manakem en, ino paagi na kanen an matao isab? Impusibli na malik pa kanen isab naan selled ta gettek ta iya na inay daw matao isab.”

⁵ Sabat Jesus, “Matuod gid nyan, piro gambal a ki kaon na ula duma na makalabet naan ta mga itlaw na padumalaan ta Dyos daw dili, mga itlaw na matao paagi ta waig daw Dyos Ispiritu Santo.

⁶ Bisan kino na pabata ta itlaw, kanen an itlaw nang man. Piro, bisan kino na natao paagi ta Dyos Ispiritu Santo, may bag-o na kabui na alin ta Dyos. ⁷ Dili ka magtingala ta ake na ambal na kada itlaw kinanglan matao isab. ⁸ Angin gaeyep bisan indi nang dapit. Piro, bisan ula nyo nلامي daw indi galin daw indi punta, mabatyagan nyo man gyapon. Iling man tan mga itlaw na natao paagi ta Dyos Ispiritu Santo tak bisan ula danen naintindii paagi an na natao danen isab, matuod

man gyapon na natao danen daw nakita danen resulta ta mga nabuat ta Dyos Ispiritu Santo ki danen.”

⁹ Insa Nicodemo ki Jesus, “Man-o, pwidi na matao mga itaw paagi ta Dyos Ispiritu Santo?”

¹⁰ Sabat Jesus, “Di’ ba kaon yan pataod na manugtudlo ta mga linai Israel, piro ula no pa gid naintindii na matao isab mga itaw paagi ta Dyos Ispiritu Santo? ¹¹ Tingala a gid na ula no pa naintindii, piro gambal a ki kaon na pasugid nay en ki kyo mga nlanan nay daw mga nakita nay, piro ula kaw man gyapon gapati ta ame na sugid. ¹² Tened na ula kaw gapati ta tudlo ko parti ta kabui naan ta kalibutan i, dili kaw man gyapon magpati ta isugid ko ki kyo parti daw ino naan ta langit. ¹³ Ula duma na kailing naan ta langit daw makasugid gid parti ta langit daw dili, Kanen Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan.”

¹⁴ Ambal din pa, “Buaten naan ki Kanen Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan paryo ta pabuat ya anay pa sa naan ta bekkessan na buat alin ta brunsi. Na danen Moises naan ta lugar na ula kabalayan, bekkessan ya na brunsi pabetang din naan ta kaoy daw padatas aged mga magtanaaw ta bekkessan ya dili mapatay.* Iling man tan buaten ki Kanen Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan tak naan ta plano ta Dyos na kanen i ibetang naan ta kaoy daw ipadatas ¹⁵ aged bisan

* **3:14** Naan ta Mga Numero 21:4-9 pwidi nyo mabasa isturya na anay pa sa pasilutan ta Dyos mga linai Israel paagi ta pagkagat ki danen ta tama na bekkessan na dalitan, piro bisan kino gatan-aw ta bekkessan na buat Moises alin ta brunsi, danen an ula napatay.

kino magtuo ki kanen, maangken danen kabui na ula katapusan.”

¹⁶ Tened ta bakod na paggugma ta Dyos ta mga itlaw ta kalibutan, paatag din bugtong din na Bata aged bisan kino magtuo ta iya na Bata, dili din maageman silot na ula katapusan. Tagan din danen an ta kabui na ula katapusan. ¹⁷ Tuyo ta Dyos na papadala din iya na Bata naan ta mga itlaw ta kalibutan dili para magsintinsya iya na Bata ki danen ta ula katapusan na silot. Tuyo din na paagi ta iya na Bata danen maluwas alin ta silot. ¹⁸ Gani, bisan kino na gatuo ta Bata Ta Dyos, dili en sintinsyaan. Piro, bisan kino na ula gatuo, nasintinsyaan en ta silot na ula katapusan tak ula gatuo ta bugtong na Bata Ta Dyos. ¹⁹ Yi tenaan na sintinsyaan danen an ta Dyos: Kanen an na paumaw na Ilaw† giling ta kalibutan i daw gapapawa kanen an ta isip ta mga itlaw aged magpati danen ta Dyos, piro mas gusto danen kadelem kaysa ta kapawa aged magpadayon danen ta iran na mga buat na malain. ²⁰ Tanan na mga itlaw na gabuat ta malain gasikway ki kanen na paumaw na Ilaw daw ula man gaprani ki kanen tak basi makita na mga buat an danen malain. ²¹ Piro, tanan na gasunod ta kamatuuran parti ta Dyos, gaprani danen an ki kanen na paumaw na Ilaw aged makita ta mga itlaw na gabuat danen an ta dayad tak gatuman ta Dyos.

Sugid Juan Parti Ki Jesus

† **3:19** Kanen an na paumaw na Ilaw ula duma daw dili, Jesus.

²² Paglambay ta pila na mga adlaw alin ta pag-isturyaay Jesus daw Nicodemo, Jesus daw iya na mga tinudluan giling naan ta lain-lain na mga lugar naan ta prubinsya na Judea. Naan dya danen an gatinir daw gabautismo ta mga itlaw.
²³ Ta yon man na timpo, Juan gabautismo ta mga itlaw naan ta Enon na dani nang ta Salim tak naan dya tama waig. Giling pa mga itlaw naan ki kanen daw magpabautismo ²⁴ tak ta yon man na timpo ula pa kanen napriso.

²⁵ Ta yon man na timpo, gadiskasay mga tinudluan Juan daw isya na mama na Judio tenged ta sunuran ta mga Judio parti ta sirimunya ta paglimpyo. ²⁶ Pagtapos ta iran na pagdiskasay, mga tinudluan Juan giling ki kanen daw gambal, “Mistro, nademdeman no na gasugid ka kan-o parti ta mama ya na duma no naan ta liyo Suba Jordan? Anduni, gabautismo kanen ya daw sikad tama na mga itlaw giling ki kanen.”

²⁷ Ambal Juan, “Bay-an nyo nang. Daw ula kanen paatagan ta Dyos ta katengdanan, impusibli na iling an tan mabuat din. ²⁸ Namatian nyo en ake na ambal na dili yaken Pinili Ta Dyos Na Mag-ari. Papadala a ta Dyos una ki kanen aged magsugid ta mga itlaw na kanen an mabot.”
²⁹ Gaisturya pa Juan ta paanggid, “Bai na kasalen, simpri para ta iya na nubyo. Bisan bai an dili para ta mama na abay, bakod man gyapon kalipay ta mama na abay tak gaasikaso kanen ta kasal daw kanen an duma man ta kasalen na mama daw gamati ta ambal ta kasalen na mama. Anduni iling man tan ake na kalipay tak napriparar ko en mga itlaw para ta pag-abot ta Pinili Ta Dyos.

³⁰ Matuman gid plano ta Dyos na kanen na Pinili Ta Dyos mas makala pa kaysa ki yaken.”

³¹ Igo gid na mas nakala Pinili Ta Dyos kaysa ki Juan tak Pinili an alin ta langit ya na istaran ta Dyos daw iya an na katengdanan pinakadatas ta tanan. Piro, mga ittaw na naan ta kalibutan i, taga-unti nang danen an daw iran man na ambal parti nang ta mga betang naan ta kalibutan i. ³² Kanen i na alin ta langit gasugid parti ta mga nakita daw mga namatian din naan ta langit, piro pila nang gapati ta iya na sugid. ³³ Mga ittaw na gapati ta iya na sugid, danen gapamatuod na mga ambal ta Dyos matuod gid. ³⁴ Kanen i na papadala ta Dyos alin ta langit gasugid ta mga ambal ta Dyos tak paatag ki kanen Dyos Ispiritu Santo an na magtabang na ula limitasyon. ³⁵ Kanen i na papadala, kanen Bata ta Dyos Amay daw papalangga kanen i ta Dyos daw patugyanan ta tanan. ³⁶ Bisan kino na gatuo ta Bata Ta Dyos, naangken din en kabui na ula katapusan na alin ta Dyos. Piro, bisan kino na ula gatuo ta Bata Ta Dyos, dili din maangken kabui na ula katapusan tak maageman din segeng na silot ta Dyos ta ula katapusan.

4

Pag-isturyaay Jesus Daw Bai Na Samaritana

¹ Paglambay ta pila na mga adlaw, nlanan Jesus na nabalitaan ta mga Pariseo na mas tama iya na mga tinudluan kaysa ta mga tinudluan Juan daw mas tama na mga ittaw na nabautismuan din. ² Piro, kanen i, ula gabautismo ta bisan kino. Iya an na mga tinudluan, danen gabautismo.

³ Na nlaman Jesus, galin danen Jesus naan ta Judea daw gabalik ta Galilea. ⁴ Ta iran na pagpanaw munta ta Galilea, paengnged Jesus na magi danen naan ta lugar na Samaria. ⁵ Ta iran na pag-agi naan ta Samaria, giling danen ta banwa na paumaw na Sicar na dani nang ta basak na paatag Jacob ta bata din na Jose. ⁶ Naan ta basak na ya bubon na nakutkot Jacob anay pa sa. Na ugto-adlaw, gamungko Jesus i naan ta tengnged ta bubon tak nakapuyan kanen an ta panaw.

⁷⁻⁸ Mga tinudluan ya Jesus gapanaw munta ta banwa aged malit ta pagkaan. Na gamungko Jesus, may gabot na bai na Samaritana aged mandok. Ambal Jesus ta bai an, “Daw pwidi, painemen a no.”

⁹ Sabat ta bai, “Di' ba kaon yan Judio? Yaken i Samaritana. Man-o tak gangayo ka ki yaken ta waig?” Iling tan ambal ta bai an tak mga Judio ula gatubay ta mga Samaritano.*

¹⁰ Sabat Jesus, “Daw nlaman no inta daw ino atag na alin ta Dyos daw nakala a no man daw kino yaken i na gangayo ta waig ki kaon, mangayo ka inta ki yaken aged tagan ta kaw ta waig na mag-atag ta kabui.”

¹¹ Ambal ta bai, “Sir, ula ka timba daw dili ka man kasalok tak yi na bubon sikad dalem. Indi

* **4:9** Gatingala bai na Samaritana na gangayo Jesus ta waig tenged mga Judio an dili maggamit ta ineman na nausar en ta mga Samaritano tak Judio na gagamit bilangen na ‘dili-limpyo’. Pwidi nyo mabasa naan ta Mga Ambal Na Pasaysay parti ta pagpati ta mga Judio na may paumaw danen na limpyo daw dili-limpyo daw ngitaen nyo ambal na limpyo. Pwidi nyo mabasa parti ta Samaria daw Samaritano naan ta Mga Ambal Na Pasaysay.

ka magkamang ta waig na mag-atag ta kabui?”
12 Insa pa ta bai ki Jesus, “Ino beet ambalen no? Imo na katengdanan mas datas pa kaysa ta katengdanan Jacob na kaapuan na ate na alinan? Kanen gaatag ta yi na bubon bilang ame na panublien daw gainem man ta waig na alin ta yi na bubon asta iya na mga bata daw mga ayep.”

13 Sabat Jesus, “Tanan na mga ittaw na minem ta waig na alin ta yi na bubon, mlao isab. 14 Piro, bisan kino minem ta waig na atag ko, dili en mlao isab. Waig na pambal ko mag-atag ta kabui na ula katapusan na paryo ta tuburan na gailig na dili maubbasan.”

15 Ambal ta bai an, “Sir, tagan a no ta waig na pambal no aged dili aren mlao daw dili a man sigi balik-balik di na mandok.”

16 Ambal Jesus ta bai, “Muli ka daw umawen no sawa no ya daw malik kaw di ki yaken.”

17 Sabat ta bai, “Ula a sawa.”

18 Ambal Jesus, “Matuod ambal no an na ula ka sawa tak limma ka en bisis na gangasawa daw mama na gistar ki kaon anduni dili matuod no na sawa tak sawa-sawa no nang.”

19 Ambal ta bai, “Sir, ta panilag ko kaon yan prupita ta Dyos. 20 Pwidi a no sugiran daw indi nay dapat simbaen Dyos an. Anay pa sa ame na mga kaapuan na mga Samaritano, pasimba danen Dyos an naan ta yi na bukid. Piro, kyo na mga Judio gambal na dapat na naan nang gid ta Jerusalem ya Dyos an simbaen ta mga ittaw.”

21 Ambal Jesus ta bai, “Kay, magpati ka ta ambal ko. Mabot timpo na dili en naan ta yi na bukid daw dili man naan ta Jerusalem simbaen ta mga

ittaw Dyos Amay an. ²² Kyo na mga Samaritano ula kaw kakala daw kino pasimba nyo. Piro, kami na mga Judio, kala nay Dyos na pasimba nay tak paagi ki kami na mga Judio ipaintindi ta Dyos naan ta mga itlaw paagi an na maluwas danen alin ta iya na silot na ula katapusan. ²³ Mabot en timpo daw anduni en na Dyos Amay an simbaen ta mga itlaw ta matuod tak iran na pagsimba terek ta iran na tagipusuon daw pasunod man danen kamatuuran na alin ki kanen. Iling tan liag ta Dyos Amay. ²⁴ Dyos an, dili makita tak kanen ispiritu. Gani, kinanglan daw simbaen ta Dyos an, terek gid ta ate na tagipusuon daw pasunod ta man kamatuuran na alin ki kanen.”

²⁵ Ambal ta bai, “Nlaman ko daw mabot en Mesias na paumaw man na Pinili Ta Dyos Na Mag-ari, isaysay din ki kiten tanan an na parti ta mga sugo ta Dyos.”

²⁶ Ambal Jesus, “Kanen ya na pambal no na mabot, yaken mismo na gaisturya ki kaon anduni.”

²⁷ Na Jesus daw bai an gaisturyaay pa, mga tinudluan Jesus gabot daw gatingala gid danen an tak gaisturya Jesus naan ta isya na bai. Piro, ula isya ki danen gainsa daw ino kinanglan ta bai an daw man-o tak gaisturya Jesus ki kanen.

²⁸ Pabilin dayon ta bai iya na sandukan daw gabalik kanen an naan ta banwa. Pag-abot din dya, gambal kanen an ta mga itlaw, ²⁹ “Mos, muyog kaw daw tan-awen nyo mama ya na gambal ki yaken parti ta tanan ko na pabuat. Kanen taan Pinili Ta Dyos Na Mag-ari.” ³⁰ Pag-ambal ta bai,

gapanaw kanen daw mga itlaw na paisturya din gakuyog na miling ki Jesus.

³¹ Bag-o kabot naan ki Jesus bai ya daw mga itlaw na gakuyog, mga tinudluan Jesus sigi ambal ki kanen, “Mistro, maan ka en.”

³² Sabat Jesus ki danen, “May pagkaan a, piro ula nyo nlami.”

³³ Pag-ambal Jesus, gatingala mga tinudluan din an daw gainsaay danen an, “May gadala di taan ta pagkaan ki kanen?”

³⁴ Ambal Jesus ki danen, “Ta pagtuman ko ta liag ta gapadala ki yaken daw pagtuman ko man ta mga papabuat din ki yaken, paryo may pakaan a na gapabiskeg ki yaken. ³⁵ May ambalanen na ‘Appat pa na bulan bag-o mabot tag-ani’. Piro, yi nang ake na maambal ki kyo: Tag-ani en anduni. Tan-awen nyo mga itlaw na gaprani en ki kiten na dapat tudluan aged magtuo ki yaken. Paryo danen ta tanem na naan ta uma na igo en anien daw dapat na umpisaan en pag-ani an. ³⁶ Sigurado na kyo na magtudlo ki danen magbaton ta dayad na bales alin ta Dyos na paryo kaw ta mga manug-ani na magbaton ta iran na suol daw sigurado man na mga itlaw na paryo an inyo na anien tagan ta Dyos ta kabui na ula katapusan. Mga itlaw na gatanem daw mga itlaw na gaani mag-isyta ta kalipay tenged ta dayad na resulta ta iran na pagpangabellay. ³⁷ May isya pa na ambalanen: ‘Iba gamanggas, iba gaani.’ Ambalanen na i matuod gid ³⁸ tak na papadala ta kyo, paryo kaw ta mga itlaw na gaani naan ta anian na ula danen gangabellay ta pagtanem. Duma gangabellay una ki kyo daw kyo gasubli nang en ta iran na ubra.”

³⁹ Tama na mga Samaritano na taga-Sicar na gatuo ki Jesus tenged ta ambal ta bai ya ki danen na Jesus gambal parti ta tanan na buat ta bai ya. ⁴⁰ Na gabot mga Samaritano naan ki Jesus, pawiran danen Jesus an na magtinir ki danen daw naan dya gatinir kanen an ta darwa na adlaw.

⁴¹ Tenged ta tudlo Jesus, gatama pa gid mga itlaw na gatuo ki kanen. ⁴² Mga itlaw na gatuo gambal ta bai ya, “Anduni, gatuo kay ki Jesus dili tenged nang ta imo na sugid. Gatuo kay ki kanen tenged kami i kamati ta iya na tudlo daw nlaman nay en na kanen gid Manluluwas para ta tanan na mga itlaw ta bilog na kalibutan.”

Pagpaayad Jesus Ta Bata Ta Isya Na Upisyal

⁴³ Paglambay ta darwa adlaw na gatinir Jesus daw iya na mga tinudluan naan ta Sicar, gapanaw danen an daw giling ta Galilea na lugar na iya na alinan. ⁴⁴ Giling kanen dya maskin kaambal kanen an na mga prupita na manugsugid ta kabebet-en ta Dyos danen an ula pataura ta iran na mga kasimanwa. ⁴⁵ Piro, pag-abot danen Jesus naan ta Galilea, dayad na pagbaton ta mga itlaw ki kanen tak nakita ta mga itlaw tanan na mga buat din na naan kanen ta Jerusalem ta timpo ta Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto tenged mga itlaw an naan man dya ta pista ya.

⁴⁶ Na naan pa danen Jesus ta Galilea, gabalik danen naan ta Cana na banwa na naan dya paimo Jesus waig ya na bino.† Ta mga inadlaw na gabalik Jesus naan ta Cana, may upisyal ta gubirno

† **4:46** Naan ta Juan 2:1-11 pwidi nyo mabasa parti ta pabuat Jesus na waig an paimo din na bino.

na naan ta Capernaum[‡] na bata din gamasakit.
⁴⁷ Na namatian ta upisyal na Jesus gabalik naan ta Galilea alin ta Judea, giling kanen an naan ta Cana daw gapangabay ki Jesus na megbeng anay naan ta Capernaum aged ayaren iya na bata na gatagumatayen en.

⁴⁸ Ambal Jesus, “Man-o tak kyo na mga taga-Galilea gusto nyo gid na makita mga katingalaan na buat ko? Bisan dili nyo makita mga katingalaan na pamatuod daw kino a, magtuo kaw inta ki yaken.”

⁴⁹ Ambal ta upisyal ki Jesus, “Sir, daw pwidi nang, muyog ka anay megbeng mintras bui pa bata ko ya.”

⁵⁰ Ambal Jesus, “Muli ka nang en. Bata no ya ayad en.”

Gapati upisyal ya ta ambal Jesus daw gapanaw dayon na muli.

⁵¹ Na gapanaw kanen na muli,[§] pasugat kanen an ta mga suguon din daw pasugiran na iya na bata ayad en. ⁵² Gainsa kanen ki danen daw ino uras umpisa na gaayad bata din ya. Dayon gasabat mga suguon din, “Kabii paglambay ta ugto-adlaw, ula en nadangga bata no ya.”

⁵³ Nademdeman dayon ta upisyal na ta yon gid man na uras gambal Jesus na iya na bata ayad en. Tenged bata din ya paayad Jesus, kanen daw tanan din na mga sinakepan gatuo ki Jesus.

⁵⁴ Pagpaayad an Jesus ta bata ya, yon pangarwa na katingalaan na pabuat din na pamatuod daw

[‡] **4:46** Capernaum an isya man na banwa na sakep ta Galilea.

[§] **4:51** Kaadyuon alin ta Cana munta Capernaum mga trintay-dos na kilumitro.

kino kanen an. Nabuat din pangarwa an na katingalaan na gabalik kanen naan ta Galilea alin ta Judea.

5

Pagpaayad Jesus Ta Mama Naan Ta Betesda

¹ Na gabot adlaw ta isya na pista ta mga Judio, giling isab Jesus naan ta Jerusalem. ² Naan ta Jerusalem, dani ta agian ta mga karniro na paumaw na Gangaan Ta Mga Karniro, may languyan na paumaw naan ta linggwai na Hebreo na Betesda. Naan kilid ta waig may limma na silungan. ³ Naan dya ganegga tama na mga itaw na may dipirinsya ta lawa paryo ta mga bulag, piang daw paralitiko. Gatagad danen an daw mag-ulag waig an.* ⁴ Kaysan may anen kon angil alin ta langit na giling naan ta waig aged ulagen. Bisan kino makauna tugmaw naan ta waig na paulag, mayad kanen an bisan ino pa iya na dipirinsya ta lawa.

⁵ May mama man dya na seled ta trintay-utso en taon na gamasakit. ⁶ Nakita Jesus na mama an ganegga dya daw nlaman din man na sikad lugay en mama an gamasakit. Painsaan din mama an, “Gusto no mayad?”

⁷ Sabat ta mama na gamasakit, “Sir, gusto ko inta, piro daw magbaled-baled waig an, ula may magdala ki yaken naan ta waig. Mintras na munta a nang pa dya, pirmi a naunaan ta duma.”

* **5:3** Naan ta pila na mga kupya ta libro na Juan anay pa sa na nasulat naan ta linggwai na Griego, ula birsikulo kwattro daw naan ta birsikulo tris ula mga ambal Gatagad danen an daw mag-ulag waig an.

⁸ Ambal Jesus ta mama an, “Mangon ka. Dleen no ikam no an daw manaw.” ⁹ Dayon naayad mama an. Padala din iya na ikam daw manaw.

Adlaw an na paayad Jesus mama ya, Adlaw Ta Pagpuay. ¹⁰ Mga manugdumala ta Judio gambal ta mama na nayad, “Anduni Adlaw Ta Pagpuay. Kuntra ta mga sugo naan ta Mga Sinulat Moises na mag-ubra ka bisan magdala ka nang ta imo na ikam.”

¹¹ Sabat ta mama na nayad, “Ittaw ya na gapaayad ki yaken, kanen gasugo na dleen ko ake na ikam daw manaw.”

¹² Painsaan mama ya ta mga manugdumala ta Judio, “Kino ittaw ya na gasugo ki kaon na dleen no imo an na ikam daw manaw?” ¹³ Piro, ula nakala ta mama daw kino gapaayad ki kanen tak Jesus an gapanaw en daw naliperan ta tama na mga ittaw dya.

¹⁴ Paglambay ta pila na mga uras na Jesus naan ta Timplo, nakita din isab mama na paayad din daw ambal din, “Ayad ka en. Dili ka en magbuat ta sala aged ula may matabo ki kaon na mas pa malain kaysa ta una.”

¹⁵ Pag-ambal Jesus, gapanaw mama an na malik naan ta mga manugdumala ta Judio daw gasugid na Jesus gapaayad ki kanen. ¹⁶ Yon tenaan na gaumpisa mga manugdumala ta Judio na magkuntra danen ki Jesus tak gapaayad kanen ta ittaw naan ta Adlaw Ta Pagpuay.

¹⁷ Gambal Jesus naan ta mga manugdumala, “Ake na Amay gapadayon pa ta pag-ubra daw yaken i magpadayon man.” ¹⁸ Mga manugdumala ta Judio gaprusigir pa gid na ipapatay Jesus an

tenged ula kanen gasunod ta iran na kaugalian parti ta Adlaw Ta Pagpuay daw tenged man paambal din pa na Dyos an iya na Amay na beet din ambalen na kanen daw Dyos isya nang ta uturidad.

Katengdanan Ta Bata Ta Dyos

¹⁹ Gambal pa Jesus i naan ta mga manugdumala ta Judio, “Paumaw ko gid Dyos an na ake na Amay daw sugiran ta kyo na yaken na iya na Bata ula gabuat ta ake nang na liag. Pabuat ko daw ino nakita ko na pabuat ta ake na Amay tak daw ino pabuat din, yon man buaten ko. ²⁰ Ake na Amay gapalangga ki yaken na Bata din. Gani, papakita din ki yaken tanan din na buat. Ipabuat din pa ki yaken katingalaan na mas pa kaysa ta mga pabuat ko en aged kyo magtingala gid. ²¹ Ake na Amay gabannaw ta mga patay daw gaatag ta kabui ki danen. Iling man tan yaken i na Bata din. Mag-atag a man ta kabui naan ta bisan kino na liag ko na atagan. ²² Ake na Amay ula gaukom ta mga itlaw daw kino matareng daw dili matareng. Piro, yaken na Bata din gaukom tak paatagan a din ta uturidad ta pag-ukom ²³ aged tanan na mga itlaw magtaod ki yaken paryo man ta iran na pagtaod ta ake na Amay. Bisn kino na ula gataod ki yaken, ula man gataod ta ake na Amay na gapadala ki yaken.

²⁴ “Mag-atag a gid ta kabui naan ta bisan kino na liag ko na tagan daw sugiran ta kyo na mga itlaw na gapati ta ake na mga ambal daw gatuo ta gapadala ki yaken, naangken en danen kabui na ula katapusan. Dili en danen an masintinsyaan ta silot na ula katapusan. Beet ambalen na danen

an dili en naan ta dati danen na kabui na ulipen danen ta sala daw dapat masintinsyaan ta silot na ula katapusan. Naan danen en ta bag-o na kabui na naangken danen en kabui na ula katapusan. ²⁵ Sigurado gid na dili en danen an sintinsyaan ta kamatayen daw sugiran ta kyo na mabot en timpo, daw anduni en, na yaken na Bata Ta Dyos, ake an na mga ambal matian ta mga ittaw na ula pa gapati. Daw kino ki danen mapati ta ake na ambal, tagan ko danen an ta kabui na ula katapusan. ²⁶ Iling tan mabuat ko tak yaken i paryo ta ake na Amay na mag-atag ta kabui na ula katapusan tenged yaken na Bata din paatagan din ta uturidad ta pag-atag ta kabui na ula katapusan. ²⁷ Natagan a man ta ake na Amay ta uturidad ta pag-ukom ta mga ittaw daw kino matareng daw dili matareng tak yaken i Kanen Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan. ²⁸ Dili kaw magtingala ta ambal ko i tak mabot timpo na tanan na napatay mamatian danen ake na pag-umaw ki danen. ²⁹ Pagmati danen, mabannaw danen an. Mga gabuat ta miad mabannaw na tagan ta kabui na ula katapusan. Piro, mga gabuat ta malain mabannaw na sintinsyaan ta ula katapusan na silot.”

Pagpamatuod Parti Ki Jesus

³⁰ Gapadayon Jesus i ta ambal naan ta mga manugdumala ta Judio, “Ula a may pabuat ta ake nang na uturidad. Daw mag-ukom a ta mga ittaw daw kino matareng daw dili matareng, pasunod ko ambal ta ake na Amay. Yon en na ake na

pag-ukom usto tenged ula ko sunura ake na liag. Pasunod ko nang pagbeet ta gapadala ki yaken.”

³¹ Ambal pa Jesus, “Daw yaken nang magsugid parti ta ake na kaugalingen, dili a mapatian ta mga itlaw. ³² Piro, may isya pa na gasugid parti ki yaken. Ake na Amay gasugid parti ki yaken daw nlanan ko na iya na sugid mapatian gid.

³³ “May mga itlaw na papadala nyo naan ki Juan[†] daw kanen gasugid ki danen ta matuod parti ki yaken. ³⁴ Maski matuod sugid ta mga itlaw parti ki yaken, dili ko kinanglan iran na sugid para ipamatuod daw kino yaken i. Piro, papademdem ko nang ki kyo ambal ya Juan parti ki yaken aged daw mapati kaw ta iya na sugid, maluwas kaw alin ta silot ta Dyos. ³⁵ Juan ya, kanen paryo ta pawa na lampraan tak iya na tudlo gapapawa ta isip ta mga itlaw. Ta lipo nang na timpo nalipay kaw ta iya na tudlo. ³⁶ Piro, may isya pa gid na pamatuod na mas pa gid mapatian kaysa ta pasugid Juan parti ki yaken. Mga katingalaan na papabuat ta ake na Amay ki yaken pamatuod na kanen gapadala ki yaken. ³⁷ Ake na Amay na gapadala ki yaken, kanen mismo gapamatuod parti ki yaken daw kino yaken i. Piro, alin pa ta una asta anduni, ula nyo namatii iya na kagi daw ula nyo man nakita iya na sura. ³⁸ Ula nyo man pabetang naan ta inyo na isip iya an na mga ambal tak ula kaw gatuo ki yaken na papadala din. ³⁹ Gaistudyo kaw gid ta usto ta sinulat na pulong ta Dyos tak isip nyo na naan dya makita paagi an

[†] **5:33** Juan na pasambit, dili kanen Juan na gasulat ta yi na libro. Kanen an Juan na manugbautismo.

na maangken nyo kabui na ula katapusan. Naan man ta sinulat na pulong ta Dyos may ambal man parti ki yaken. ⁴⁰ Piro, dili kaw man gyapon miag na magtuo ki yaken. Daw magtuo kaw inta ki yaken, maangken nyo kabui na ula katapusan.

⁴¹ “Ula a gapaabot na dayawen a nyo ⁴² tak kala ta kyo daw nlanan ko man na ula kaw gagugma ta Dyos na terek gid ta inyo na tagipusuon. ⁴³ Bisan ake na Amay gapadala ki yaken naan ta kalibutan i daw ake na uturidad alin ki kanen, ula a nyo man gyapon pabaton. Piro, daw may mabot na duma na iya na uturidad alin ta iya nang na kaugalingen, pabaton nyo dayon. ⁴⁴ Impusibli na magtuo kaw ki yaken tak gapaabot kaw na dayawen kaw ta mga paryo nyo na itlaw piro ula kaw gatingwa na dayawen kaw ta matuod na Dyos. ⁴⁵ Dili kaw mag-isip na yaken magkusar ki kyo naan ta ake na Amay. Moises ya, na iya na mga sinulat alinan ta inyo na palaeman, kanen mismo magkusar ki kyo. ⁴⁶ Daw gapati kaw ki Moises, magpati kaw man inta ki yaken tak Moises gasulat parti ki yaken. ⁴⁷ Tanged ula kaw gapati ta mga sinulat Moises, simpri dili kaw man magpati ta ake na mga ambal.”

6

*Pagpakaan Jesus Ta Subla Limma Libo Na Itlaw
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)*

¹ Paglambay ta pila na mga adlaw, Jesus daw iya na mga tinudluan galakted naan ta liyo ta

Dagat Galilea na paumaw man na Dagat Tiberias.*

² Naan dya, sikad tama na mga itlaw gasunod ki Jesus tak nakita danen mga katingalaan na pabuat din na paayad din mga itlaw na may masakit.

³ Gatukad kanen daw iya na mga tinudluan naan ta bungyod daw gapungko danen dya. ⁴ Ta yon man na timpo, dali nang en mag-umpisa pista ta mga Judio na paumaw na Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto.

⁵ Na naan danen Jesus ta bukid, nabantaw din na sikad tama na mga itlaw na munta ki kanen. Gainsa kanen ki Felipe, “Indi ki malit ta pagkaan para ta yon na mga itlaw?” ⁶ Nlaman en Jesus daw ino iya na buaten, piro iling tan iya na insa tak liag din na ipakita Felipe daw ino kabakod pagsalig Felipe ki kanen.

⁷ Sabat Felipe ki kanen, “Maskin darwa gatos na sinsilyo na pilak† gamiten ta para ipalit ta tinapay, kulang man gyapon ta yon na mga itlaw bisan tise nang iran na kan-enen.”

⁸ Isya ta mga tinudluan Jesus na ngaran din Andres na utod Simon Pedro ⁹ gambal ki Jesus, “May bata di na kadala ta limma buok na tinapay† daw darwa buok na sidda. Piro, nuon ta ni ta iling san katamaen ta mga itlaw!”

* **6:1** Pwidi nyo mabasa parti ta Dagat Galilea naan ta Mga Ambal Na Pasaysay. † **6:7** Sinsilyo na pasambit naan ta birsikulo syiti, ta timpo Jesus kada isya gabalor ta suol ta isya adlaw na ubra ta isya na itlaw. † **6:9** Tinapay na pasambit naan ta birsikulo nuibi, kurti din an bilog daw tallo buok igo ta isya na itlaw. Yon na tinapay buat alin ta arina na alin ta bunga ta tanem na naan ta Inglis paumaw na ‘barley’. ‘Barley’ an isya na tanem na daw lagen paryo trigo.

¹⁰ Pasugo Jesus iya na mga tinudluan, “Papungkuon nyo tanan na mga itlaw.”

Wayang lugar an dya daw may lamunon. Naan dya mga itlaw gapungko. Katamaen ta mga mama nang pa mga limma libo en. ¹¹ Dayon pakamang Jesus tinapay an daw gapasalamat ta Dyos. Papatagtag din naan ta mga itlaw daw ino katamaen na gusto danen. Yon man pabuat din ta sidda an. ¹² Kakaan danen tanan daw nabusog. Pagtapos danen kaan, gambal Jesus i naan ta iya na mga tinudluan, “Tipunon nyo mga sama an aged dili masayang.” ¹³ Dayon patipon ta mga tinudluan tinapay na ula nakaan ta mga itlaw. Napanno danen dusi na baskit na darko ta mga sama na alin ta limma na tinapay.

¹⁴ Pagkita ta mga itlaw ta katingalaan na pabuat Jesus, ambal danen, “Jesus gid prupita ya na pambal ta Dyos anay pa sa na mabot unti ta kalibutan i.”§ ¹⁵ Nlaman en Jesus tuyo ta mga itlaw na kamangen kanen aged piliten danen kanen an na buaten na ari. Tenged nlaman din iran na tuyo, galin kanen dya daw gatukad naan ta isya na bukid na kanen nang isya.

*Pagpanaw Jesus Naan Apaw Ta Waig
(Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52)*

¹⁶ Na semsem en ta adlaw na papakaan Jesus subla limma libo na itlaw, mga tinudluan din gategbeng naan ta baybay. ¹⁷ Gasakay danen ta buti aged makted naan ta Dagat Galilea na malik

§ 6:14 May pasaysay parti ta prupita na pasambit naan ta birsikulo katursi na pwidi nyo mabasa naan ta ‘footnote’ ta Juan 1:21.

ta Capernaum. Ta iran na pagsakay, kilem en daw ula pa kabalik Jesus ya ki danen.

¹⁸ Na galakted danen an, gadarko baled an tak sikad pelles. ¹⁹ Na kalambot danen ta mga tallo tenga milyas na kamadyuon ta iran na paggayong, nakita danen na gapanaw Jesus an naan apaw ta waig na gaprani ta iran na sakayan. Nadlek gid danen an.

²⁰ Ambal Jesus ki danen, “Yaken ni. Dili kaw madlek.” ²¹ Pag-ambal Jesus, nalipay gid danen daw pasakay danen kanen an. Pagsakay Jesus, kadungka dayon danen an naan ta iran na ilingan.

²²⁻²³ Ta sunod na adlaw, mga itlaw an ula pa galin ta yon man na lugar na naan ta liyo ta dagat na naan danen dya kakaan ta tinapay pagtapos Ginuo Jesus ta pagpasalamat. Nademdeman danen na naan ta galambay ya na kilem may anen dya isya nang na buti daw mga tinudluan nang Jesus kasakay ya. Jesus an ula gakuyog ki danen. Na gakullaw pa mga itlaw an daw indi Jesus, may mga buti na gadungka dya na naan galin ta Tiberias. ²⁴ Pagkita ta mga itlaw na ula dya Jesus an daw mga tinudluan din, gasakay danen ta mga buti daw giling ta Capernaum aged ngitaen danen kanen ya.

Jesus Paumaw Na Pagkaan Na Mag-atag Ta Kabui

²⁵ Pag-abot ta mga itlaw naan ta liyo na baybay, nakita danen Jesus an daw painsaan danen, “Mistro, kan-o ka pa di?”

²⁶ Sabat Jesus, “Miad gid insa nyo an a, piro gambal a ki kyo na papangita a nyo dili tenged

naintindian nyo daw ino beet ambalen ta mga katingalaan na pabuat ko. Pangita a nyo gid tenged na kakaan kaw ta tinapay daw nabusog. ²⁷ Dili kaw magpangabellay para nang ta pagkaan na ula galugay. Magpangabellay kaw para ta pagkaan na gapadayon na mag-atag ta kabui na ula katapusan. Mag-atag an ki kyo ta yi na kabui Yaken Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan tak yaken paatagan ta Dyos Amay ta uturidad ta pag-atag ta kabui na ula katapusan.”

²⁸ Mga itlaw gainsa ki Jesus, “Ino dapat nay na buaten aged matuman nay liag ta Dyos?”

²⁹ Sabat Jesus, “Yi liag ta Dyos na dapat nyo buaten: Magtuo kaw ki yaken na papadala din.”

³⁰ Insa ta mga itlaw, “Ino katingalaan na mabuat no aged may makita kay na pamatuod para mapati kay ki kaon? Ino gid buaten no?”

³¹ Anay pa sa, ate na mga kaapuan gatinir naan ta lugar na ula kabalayan. Naan dya gakaan danen an ta pagkaan na alin ta langit.* Naan ta sinulat na pulong ta Dyos may ambal, ‘Danen paatagan ta pagkaan na alin ta langit para kan-enen danen.’”†

³² Sabat Jesus, “Matuod gid na paatagan danen an ta pagkaan alin ta langit, piro gambal a ki kyo na dili Moises gaatag ki danen ta pagkaan na alin ta langit. Ake na Amay gaatag ki danen ta pagkaan na alin ta langit anay pa sa, daw anduni, iatag din

* **6:31** Pagkaan na pasambit naan ta birsikulo trintay-uno paumaw na manna naan ta linggwai na Hebreo. Pambal i na manna paryo ta derse na mga liso na puti na tam-is. Naan ta Exodo 16:1-16 pwidi nyo mabasa parti ta pag-atag ta Dyos ki danen Moises ta pambal na manna. † **6:31** Exodo 16:4; Nehemias 9:15; Mga Salmo 78:24-25

en ki kyo matuod na pagkaan na alin ta langit.
³³ Pagkaan na atag ta Dyos ula duma daw dili, kanen i na giling ta kalibutan alin ta langit aged mag-atag ta kabui na ula katapusan naan ta mga itlaw ta kalibutan.”

³⁴ Ambal ta mga itlaw, “Sir, iatag no pirmi ki kami iling sa na pagkaan na pambal no.”

³⁵ Ambal Jesus, “Yaken pagkaan na mag-atag ta kabui na ula katapusan. Bisan kino magtuo na magpasakep ki yaken, dili en maletem daw dili man en mlao. ³⁶ Piro, bisan nakita a nyo, ula kaw pa man gyapon gatuo ki yaken paryo ta naambal ko en ki kyo. ³⁷ Tanan na mga itlaw na patugyan ta Amay ko ki yaken, magtuo na magpasakep ki yaken. Bisan kino na magtuo na magpasakep ki yaken, sigurado gid na batunon ko. ³⁸ Giling a naan ta kalibutan i alin ta langit dili para magtuman ta ake nang na liag. Giling a di para magtuman ta liag ta gapadala ki yaken. ³⁹ Yi liag ta gapadala ki yaken: Ambligan ko tanan na mga itlaw na patugyan din ki yaken aged ula bisan isya ki danen marwad ki yaken. Bannawen ko danen an naan ta katapusan na adlaw ⁴⁰ tak liag ta ake na Amay na tanan na mga itlaw na kakala daw gatuo ki yaken na Bata din, maangken danen kabui na ula katapusan daw bannawen ko man danen an naan ta katapusan na adlaw.”

⁴¹ Mga Judio na anen dya, pagmati danen ta ambal Jesus, gagumod danen kuntra ki kanen tak ambal din na kanen pagkaan na alin ta langit.
⁴² Ambal danen, “Di' ba Jesus nang man nyan na bata Jose? Kala ta iya an na amay daw inay. Man-o tak ambal din na kanen an alin ta langit?”

⁴³ Ambal Jesus ki danen, “Dili kaw sali ta gumod.
⁴⁴ Ake na Amay na gapadala ki yaken, daw ula
 din betanga naan ta isip ta mga itlaw liag an
 na danen an magtuo na magpasakep ki yaken,
 impusibli na danen an magtuo na magpasakep ki
 yaken. Mga itlaw na magtuo na magpasakep ki
 yaken bannawen ko naan ta katapusan na adlaw.
⁴⁵ Naan ta Mga Sinulat Ta Mga Prupita may ambal,
 ‘Tanan danen tudluan ta Dyos.’[†] Gani, bisan kino
 na gamati daw gatuman ta mga tudlo ta Dyos
 Amay, kanen magtuo na magpasakep ki yaken.
⁴⁶ Dili beet ko ambalen na may itlaw na kakita en
 ta Dyos Amay. Ula duma na kakita ta Dyos daw
 dili, yaken nang na alin ta Dyos. ⁴⁷ Yaken nang gid
 kakita ta Dyos daw sugiran ta kyo na bisan kino
 na gatuo ki yaken, may kabui na ula katapusan.
⁴⁸ Yaken pagkaan na mag-atag ta kabui. ⁴⁹ Anay
 pa sa na inyo ya na mga kaapuan gatinir naan ta
 lugar na ula kabalayan, gakaan danen ta pagkaan
 na alin ta langit, piro napatay man gyapon danen
 ya. ⁵⁰ Piro, yaken i pagkaan na alin ta langit.
 Bisn kino maan ti na pagkaan, dili en mapatay.
⁵¹ Yaken i pagkaan na alin ta langit na mag-atag
 ta kabui. Bisn kino na maan ta yi na pagkaan,
 mabui ta ula katapusan. Pagkaan na pambal ko
 ake na lawa na iatag ko para ta mga itlaw ta bilog
 na kalibutan aged maangken danen kabui na ula
 katapusan.”[§]

⁵² Mga Judio na anen dya, na namatian danen

[†] **6:45** Isaias 54:13 **§ 6:51** Ambal Jesus na ake na lawa na iatag
 ko beet ambalen iya na kamatayen naan ta krus bilang alad para
 ta mga sala ta tanan na mga itlaw aged patawaren danen ta Dyos.

ambal Jesus, gadiskasay gid danen an, “Ino paagi na iatag din ki kiten iya an na lawa para kan-enen ta?”

⁵³ Ambal Jesus ki danen, “Yaken gid pagkaan na mag-atag ta kabui daw sugiran ta kyo na Yaken i Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan, daw dili kaw maan ta lawa ko daw minem ta ake na lengngessa, impusibli na maangken nyo kabui na ula katapusan. ⁵⁴ Bisan kino maan ta ake na lawa daw minem ta ake na lengngessa, maangken din kabui na ula katapusan daw ban-nawen ko man kanen an naan ta katapusan na adlaw. ⁵⁵ Ake na lawa pagkaan na matuod daw ake na lengngessa inemen na matuod. ⁵⁶ Bisan kino maan ta ake na lawa daw minem ta ake na lengngessa, pirmi kanen naan ki yaken daw pirmi a man naan ki kanen. ⁵⁷ Ake na Amay na gapadala ki yaken alinan ta kabui daw bui a tenged ki kanen. Iling man tan, mga ittaw na maan ta ake na lawa, mabui danen an tenged ki yaken. ⁵⁸ Yaken matuod na pagkaan na alin ta langit. Yaken dili paryo ta pagkaan ya na alin ta langit na pakaan ta inyo na mga kaapuan anay pa sa tak napatay man gyapon danen ya. Piro, bisan kino maan ta matuod na pagkaan, mabui kanen an ta ula katapusan.” ⁵⁹ Yi patudlo Jesus na naan kanen ta balay tipunan ta mga Judio naan ta Capernaum.

Jesus Padilian Ta Iya Na Mga Tinudluan

⁶⁰ Na kamati mga tinudluan Jesus ta ambal din parti ta iya na lawa daw lengngessa, tama ki danen gambal, “Sikad gid bellay iya na tudlo. Kino taan magpati tan?”

⁶¹ Bisan ula may gasugid ki Jesus, nlaman din na gagumod iya na mga tinudluan tenged ta iya na tudlo. Ambal din ki danen, “Nalainan kaw gid ta ake ya na tudlo? ⁶² Ino pa gid taan daw makita nyo na Kanen Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan gabalik naan ta iya na alinan? ⁶³ Dyos Ispiritu Santo an gaatag ta kabui. Mga itaw an a, dili maimo na danen mag-atag ta kabui. Bisan kino na magpati ta ake na ambal, Dyos Ispiritu Santo an magpabilin naan ki kanen daw mag-atag man ta kabui na ula katapusan. ⁶⁴ Piro, may anen ki kyo na ula gapati ta ake na ambal.”

Iling tan ambal Jesus tak alin pa ta umpisa na napili din iya na mga tinudluan, nlaman din en daw kino ki danen dili magpati daw kino man magtraydor ki kanen ta uryan.

⁶⁵ Ambal pa Jesus naan ta iya na mga tinudluan, “Tenged may anen ki kyo na dili magpati, yon tenaan na paambal ko ki kyo kan-o na daw ula betanga ta ake na Amay na gapadala ki yaken liag an naan ta isip ta mga itaw na danen an magtuo na magpasakep ki yaken, impusibli na danen an magtuo na magpasakep ki yaken.”

⁶⁶ Umpisa ta yon man na uras na gatudlo Jesus parti ta iya na lawa daw lengngessa, padilian en kanen an ta tama na mga itaw na dati gasunod ki kanen. Ula en danen an gakuyog ki kanen.

⁶⁷ Gainsa Jesus ta dusi na apustulis, “Ta? Dilian a nyo man?”

⁶⁸ Sabat Simon Pedro ki Jesus, “Ginuo, ula kay duma na dangepan daw dili, kaon nang tak gatudlo ka parti ta kabui na ula katapusan.

69 Gapati kay ki kaon daw nlanan nay man na kaon yan alin gid ta Dyos.”

70 Ambal Jesus, “Di’ ba papili ko kyo yan na dusi, piro may isya ki kyo na gasunod ki Satanas?”

71 Judas na bata Simon Iscariote,* kanen pambal ya Jesus na gasunod ki Satanas. Bisan Judas isya ta dusi na apustulis, ta uryan kanen an magtraydor ki Jesus.

7

Mga Utod Jesus Ula Gapati

¹ Pagtapos Jesus ta iya na pag-isturya naan ta mga apustulis, galibot kanen an naan ta bilog na Galilea. Engged din gid na dili kanen an miling naan ta Judea tak duma na mga manugdumala ta Judio gaprusigir gid na ipapatay kanen an.

² Na dali nang en mabot timpo na mag-umpisa pista ta mga Judio na paumaw na Pista Ta Mga Pasilungan,* ³ mga utod Jesus gambal ki kanen, “Dayad daw malin ka di na miling ta Judea aged makita man ta mga tinudluan no dya mga katingalaan na paryo ta mga nabuat no† ⁴ tak bisan kino na gusto mabantog, dili kanen magbuat na tago nang. Tenged gabuat ka ta mga katingalaan, dapat ipakita no naan ta tanan na mga itlaw bisan indi nang.” ⁵ Paagi ta iran na ambal na iling tan

* **6:71** Iscariote i dili apilyido Simon. Iscariote beet ambalen taga-Keriyote tak Keriyote banwa na alinan din. * **7:2** Pwidi nyo mabasa parti ta Pista Ta Mga Pasilungan naan ta Mga Ambal Na Pasaysay. † **7:3** Daw timpo ta Pista Ta Mga Pasilungan, tama na mga Judio alin ta lain-lain na mga lugar giling naan ta syudad Jerusalem na sakep ta prubinsya Judea aged mamista.

pakita danen na bisan danen an mga utod Jesus, ula danen gapati ki kanen.

⁶ Sabat Jesus ta mga utod din, “Kyo a pwidi magiling naan ta pista bisan ino na uras. Piro, yaken i a, dili pa igo na uras aged matuman plano ta Dyos para ki yaken. ⁷ Pwidi kaw tak ula tenaan na kyo yan demetan ta mga itlaw na ula gapati ta Dyos. Piro, yaken i a demetan danen tak paambal ko na iran na mga buat malain. ⁸ Gani, kyo nang manaw na mamista. Dili a nang ake manaw tak dili pa ake na uras.” ⁹ Pag-ambal Jesus, gapabilin kanen naan ta Galilea.

Jesus Naan Ta Pista Ta Mga Pasilungan

¹⁰ Pagpanaw ta mga utod Jesus na mamista naan ta Pista Ta Mga Pasilungan, gapanaw man kanen an, piro ula kanen an gapakita ta mga itlaw aged ula may nalam. ¹¹ Naan ta pista papangita Jesus an ta mga manugdumala ta Judio na gakuntra ki kanen. Sigi danen insa daw indya kanen an. ¹² Tama na mga itlaw dya daw sigi gaisturyaay danen an ta inay-inay nang parti ki Jesus. Duma gambal, “Miad kanen na itlaw.” Piro, duma an a gagumod, “Dili kanen an miad tak paluko din nang mga itlaw.” ¹³ Piro, gambal danen ta sikrito nang parti ki Jesus tak adlek danen an ta mga manugdumala ta Judio na gakuntra ki kanen.

¹⁴ Na naan en ta katengaan ta pista ya, † giling Jesus naan ta Timplo daw naan dya gatudlo. ¹⁵ Gatingala gid mga manugdumala ta Judio tenged ta tudlo din daw gambal danen an, “Indi

† **7:14** Isya duminggo pagsilibrar ta Pista Ta Mga Pasilungan.

alin alam ta yi na itlaw tak ula kanen patudlui ta manugtudlo na may datas alam parti ta Mga Sinulat Moises?”

¹⁶ Sabat Jesus ki danen, “Ake na patudlo dili alin ta kaugalingen ko na isip. Patudlo ko an naan alin ta gapadala ki yaken. ¹⁷ Bisan kino na magtingwa na magtuman ta kabebet-en ta Dyos, mlaman din na ake na patudlo dili ake nang. Mlaman din na patudlo ko an naan alin ta Dyos ¹⁸ tak bisan kino na gatudlo alin ta iya na kaugalingen na isip, liag din na kanen an dayawen ta mga itlaw. Piro, bisan kino na iya na liag na gapadala ya ki kanen dayawen ta mga itlaw, masaligan kanen an na itlaw daw ula man gabula. ¹⁹ Anay pa sa, paatag ta Dyos ki kyo iya na mga sugo paagi ki Moises, piro ula bisan isya ki kyo gatuman ta tanan na mga sugo din. Daw pagtuman nyo ta mga sugo ya terek ta inyo na nakem, ula kaw inta gaplano na ipapatay a nyo.”

²⁰ Ambal ta mga itlaw, “Naseddepan ka taan ta malain na ispiritu. Kino abi gaplano na ipapatay ka?”

²¹ Ambal Jesus naan ta mga itlaw, “Gatingala kaw gid na man-o tak gapaayad a ta isya na mama naan ta Adlaw Ta Pagpuay. ²² Di' ba kyo man kaysan gaubra naan ta Adlaw Ta Pagpuay na gabuat kaw ta sirimunya ta pagbuat ta tanda naan ta lawa ta bata? Naan ta Mga Sinulat Moises, pasulat din sugo ya ta Dyos na naan ta pangwallo na adlaw alin ta pagtao buatan nyo ta tanda lawa an ta mga bata nyo na mama na beet ambalen na

danen iya ta Dyos. § -- Ta matuod, ate na mga kaapuan anay pa sa, gabuat en ta yi na sirimunya bag-o pa ta timpo Moises.* -- Piro, bisan natuon naan ta Adlaw Ta Pagpuay sirimunya ta pagbuat ta tanda naan ta lawa, gapadayon kaw man gyapon ta pagbuat ta tanda aged masunod nyo nang sugo ya. ²³ Tened gapadayon kaw ta pagbuat ta tanda naan ta isya nang na parti ta lawa maskin naan pa ta Adlaw Ta Pagpuay aged dili kaw maakusaran na ula gasunod ta mga sugo naan ta Mga Sinulat Moises, man-o tak gagilek kaw pa ki yaken na papaayad ko bilog na kalawaan ta isya na mama naan ta Adlaw Ta Pagpuay? ²⁴ Dili nyo usgaran itlaw an tened nang ta inyo na nakita ki kanen. Bag-o kaw mag-usgar ta duma usisaen nyo anay iya na buat aged mlaman nyo daw miad daw malain.”

Isip Ta Mga Itlaw Daw Kino Jesus

²⁵ Na naan Jesus ta Jerusalem na gatudlo naan ta Timplo, naan man dya pila na mga taga-Jerusalem na gaisturyaay, “Di' ba kanen i itlaw na papangabot na ipapatay ta ate na mga manugdumala? ²⁶ Piro, bisan na galaygay kanen i naan ta tubangan ta tama na mga itlaw, ula man danen an gambal kuntra ki kanen. Nakala danen taan

§ **7:22** Tanda na pasambit naan ta birsikulo binti-dos, daw naan ta Inglis paumaw na ‘circumcision’. Pwidi nyo mabasa parti ta tanda naan ta lawa naan ta Mga Ambal Na Pasaysay. * **7:22** Mga kaapuan anay pa sa na pasambit naan ta birsikulo binti-dos, yon danen Abraham. Naan ta Genesis 17:23-27 pwidi nyo mabasa isturya parti ta pagtuman Abraham ta sugo ta Dyos ki kanen na kanen an daw tanan na mga mama naan ta iya na panimalay magpabuat ta tanda naan ta lawa.

na kanen i Pinili Ta Dyos Na Mag-ari. ²⁷ Basi dili kanen Pinili Ta Dyos tak nlanan ta gid daw taga indi kanen an. Daw mabot Pinili ya Ta Dyos, ula may nalam daw taga indi kanen ya.”

²⁸ Tened iling tan iran na ambal parti ki Jesus, patuduan din gid iya na kagi na gatudlo pa kanen an naan ta Timplo na ambal din, “Salig nyo na kala a nyo en daw taga indi a. Ula a giling ta kalibutan i ta ake nang na liag. May gapadala ki yaken na iya na ambal ubos kamatuuran. Dili nyo kanen an kala, ²⁹ piro kala ko gid kanen an tak kanen mismo alinan ko daw kanen man gapadala ki yaken.”

³⁰ Tened ta ambal Jesus, dakepen inta kanen an ta mga manugdumala ta Judio. Piro, ula may gadakep ki kanen tak dili pa uras din na matuman plano ta Dyos para ki kanen. ³¹ Maskin mga manugdumala ta Judio gakontra ki Jesus, gatama man gyapon mga ittaw na gatuo ki kanen. Ambal danen, “Basi yi en Pinili Ta Dyos Na Mag-ari tak sigurado gid na ula ittaw na makabuhat ta katingalaan na mas pa makatingala ta mga nabuat din.”

³² Na namatian ta mga Pariseo ambal ya ta mga ittaw parti ki Jesus, danen daw mga manugdumala na mga pari gasugo ta mga gwardya ta Timplo na dakepen Jesus an.

³³ Tened may plano na ipadakep Jesus an, ambal din naan ta mga ittaw, “Dili aren maglugay na magduma ki kyo tak malik a naan ta gapadala ki yaken. ³⁴ Mangita kaw gid ki yaken, piro dili a nyo makita tak dili kaw makailing ta ake na ilingan.”

³⁵ Mga manugdumala ta Judio na gakontra ki Jesus, gainsaay danen an, “Indi kanen an punta na

dili ta makita? Ino, miling kanen ta mga paryo ta na mga Judio na naan gistar ta mga lugar ta mga dili-Judio daw magtudlo kanen an dya? ³⁶Ino beet ambalen din na ngitaen ta kanen an, piro dili ta en makita daw dili ki man makailing ta ilingan din?”

Ula Gaparyo Isip Ta Mga Ittaw Parti Ki Jesus

³⁷ Gabot katapusan na adlaw ta Pista Ta Mga Pasilungan na ta isip ta mga Judio pinakaimpur-tanti na adlaw ta pista. Ta yon man na adlaw anen Jesus an naan ta Timplo. Gatindeg kanen an daw patuduan din iya na kagi na ambal din, “Bisan kino na nlaao, marani ki yaken aged minem. ³⁸ Bisan kino na magtuo ki yaken, may anen ki kanen paryo ta ambal naan ta sinulat na pulong ta Dyos na iling ti: Naan ta iran na tagipusuon may mag-atag ta kabui na ula katapusan na paryo ta tuburan na bui.”† ³⁹ Ta pag-ambal Jesus ta iling tan, paambal din an parti ta Dyos Ispiritu Santo na mabaton pa ta mga gatuo ki kanen. Piro, ula pa danen nabaton tak Jesus an ula pa napatay, nabannaw daw gabalik naan ta langit.

⁴⁰ Mga ittaw na kamati ta ambal Jesus, gambal, “Kanen gid papaabot ta na prupita na manug-sugid ta kabebet-en ta Dyos.”‡ ⁴¹ Duma na mga ittaw gambal, “Kanen an Pinili Ta Dyos Na Mag-ari.” Piro, duma pa gid an gambal, “Dili taan kanen Pinili Ta Dyos tak alin kanen ta Galilea daw nlanan ta na Pinili Ta Dyos dili alin ta Galilea. §

† **7:38** Isaias 58:11 ‡ **7:40** May pasaysay parti ta prupita na papaabot ta mga Judio na pwidi nyo mabasa naan ta ‘footnote’ ta Juan 1:21. § **7:41** Jesus an gabakod naan ta banwa na Nazaret na sakep ta Galilea.

⁴² Naan ta sinulat na pulong ta Dyos may ambal na Pinili Ta Dyos alin ta linai David daw matao naan ta Betlehem na banwa David.”*

⁴³ Isip ta mga itlaw parti ki Jesus ula gaparyo.

⁴⁴ Gusto ta duma na dakepen Jesus an, piro ula man gyapon danen padakepa kanen an.

Mga Manugdumala Ula Gapati Ki Jesus

⁴⁵ Mga gwardya ta Timplo na pasugo na dakepen Jesus an, gabalik danen naan ta mga manugdumala na mga pari daw mga Pariseo na gasugo ki danen. Gainsa mga manugdumala an, “Man-o tak ula nyo dakepa Jesus ya daw dleen di?”

⁴⁶ Sabat ta mga gwardya, “Ula gid itlaw na mas dayad iya na patudlo kaysa ta patudlo Jesus.”

⁴⁷ Mga Pariseo an gambal ta mga gwardya, “Asta kyo yan, naluko kaw man Jesus! ⁴⁸ Ula bisan isya ki kami na mga manugdumala na mga pari daw mga Pariseo gapati ki kanen. ⁴⁹ Mga itlaw na ula kaintindi ta sinulat Moises, danen nang gapati ki Jesus. Lagen ta daw dili danen an silutan ta Dyos.”

⁵⁰ Anen man dya Nicodemo† na isya man na Pariseo na kabisita ki Jesus na bag-o nang umpisa Jesus an ta iya na pagtudlo. Nicodemo gambal ta mga duma din na gadumala, ⁵¹ “Kuntra ta mga sugo naan ta Mga Sinulat Moises na magsintinsya ki ta itlaw na ula ta pa kanen nausisa daw ino nabuat din na sala.”

⁵² Mga manugdumala gagilek ki Nicodemo tak paryas kanen gakampi ki Jesus. Pambalan danen

* **7:42** Mikeas 5:2 † **7:50** Naan ta Juan 3:1-21 pwidi nyo mabasa isturya parti ta pagbisita Nicodemo ki Jesus.

Nicodemo an, “Paryo ka imo taga-Galilea paryo ki Jesus! Usisaen no anay sinulat na pulong ta Dyos aged makita no gid na ula prupita na alin ta Galilea.” ⁵³ Pagtapos ta iran na pagdiskasay, guli danen an tanan.†

8

Bai Na Nadakep Na Gaintra Ta Mama

¹ Ta katapusan ta Pista Ta Mga Pasilungan, Jesus i giling naan ta Bukid Olibo. Kadlaw kanen i dya. ² Sunod na adlaw na sellem pa gid, gabalik kanen i naan ta Timplo daw tama na mga ittaw galibot ki kanen. Gapungko kanen daw gatudlo ki danen. ³ Na gatudlo pa Jesus, may mga manugtudlo ta Mga Sinulat Moises* daw mga Pariseo na gadala ta isya na bai na nadakep na gaintra ta mama. Patindeg danen bai an naan ta tubangan ta mga ittaw na gamati ki Jesus. ⁴ Ambal danen ki Jesus, “Mistro, yi na bai nadakep na gaintra ta mama. ⁵ Naan ta Mga Sinulat Moises may sugo na mga bai na gaintra ta mama dapat sintinsyaan ta kamatayen paagi ta pagtimbang ta mga bato. Ino maambal no parti ta yi na bai?” ⁶ Iling tan in sa danen aged dakep-dakepen Jesus an paagi ta in sa para maakusaran daw may ambalen kanen an na kuntra ta Mga Sinulat Moises. Piro, Jesus an gademel nang daw gasulat kanen naan ta basak

† **7:53** Naan ta pila na mga kupyta ta libro na Juan anay pa sa na nasulat naan ta linggwai na Griego, ula mga birsikulo umpisa ta kapitulo syiti birsikulo singkwintay-tris asta ta kapitulo utso birsikulo unsi. * **8:3** Pwidi nyo mabasa parti ta mga manugtudlo ta Mga Sinulat Moises naan ta Mga Ambal Na Pasaysay.

paagi ta iya na tudlo. ⁷ Tened na sigi pa insa danen ki Jesus parti ta bai, gatan-aw kanen ki danen daw ambal din, “Daw kino ki kyo ula sala, yon una na magtimbang ta yi na bai.” ⁸ Pagtapos ta pag-ambal Jesus, gademel kanen isab daw gasulat naan ta basak.

⁹ Pagmati ta mga ittaw dya, isya-isyaya danen galin, umpisa ta mga manakem asta na Jesus nang en nabilin daw bai na gatindeg pa dya.

¹⁰ Na Jesus daw bai nang en nabilin dya, patan-aw Jesus bai an daw painsaan din, “Indya en danen ya? Ula bisan isya na magsilot ki kaon?”

¹¹ Sabat ta bai, “Ee, Sir. Ula bisan isya.”

Ambal Jesus, “Dili a man ake magsilot ki kaon. Pwidi ka en manaw, piro dili ka en magbuat isab ta sala.”†

Jesus Paumaw Na Ilaw Para Ta Tanan Na Mga Ittaw

¹² Na gatudlo Jesus i naan ta mga ittaw, gambal kanen i, “Yaken ilaw para ta tanan na mga ittaw. Bisin kino na magpati ki yaken, pawaan ko iya na isip daw tagan ko man kanen an ta kabui na ula katapusan. Daw iling tan buaten ko ki kanen, paryo kanen dili en magpanaw pa naan ta delem tak napawaan kanen an ta ilaw.”

¹³ Pagmati ta mga Pariseo, ambal danen, “Tened sugid no an parti ta imo na kaugalingen imo nang na ambal, dili kay magpati ta imo na sugid.”

† **8:11** May pasaysay parti ta Juan kapitulo syiti birsikulo singk-wintay-tris asta kapitulo utso birsikulo unsi na pwidi nyo mabasa naan ta ‘footnote’ ta Juan 7:53.

¹⁴ Sabat Jesus, “Bisan yaken gasugid parti ta ake na kaugalingen, matuod man gyapon ake na sugid tak nlanan ko ake na alinan daw ake na ilingan, piro kyo, ula nyo nlami. ¹⁵ Gausgar kaw ta mga itlaw paagi nang ta inyo na nakita. Piro, dili iling tan ake na pag-ukom ta mga itlaw. ¹⁶ Daw mag-ukom a, usto gid tak dili nang yaken gaukom. Darwa kay gaukom, yaken daw ake na Amay na gapadala ki yaken. ¹⁷ Naan ta Mga Sinulat Moises may ambal na daw sugid an ta darwa na itlaw gaparyo, matuod gid iran an na sugid.† ¹⁸ Yaken daw ake na Amay gasugid parti ki yaken.”

¹⁹ Gainsa mga Pariseo ki Jesus, “Indi imo na Amay?”

Sabat Jesus, “Dili a nyo kala daw dili nyo man kala ake na Amay. Daw kala a nyo inta, kala nyo man ake na Amay.”

²⁰ Iling tan ambal Jesus na gatudlo kanen naan ta Timplo na dani kanen an ta betangan ta alad na kwarta. Piro, ula may gadakep ki kanen tak dili pa iya na uras na matuman plano ta Dyos para ki kanen.

Jesus Dili Taga-Kalibutan

²¹ Na gatudlo Jesus i naan ta Timplo, gambal kanen ta mga itlaw, “Malin a di. Pag-alin ko, mangita kaw ki yaken. Piro, dili kaw makailing ta ake na ilingan tak mapatay kaw na dili kaw mapatawad ta Dyos tenged ta inyo na sala na ula kaw gapati ki yaken.”

²² Pagmati ta mga manugdumala ta Judio dya ta ambal Jesus, gaisturyaay danen an, “Ino beet

† **8:17** Deuteronomio 19:15

ambalen din na dili ki makailing ta iya na ilingan? Basi magpakamatay kanen an.”

²³ Ambal Jesus ki danen, “Kyo yan taga-kalibutan daw inyo na isip paryo nang ta isip ta mga itlaw na ula gapati ta Dyos, piro yaken i a taga-langit daw ake na isip dili paryo ta isip ta mga itlaw na ula gapati ta Dyos. ²⁴ Pambal ko na mapatay kaw na dili kaw mapatawad ta Dyos tenged ta inyo na sala. Daw dili kaw mapati na yaken i pambal ko ya na yaken, sigurado gid na dili kaw mapatawad ta Dyos.”

²⁵ Gainsa danen ki Jesus, “Kino ka gid?”

Sabat Jesus, “Alin pa kan-o na gaumpisa a ta pagtudlo ta mga itlaw, nasugid ko en daw kino yaken i. ²⁶ Tama a inta iakusar ki kyo. Piro, ula a duma na ambalen naan ta tanan na mga itlaw ta kalibutan daw dili, ake nang na namatian alin ta gapadala ki yaken. Yon nang ambalen ko tak iya na ambal kamatuuran.”

²⁷ Ula danen naintindian na pambal din ya na gapadala ki kanen beet din ambalen iya na Amay. ²⁸ Ambal pa Jesus ki danen, “Pagtapos na ipadatas§ Kanen i Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan, maintindian nyo en na yaken i pambal ko ya na yaken. Maintindian nyo man na ula a gabuat daw gambal ta ake nang na uturidad tak pasunod ko nang tudlo ta ake na Amay ki yaken. ²⁹ Ake na Amay na gapadala ki yaken pirmi kanen duma ki yaken. Ula a din pabay-i tak pirmi

§ 8:28 Na gambal Jesus ipadatas, beet din ambalen na ipadatas kanen an na ilansang naan ta krus.

a gabuat ta makapalipay ki kanen.” ³⁰ Na gambal Jesus ta iling tan, tama gatuo ki kanen.

Mga Linai Abraham

³¹ Na gatudlo pa Jesus i ta mga ittaw naan ta Timplo, gambal kanen naan ta mga Judio na gapati ki kanen, “Daw magpadayon kaw ta pagtuman ta ake na tudlo, kyo matuod ko na mga tinudluan. ³² Mlaman nyo man kamatuuran an daw paagi ta kamatuuran an, malibri kaw.”

³³ Ambal danen, “Kami i mga linai Abraham. Ula kay gapasakep naan ta pagbeet ta bisan kino. Man-o tak gambal ka na kami malibri?”

³⁴ Sabat Jesus, “Matuod gid, ula kaw gapasakep naan ta pagbeet ta bisan kino, piro gambal a ki kyo na bisan kino na gabuat ta sala, kanen an ulipen ta sala. ³⁵ Mga suguon an dili pirmaninti na mimbrow ta panimalay ta amo danen, piro mga bata ta amo pirmaninti gid. ³⁶ Gani, daw yaken na Bata Ta Dyos maglibri ki kyo aged dili kaw en ulipen ta sala, malibri kaw gid.

³⁷ “Nlaman ko na kyo yan mga linai Abraham. Piro, duma ki kyo gaprusigir gid na ipapatay a nyo tak dili nyo mabaton ake na tudlo. ³⁸ Pasugid ko ki kyo mga pakita ta ake na Amay ki yaken. Piro, kyo yan gasunod kaw nang ta ambal ta inyo na amay.”

³⁹ Ambal danen ki Jesus, “Abraham ya ame na amay.”

Sabat Jesus, “Daw kyo yan matuod na mga linai Abraham, gabuat kaw inta ta dayad paryo ta buat din. ⁴⁰ Piro, duma ki kyo gaprusigir na ipapatay a nyo tak gasugid a ki kyo ta kamatuuran na alin ta Dyos. Abraham ya ula gabuat paryo ta inyo na

buat. ⁴¹ Pirmi kaw nang gasunod ta buat ta inyo na amay.”

Ambal danen, “Kami matuod na mga bata ta Dyos tak Dyos nang gid matuod nay na Amay.”

⁴² Ambal Jesus ki danen, “Daw Dyos inyo na Amay, palanggaen a nyo inta tak yaken alin ta Dyos. Giling a ta kalibutan i alin ki kanen. Dili ake nang na liag na miling a ta kalibutan i. Giling a di tak Dyos gapadala ki yaken. ⁴³ Man-o tak ula kaw kaintindi ta ake na ambal? Ula kaw kaintindi tenged dili kaw miag na magpati ta ake na tudlo.

⁴⁴ Paryo kaw gid ta inyo na amay na Satanas. Daw ino liag din, yon man liag nyo na buaten. Alin ta una, kanen sikad magpatay ta mga itlaw daw ula kanen gambal ta matuod tak dili kanen miag na magtuman ta kamatuuran na pulong ta Dyos. Ugali din sikad magbula tak kanen alinan ta tanan na bula. ⁴⁵ Piro, yaken gasugid ki kyo ta kamatuuran daw yon tenaan na ula kaw gapati ki yaken. ⁴⁶ Ula bisan isya ki kyo makaambal na may sala a. Gasugid a nang ta kamatuuran. Man-o tak dili kaw pa mapati ki yaken? ⁴⁷ Daw kino bata an ta Dyos, gapati kanen ta ambal ta Dyos. Ula kaw gapati ki yaken tenged Dyos an dili inyo na amay.”

Mas Datas Katengdanan Jesus Kaysa Ta Katengdanan Abraham

⁴⁸ Na pambalan Jesus mga Judio an na Dyos an dili iran na amay tenged ula danen gapati ki Jesus, gambal danen an ki kanen, “Igo ame na ambal na kaon yan Samaritano* daw naseddepan ka man

* **8:48** Mga Samaritano ya pakebes ta mga Judio. Ta pag-ambal ta mga Judio na Jesus an Samaritano, pakebes danen kanen an.

ta malain na ispiritu.”

⁴⁹ Ambal Jesus, “Ula a naseddepi ta malain na ispiritu. Padayaw ko nang ake na Amay, piro pagayyaan a nyo. ⁵⁰ Ula a gangita na dayawen a ta mga itlaw. Piro, ake na Amay liag din na yaken i dayawen daw kanen nang mag-ukom ta mga itlaw na gapagayya ki yaken. ⁵¹ Sigurado gid na mga gapagayya ki yaken silutan, piro gambal a ki kyo na bisan kino na magtuman ta ake na mga tudlo, dili en mapatay.”

⁵² Ambal danen ki Jesus, “Sigurado kay gid na kaon naseddepan ta malain na ispiritu tak gambal ka pa na mga itlaw na gatuman ta tudlo no dili en mapatay. Nlaman nay na tanan na mga itlaw mapatay. Bisan na gatuman Abraham ta Dyos anay pa sa, napatay man gyapon kanen an daw napatay man mga prupita na manugsugid ta kabebet-en ta Dyos. ⁵³ Ino beet no ambalen? Salig no na mas datas pa katengdanan no kaysa ta katengdanan ta ate na kaapuan na Abraham daw mga prupita? Napatay man en danen tanan. Ino isip no parti ta imo na kaugalingen?”

⁵⁴ Sabat Jesus ki danen, “Daw yaken nang magdayaw ta ake na kaugalingen, ula pulos. Piro, ake na Amay na pambal nyo na inyo man na Amay, kanen mismo gadayaw ki yaken. ⁵⁵ Dili nyo kala ake na Amay, piro kanen kala ko. Alimbawa, daw mag-ambal a na ula a kakala ki kanen, magparyo a man ki kyo na mga bula. Piro, kala ko gid kanen an daw patuman ko iya na mga ambal. ⁵⁶ Anay pa sa, nalipay gid ate na kaapuan na Abraham tak gapaabot kanen an na makita a din na mabot a

ta kalibutan i. Ta matuod, nakita a din en daw nalipay gid kanen ya.”

⁵⁷ Ambal danen ki Jesus, “Tenged ula ka pa gaidad ta singkwinta, dili kay mapati na nakita no Abraham ya.”

⁵⁸ Sabat Jesus, “Matuod gid na ula a pa gaidad ta singkwinta, piro gambal a ki kyo na bag-o pa natao Abraham ya, yaken i anen en.” ⁵⁹ Tenged ta ambal Jesus, gatimod danen an ta mga bato aged timbagen kanen an asta na mapatay.† Piro, Jesus i galin dayon naan ta mga ittaw daw gagwa kanen an ta Timplo.

9

Pagpaayad Jesus Ta Mama Na Natao Na Bulag

¹ Na gapanaw Jesus i daw iya na mga tinudluan, may nakita danen na mama na bulag alin ta pagtao. ² Mga tinudluan an gainsa ki Jesus, “Mistro, man-o tak mama an natao na bulag? Iya na sala? Sala ta iya na ginikanan?”

³ Sabat Jesus, “Dili tenged ta iya na sala daw dili man tenged ta sala ta iya na ginikanan. Bulag kanen an aged may makita na katingalaan na buaten ta Dyos naan ki kanen. ⁴ Daw adlaw, mga ittaw gaubra, piro daw kilem, dili en danen kaubra. Beet ambalen ko daw may uras ki pa na mubra, dapat na buaten ta daw ino liag ta Dyos na gapadala ki yaken tak mabot uras na dili ta en

† **8:59** Gusto ta mga ittaw na timbagen danen Jesus an tak iling tan silot ta bisan kino na iya na ambal insulto ta uturidad ta Dyos. Salig danen na ambal Jesus insulto ta uturidad ta Dyos tak beet ambalen ta iya na ambal na kanen an Dyos.

mabuat. ⁵ Mintras naan a pa ta kalibutan i, yaken ilaw para ta tanan na mga ittaw tak gapapawa a ta isip ta mga ittaw.”

⁶ Pag-ambal Jesus, gaileb kanen naan ta basak daw gabuat kanen ta lunang. Papaid din lunang an naan ta mata ta bulag. ⁷ Ambal din naan ta bulag, “Miling ka naan ta may waig ya na alin ta tuburan Siloam daw maglam-os.” Siloam beet ambalen padala.

Pag-ambal Jesus, giling dayon dya bulag an daw galam-os. Kakita en kanen an daw gapanaw muli.

⁸ Pag-uli din, nakita kanen an ta mga silingan din daw mga ittaw na kakita ki kanen na gapalimos pa dati kanen an. Ambal danen, “Di’ ba yan mama na pirmi gamungko na gapalimos?”

⁹ Ambal ta duma, “Kanen yan.” Piro, duma an gambal, “Dili kanen nya. Basi paryo nang danen an ta sura.”

Ambal ta mama an, “Yaken mama na dati gapalimos.”

¹⁰ Painsaan danen mama an, “Ino paagi na nayad imo an na mata?”

¹¹ Sabat ta mama, “Ittaw ya na paumaw na Jesus gabuat ta lunang daw papaid din naan ta mata ko i. Pasugo a din na miling naan ta may waig ya na alin ta tuburan Siloam daw maglam-os. Giling a man dya daw galam-os. Yon en na kakita aren.”

¹² Painsaan danen mama an, “Indya en kanen ya na gapaayad ki kaon?”

Sabat ta mama, “Inday, ula a nalam.”

Pag-imbistigar Ta Mga Pariseo Ta Mama Na Nayad

¹³⁻¹⁴ Adlaw na pabuat Jesus lunang ya daw paayad din mata ya ta mama na bulag, yon man Adlaw Ta Pagpuay. Mama ya na nayad padala ta mga itlaw naan ta mga Pariseo. ¹⁵ Pagkita ta mga Pariseo ta mama an, painsaan danen daw ino paagi na naayad iya na mata.

Sabat ta mama, “Papairan din ta lunang mata ko i daw galam-os a. Anduni kakita aren.”

¹⁶ Ambal ta pila na mga Pariseo, “Itlaw ya na gapaayad ta imo an na mata dili alin ta Dyos tak ula kanen gatuman ta mga sugo parti ta Adlaw Ta Pagpuay.”

Piro, duma an na mga Pariseo gambal, “Itlaw na gapaayad ta bulag i ula kanen kasala tak mga itlaw na gabuat ta sala dili makabuat ta katingalaan paryo ta nabuat din.” Mga Pariseo an galalisay tak ula gaparyo iran na isip parti ki Jesus.

¹⁷ Gainsa danen ta mama na nayad en, “Ino maambal no parti ta itlaw ya na gapaayad ta imo na mata?”

Sabat ta mama, “Kanen an isya na prupita.”

¹⁸ Danen na mga manugdumala ta Judio na gainsa ta mama an, ula danen gapati na dati bulag kanen an daw anduni kakita en. Tenged ula danen gapati, paumaw danen ginikanan din ya ¹⁹ daw painsaan danen, “Bata nyo ni? Matuod na kanen natao na bulag? Man-o tak kakita en kanen an anduni?”

²⁰ Sabat ta ginikanan din, “Matuod na kanen bata nay daw natao kanen na bulag. ²¹ Piro, ula nay nlami daw ino paagi na kakita kanen an daw kino gapaayad ta iya na mata. Insaan nyo kanen an tenged may idad man en daw nalam

man en kanen magsabat parti ta iya na kaugalingen.”²² Iling tan sabat ta iya na ginikanan tak adlek danen an ta mga manugdumala ta Judio na gakontra ki Jesus tenged nasapulan en ta mga manugdumala na daw kino mag-ambal na Jesus an Pinili Ta Dyos Na Mag-ari, bawalan danen na melled naan ta mga balay tipunan ta mga Judio.²³ Yon tenaan na gambal ginikanan ta bulag an na insaan kanen an ta mga manugdumala tenged may idad man en kanen an.

²⁴ Pagtapos danen ta pag-isturya ta ginikanan ya ta mama na nayad, paumaw danen isab mama ya na nayad daw pambalan danen, “Mag-ambal ka ta matuod parti ta itlaw ya na gapaayad ki kaon tak Dyos gamati ki kaon. Nlaman nay na kanen makasasala na itlaw.”

²⁵ Sabat ta mama, “Ula ko nlami daw itlaw ya na gapaayad ki yaken makasasala. Basta nlaman ko na dati yaken i bulag, piro anduni kakita aren.”

²⁶ Painsaan danen mama an, “Ino pabuat din ki kaon? Ino paagi na paayad din mata no an?”

²⁷ Sabat ta mama, “Gasugid aren ki kyo, piro dili kaw mapati. Man-o tak gusto nyo mamati isab ta ambal ko? Gusto nyo man taan na kyo maimo man na mga tinudluan ta itlaw ya na gapaayad ki yaken?”

²⁸ Pag-ambal ta mama, painsultuan danen kanen an, “Kaon yan iya na tinudluan, piro kami i a mga tinudluan Moises.²⁹ Nlaman nay na Dyos an gambal ki Moises ya anay pa sa. Piro, daw parti ta itlaw ya na gapaayad ki kaon, ula nay nlami daw taga indi kanen an.”

³⁰ Sabat ta mama, “Impusibli na ula nyo nlami daw taga indi itlaw na ya. Tenged kanen gapaayad ta ake na mata, nlaman ta na kanen an alin ta Dyos. ³¹ Nlaman ta na kanen dili makasasala tak ula gatabang Dyos an ta mga makasasala na itlaw. Gatabang nang Dyos an ta mga gasimba ki kanen daw gatuman ta iya na kabebet-en. ³² Umpisa pa sa bag-o nabuat kalibutan i, anduni nang may itlaw na gapaayad ta itlaw na bulag alin ta iya na pagtao. ³³ Ula duma makapaayad ta bulag daw dili, itlaw na alin ta Dyos.”

³⁴ Ambal danen, “Alin ta pagtao no makasasala ka en. * Man-o tak gatudlo ka pa ki kami?”

Pagtapos danen ta pag-ambal ta mama an, papalin danen kanen ya naan ta balay tipunan.

Mga Ula Gasalig Ki Jesus

³⁵ Na nlaman Jesus na papalin ta mga manug-dumala mama ya na paayad din, papangita din. Pagkita din ta mama ya, painsaan din, “Gatuo ka ki Kanen Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan?”

³⁶ Sabat ta mama, “Sir, sugiran a no daw kino kanen an aged magtuo a ki kanen.”

³⁷ Ambal Jesus, “Anduni nakita no en kanen an tak yon man yaken mismo na gaisturya ki kaon.”

³⁸ Ambal ta mama, “Ginuo, gatuo a.” Pag-ambal din, dayon kanen galuod daw gadayaw ki Jesus.

³⁹ Ambal Jesus, “Giling a di ta kalibutan i para mlaman paagi ki yaken daw kino kakala gid ta

* **9:34** Pagpati an ta mga Judio na daw matao itlaw na bulag, yon silot ki kanen tenged ta mga sala.

Dyos daw kino man ula an kakala ta Dyos. Mga itlaw an na ula kakala ta Dyos, danen an paryo ta mga bulag na paayaren ko pa aged makakita. Mga itlaw an a na gambal na danen an kakala gid ta Dyos, danen an paryo ta mga itlaw na salig danen na kakita danen an piro ipakita ko na danen mga bulag pa.”

⁴⁰ Mga Pariseo na kamati ta ambal Jesus, in sa danen, “Beet ambalen no na kami i mga bulag man?”

⁴¹ Sabat Jesus, “Daw ula nyo inta nlami kamatuuran na pulong ta Dyos, dili kaw usgaran na may sala kaw. Piro, tenged na gambal kaw na nlaman nyo en kamatuuran na pulong ta Dyos, kyo yan pausgaran en na may sala tak ula kaw gapati ki yaken.”

10

Jesus Paumaw Na Matuod Na Manugbantay Ta Mga Karniro

¹ Gambal pa Jesus i naan ta mga Pariseo, “Igo gid na kyo yan pausgaran en na may sala tak ula kaw gapati ki yaken daw sugiran ta kyo na daw may itlaw na magselled naan ta turil ta mga karniro na ula gaagi naan ta gangaan tak gakatay nang, yon na itlaw manakaw daw tulisan. ² Piro, manugbantay ta mga karniro naan gid gaagi ta gangaan. ³ Kanen an paselleren ta manugbantay ta gangaan daw iya na kagi kala gid ta mga karniro. Umawen din iya na mga karniro ta iran na mga ngaran daw dleen din mwa na kanen gauna ki danen. ⁴ Na napagwa din en tanan din na karniro, kanen an gauna na miling naan ta paalaban daw mga

karniro gasunod ki kanen tak kala danen iya an na kagi. ⁵ Mga karniro an dili munod ta itlaw na dili danen kala. Magpadyo danen an ki kanen tak dili danen kala kagi an ta dili manugbantay ki danen.”

⁶ Pagmati ta mga Pariseo ta paanggid na isturya, ula danen kaintindi daw ino beet din ambalen.

⁷ Ambal pa Jesus paagi ta paanggid, “Mga karniro an iling gid tan daw sugiran ta kyo na yaken gangaan na agian ta mga karniro. ⁸ May mga itlaw na gatudlo una ki yaken, piro ula gatudlo ta kamatuuran daw dili man dapat pation. Danen paryo ta mga manakaw daw tulisan na ula pamatii ta mga karniro. ⁹ Yaken gangaan. Daw kino magpasakep ta Dyos paagi ki yaken, kanen an maluwas na paryo kanen ta karniro na magselled naan ta turil daw mwa man na mangita ta kan-enen na ula may malain na matabo ki kanen.

¹⁰ “Manakaw an na itlaw, tuyo din ta pagiling naan ta mga karniro aged magnakaw, magpatay daw magsamad. Piro yaken i a, giling a di ta kalibutan i aged kabui an na ula katapusan maangken ta mga itlaw. Subla pa ta maisip daw ino kadayad ta kabui an na ula katapusan.”

¹¹ Ambal pa gid Jesus, “Yaken masaligan na manugbantay ta mga karniro. Masaligan na manugbantay, ialad din iya na kabui asta ta kamatayen aged maluwas iya na mga karniro. ¹² Piro, manugbantay an na pasuulan nang dili gid paryo ta manugbantay na tag-iya. Daw makita ta pasuulan na manugbantay na may gapanekab na ayep na gaprani ta mga karniro, dilian din mga

karniro an daw mlagan. Mga karniro an tekeben daw mawas-ag man danen an. ¹³ Pasuulan na manugbantay gadlagan tak ula nang bali ki kanen mga karniro an tenged kanen pasuulan nang na magbantay. ¹⁴ Piro yaken i a, masaligan a na manugbantay ta mga karniro daw mga itlaw na sakep ki yaken paryo ta mga karniro ko. Kala ko danen an daw kala a man danen ¹⁵ paryo na kala a ta Dyos Amay daw kanen an kala ko man. Ialad ko ake na kabui asta ta kamatayen para ta mga itlaw na pakabig ko na ake na mga karniro. ¹⁶ May duma a pa na mga karniro* na ula natingeb naan ta yi na turil. Kinanglan na dleen ko man danen an naan ki yaken. Danen an mamati man ta ake na kagi daw magsunod man ki yaken aged tanan ko na mga karniro mag-isyang nang en naan ta isya na paneng daw manugbantay.

¹⁷ “Yi tenaan na yaken i, palangga a ta ake na Amay: Ialad ko ake na kabui na mapatay a para mabui a man isab. ¹⁸ Ula may makapatay ki yaken daw dili ko itugot. May matareng a na ialad ko ake na kabui daw may matareng a man na mabui isab tak yi sugo ta ake na Amay.”

¹⁹ Tenged ta ambal Jesus, ula gaparyo isip ta mga Judio parti ki kanen. ²⁰ Tama na mga Judio gambal, “Naseddepan kanen an ta malain na ispiritu daw buang man en. Man-o tak mamati ki pa ki kanen?” ²¹ Piro, duma an a gambal, “Itlaw na naseddepan ta malain na ispiritu dili makatudlo paryo ta tudlo din daw dili man makapaayad ta

* **10:16** Duma pa na mga karniro na pambal Jesus beet ambalen mga itlaw na dili-Judio.

ittaw na bulag.”

Pagsikway Ki Jesus Ta Duma Na Mga Manugdumala Ta Judio

²² Timpo ta tagtignaw, gasilibrar mga Judio ta pista naan ta Jerusalem na paumaw na Pista Ta Pag-alad Ta Timplo.† ²³ Ta timpo ta yon man na pista, Jesus i gapanaw naan ta isya na balkon naan ta Timplo na paumaw na Balkon Solomon.‡ ²⁴ Na gapanaw kanen dya, may mga manugdumala ta Judio na gatipon libot ki kanen daw gainsa, “Ino pa gid kalugayen paglikem no ki kami daw kino ka? Ambalen no ki kami na maintindian nay gid daw kaon yan Pinili Ta Dyos Na Mag-ari.”

²⁵ Sabat Jesus ki danen, “Nasugiran ta kyo en daw kino a, piro dili kaw mapati. Mga katingalaan na papabuat ta ake na Amay ki yaken pamatuod daw kino a gid. ²⁶ Piro, dili kaw mapati ki yaken tak kyo dili isya ta ake na mga itlaw na pakabig ko na ake na mga karniro. ²⁷ Mga itlaw na pakabig ko na ake na mga karniro gamati ki yaken. Danen an kala ko daw gasunod man danen an ki yaken. ²⁸ Paatagan ko danen an ta kabui na ula katapusan daw dili man en danen maageman silot an na ula katapusan. Ula bisan kino na mag-agaw ki danen naan ki yaken ²⁹ tak Dyos na makagagaem na labaw ta tanan patugyan din danen an naan

† **10:22** Pwidi nyo mabasa parti ta Pista Ta Pag-alad Ta Timplo naan ta Mga Ambal Na Pasaysay. ‡ **10:23** Balkon Solomon wayang daw naan ta sular ta Timplo na naan dapit ta sennangan. Mga ligi ta Balkon Solomon alin ta saag asta ta atep daw kadasen ta mga ligi mga dusi mitros. Balkon Solomon dili nang para ta mga Judio tak para man ta tanan na mga itlaw.

ki yaken daw ula bisan kino man na mag-agaw ki danen naan ki kanen. ³⁰ Yaken daw ake na Amay isya nang.”

³¹ Pagmati ta mga manugdumala ta Judio dya ta ambal Jesus, gatimod danen isab ta mga bato aged timbagen Jesus asta na mapatay. ³² Ambal Jesus ki danen, “Napakita ko en ki kyo tama na mga katingalaan na dayad na papabuat ta ake na Amay ki yaken. Ino nabuat ko na sala na timbagen a nyo?”

³³ Sabat danen, “Timbagen nay kaon yan dili tenged ta dayad no na mga buat. Timbagen nay kaon yan tenged imo an na ambal insulto ta uturidad ta Dyos tak kaon itaw nang, piro gambal ka na kaon yan Dyos.”

³⁴ Sabat Jesus ki danen, “Di' ba may ambal naan ta inyo na sinulat na pulong ta Dyos na gambal Dyos an naan ta mga itaw na danen mga dyos?§

³⁵ Nlaman ta na mga ambal naan ta sinulat na pulong ta Dyos dili maimo silian. Mga itaw na kabatan ta sinulat na pulong ta Dyos, paambal ta Dyos na danen an mga dyos. ³⁶ Piro yaken i a, pinili ta Dyos na ake na Amay aged magsirbi ki kanen daw papadala a din man naan ta kalibutan i. Man-o tak pwidi ki kyo na mga itaw ya paambal na mga dyos piro yaken i a, paakusaran nyo na ake an na ambal insulto ta uturidad ta Dyos tak gambal a na yaken Bata Ta Dyos? ³⁷ Daw paryo inta ta inyo na isip na ake na mga pabuat dili mga papabuat ta ake na Amay ki yaken, dapat nang na dili kaw mapati ki yaken. ³⁸ Piro, tenged na gabuat

§ **10:34** Mga Salmo 82:6

a ta papabuat ta ake na Amay ki yaken, dapat mapati kaw ki yaken. Bisan ula kaw gapati ki yaken tenged ta mga ambal ko, magpati kaw inta ki yaken tenged ta mga katingalaan na nabuat ko. Daw magpati kaw ki yaken, mlaman nyo na ake an na Amay naan ki yaken daw yaken naan man ki kanen.”

³⁹ Pagtapos Jesus ta pag-ambal, padakep inta danen kanen an, piro galikaw kanen an. ⁴⁰ Galakted kanen an isab naan ta Suba Jordan daw giling ta lugar na naan dya Juan dati gabautismo. Naan dya Jesus gatinir ⁴¹ daw tama na mga itlaw gaprani ki kanen. Gaisturyaay mga itlaw an, “Ula gabuat Juan ta mga katingalaan, piro matuod gid tanan na mga ambal din parti ki Jesus.” ⁴² Tama na mga itlaw dya gatuo ki Jesus.

11

Pagmati Jesus Na Lazaro Gamasakit

¹ May mama na gamasakit na ngaran din Lazaro na taga-Betania. Yon na Betania banwa na naan dya gistar Maria daw iya na utod na Marta.

² Maria i, kanen Maria na ta uryan magbubo ta paammot naan ta batiis Ginuo Jesus daw pairan din man ta iya na buok.* Kanen man Maria na utod Lazaro ya na gamasakit.

³ Mag-utod ya na danen Maria daw Marta may pasugo na miling ki Jesus daw ambalen ki kanen iran na tugon, “Ginuo, pinalangga no ya na arey gamasakit.” ⁴ Na pasugiran Jesus i na Lazaro ya

* **11:2** Naan ta Juan 12:1-11 pwidi nyo mabasa isturya parti ta pagbubo Maria ta paammot naan ta batiis Jesus.

gamasakit, ambal din, “Risulta ta masakit Lazaro dili katapusan ta iya na kabui. Risulta ta iya na masakit na makita ta mga itlaw katingalaan na buat ta Dyos daw mapakala man danen na daw ino naan ta Dyos naan man ta Bata Ta Dyos.”

⁵ Mag-utod i na Marta, Maria daw Lazaro palangga gid Jesus. ⁶ Tapos na nasugiran Jesus i na Lazaro ya gamasakit, palambay din anay darwa adlaw na naan kanen an ta lugar na patiniran din. ⁷ Paglambay ta darwa na adlaw, gambal Jesus i ta mga tinudluan din, “Manaw ki en. Malik ki naan ta Judea.”

⁸ Ambal ta mga tinudluan din, “Mistro, di' ba ta pila nang ya na adlaw patimbag ka inta na patayen ta mga manugdumala ta Judio?† Man-o abi na malik ka pa dya?”

⁹ Ambal Jesus, “Dili kaw madlek. Di' ba ta isya adlaw may dusi uras na pawa? Gani, bisan kino na manaw na adlaw pa, dili kanen an makaragpa tenged pawa pa adlaw an.‡ ¹⁰ Piro, bisan kino na manaw na kilem en, makaragpa kanen an tak delem.”

¹¹ Ambal pa Jesus ta mga tinudluan din, “Lazaro ya na ate na arey gatunuga nang. Ilingan ko dya kanen ya daw pukawen.”

¹² Ambal ta iya na mga tinudluan, “Ginuo, daw gatunuga nang Lazaro ya, mayad pa kanen ya.”

¹³ Iling tan iran na ambal tak salig danen na

† **11:8** Naan ta Juan 8:59 daw 10:31 pwidi nyo mabasa parti ta pagtimbang inta ta mga bato ki Jesus. ‡ **11:9** Paagi ta paanggid na paisturya Jesus, beet din ambalen na ula may malain na matabo ki danen naan ta Judea.

gatonuga nang Lazaro ya. Piro, beet ambalen Jesus na Lazaro ya patay en.

¹⁴ Gani, gambal kanen i ki danen na maintindian gid danen, “Lazaro ya patay en. ¹⁵ Piro, gapasalamat a na ula a dya na napatay kanen ya aged daw makita nyo buaten ko, magdugang pa inyo na pagsalig ki yaken. Mos, ilingan ta en kanen ya.”

¹⁶ Tomas na isya na tinudluan Jesus daw paumaw man na Kapid, gambal kanen an ta duma din na mga tinudluan, “Mos, bisan mapatay ki man na duma ki Jesus, muyog ki nang en ki kanen.”

Jesus Alinan Ta Kabui

¹⁷ Na gabot Jesus i daw iya na mga tinudluan dani ta baryo na Betania, namatian din na appat adlaw en nalebbeng Lazaro ya. ¹⁸ Kaadyuon ta Betania an alin ta Jerusalem daw panawen ula isya uras. § ¹⁹ Tama na mga Judio gasud-o ki Marta daw Maria aged lingawen tenged napatay utod ya danen.

²⁰ Na namatian Marta na Jesus mabot, gapanaw kanen an na mugat. Piro, Maria i a gapabilin naan ta iran na balay. ²¹ Ambal Marta ki Jesus, “Ginuo, daw anen ka di inta, ula napatay ame na utod. ²² Piro, nlaman ko na bisan napatay en Lazaro ya, anduni iatag man gyapon ta Dyos ki kaon daw ino pangayuon no.”

²³ Dayon ambal Jesus, “Inyo na utod mabanaw.”

§ **11:18** Ula isya uras na panaw paryo man ta kaadyuon na mga tallo kilumitro.

²⁴ Ambal Marta, “Nlaman ko na kanen ya mabannaw naan ta katapusan na adlaw na bannawen ta Dyos mga patay.”

²⁵ Ambal Jesus, “Yaken i magbannaw ta mga patay daw yaken man mag-atag ta kabui. Daw kino na gatuo ki yaken, bisan mapatay kanen an, mabui man gyapon. ²⁶ Daw kino kaangkan ta kabui na ula katapusan tak gatuo ki yaken, dili en kanen an mapatay. Gapati ka ta ambal ko?”

²⁷ Sabat Marta, “Ee, Ginuo. Gapati a gid na kaon Pinili Ta Dyos Na Mag-ari daw kaon man Bata Ta Dyos na papaabot nay na miling ta kalibutan i.”

²⁸ Pagtapos Marta ta ambal ki Jesus, guli kanen naan ta iran na balay daw paumaw din na marani Maria an na utod din daw pasugiran din na inay nang kagi din, “Anen en Mistro daw pumaw ka din.” ²⁹ Pagmati Maria, dayon kanen tindeg daw manaw na mugat ki Jesus. ³⁰ Na gapanaw Maria, ula pa kabot Jesus i naan ta Betania. Naan pa kanen ta lugar na naan dya gakitaay kanen daw Marta. ³¹ Mga Judio na galingaw ki Marta daw Maria, gasunod man ki Maria tak nakita danen na gadali-dali kanen na mindeg daw manaw. Salig danen na Maria miling ta lebbengan Lazaro aged naan dya magal.

³² Gabot Maria i ta lugar na naan dya Jesus. Pagkita din ki Jesus, galuod kanen an naan ta batiisan Jesus daw gambal, “Ginuo, daw anen ka di inta, ula napatay ake na utod.”

³³ Na nakita Jesus na Maria an gagal asta mga Judio na gakuyog ki Maria, nasebean kanen i daw

natandeg gid iya na tagipusuon. ³⁴ Gainsa kanen i ki danen, “Indi nyo palebbenga Lazaro ya?”

Sabat danen, “Mos, Ginuo. Tudlo nay ki kaon.”

³⁵ Jesus i gagal. ³⁶ Gambal mga Judio an na naan dya, “Lagen nyo. Palangga din gid Lazaro.”

³⁷ Piro, duma an gambal, “Papaayad gani Jesus mata ta bulag ya. Man-o tak Lazaro ya a ula din paayara para dili mapatay?”

³⁸ Nasakitan gid Jesus i na gabot kanen naan ta lebbengan Lazaro. Lebbengan Lazaro isya na kwiba na pasaraan ta bato. ³⁹ Ambal Jesus, “Ligiren nyo bato an.”

Sabat Marta na utod Lazaro, “Ginuo, sikad bao en kanen an tak appat en adlaw na nalebbeng.”

⁴⁰ Ambal Jesus ki Marta, “Di’ ba gambal aren ki kaon na daw magsalig ka ki yaken, makita no katingalaan na buaten ta Dyos?”

⁴¹ Pag-ambal Jesus, paligid danen bato ya. Gangad Jesus ta langit daw gambal, “Amay, gapasalamat a ki kaon tenged gamati ka ki yaken.

⁴² Nlaman ko man na pirmi ka gamati ki yaken, piro iling tan ambal ko aged mapati mga ittaw di na kaon gapadala ki yaken.”

⁴³ Pagtapos Jesus ta pagpangamuyo, patuduan din iya na kagi na gambal kanen an, “Lazaro, mwa ka.” ⁴⁴ Dayon gagwa Lazaro an na iya na lima daw batiis nableberan ta tila na panglebbeng daw naputos man iya an na waleng ta panyo na lapad. Ambal Jesus ta mga ittaw dya, “Badbaran nyo kanen an aged kapanaw.”

Malain Na Plano Kuntra Ki Jesus

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

⁴⁵ Na napatay Lazaro, tama na mga Judio gasud-o ki Maria daw kakita man ta pagbannaw Jesus ki Lazaro. Tenged ta iran na nakita, gatuo danen an ki Jesus. ⁴⁶ Piro, duma an a ki danen giling naan ta mga Pariseo daw gasugid na Lazaro ya pabannaw Jesus.

⁴⁷ Mga Pariseo na pasugiran ta mga itlaw parti ta nabuat Jesus daw mga manugdumala na mga pari man gapaumaw ta mga mimbrow ta Sanedrin na kadatasan na kungsiyo ta mga Judio aged magsapol danen an. Gaisturyaay danen an, “Ino buaten ta tak itlaw na ya gabuat ta sikad tama na mga katingalaan? ⁴⁸ Daw largaan ta nang kanen an ta iya na mga buat, tanan na mga itlaw magpati na kanen Pinili Ta Dyos Na Mag-ari. Sulungon ki gid ta mga Romanen daw gubbaen danen Timplo ta ate na Dyos daw samaren man ate na nasyon.”*

⁴⁹ Naan man dya ta iran na pagsapol pinakadatas na manugdumala ta mga pari ta yo na taon. Ngaran din Caifas. Ambal din ta mga manugdumala, “Paryo kaw inyo ula kaintindi. ⁵⁰ Ula nyo naintindii na mas dayad daw isya nang na itlaw mapatay para ki kiten na mga paryo din na Judio kaysa mapatay tanan na mga itlaw ta ate na nasyon.” ⁵¹ Ula kanen gambal ta iya nang na isip tak pabetang ta Dyos naan ta iya na isip daw ino

* **11:48** Ta timpo Jesus, galaem mga Judio na daw mabot Pinili Ta Dyos Na Mag-ari, kanen magdumala ta mga sundalo daw pirdien din mga Romanen daw paalinen din danen an naan ta lugar ta mga Judio. Ta isip ta mga manugdumala ta Judio basi may plano Jesus daw iya na mga tinudluan na magbatok ta gubirno ta Roma. Daw magbatok danen, mga sundalo ta gubirno ta Roma magbales daw samaren man danen nasyon ta mga Judio.

ambalen din bilang kanen pinakadatas na pari ta yo na taon. Iya na paambal beet ambalen na mapatay Jesus para ta mga paryo din na mga Judio. ⁵² Piro, dili beet ambalen na mapatay Jesus para ta mga Judio nang. Beet ambalen man na mapatay Jesus para ta tanan na mga itlaw na maimo na mga bata ta Dyos na naan alin ta lain-lain na mga lugar aged mga Judio daw dili-Judio man magisya danen tanan. ⁵³ Umpisa sa na adlaw, mga manugdumala ta Judio gaplano daw ino paagi na ipapatay danen Jesus i.

⁵⁴ Tenged ta plano ya danen, ula en gapakita Jesus i naan ta tama na mga itlaw ta mga banwa ta mga Judio. Giling kanen naan ta banwa na Efraim na dani ta lugar na ula kabalayan daw naan dya kanen gatinir na duma ta iya na mga tinudluan.

⁵⁵ Na dali nang en mabot timpo na mag-umpisa pista ta mga Judio na paumaw na Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto, tama na mga itlaw giling naan ta Jerusalem na alin ta duma man na mga banwa aged magtuman ta iran na sunuran paagi ta mga sirimunya ta paglimpyo.† ⁵⁶ Papangita ta mga itlaw Jesus an, piro ula danen nakita. Na gatipon danen naan ta Timplo, gainsaay danen an, “Ino ta inyo na isip? Miling taan ta pista i Jesus ya?” ⁵⁷ May sugo alin ta mga manugdumala na mga pari daw mga Pariseo na daw kino nalam daw indi

† **11:55** Mga Judio, may sunuran parti daw ino dapat buaten aged bilangen danen an na ‘limpyo’. Daw bilangen danen na limpyo beet ambalen na pwidi en danen an marani ta Dyos aged simbaen kanen an. Pwidi nyo mabasa naan ta Mga Ambal Na Pasaysay parti ta pagpati ta mga Judio na may paumaw danen na limpyo.

Jesus an, dapat isugid din naan ta mga manugdu-mala aged ipadakep danen Jesus an.

12

Pagbubo Maria Ta Maalen Na Paammot Naan Ta Batiis Jesus

(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

¹ Na annem nang en adlaw bag-o ta pagsilibrar ta Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto, Jesus i giling naan ta Betania na lugar Lazaro. Lazaro i, kanen mama na pabannaw Jesus.

² Na naan Jesus ta Betania, gaanda Lazaro daw iya na mga utod ta ispisyal na yapon tak nalipay danen na gabot Jesus an. Marta an gasirbi daw Lazaro i isya ta mga gaduma ki Jesus na gakaan.

³ Maria i gakamang ta tenga litro ta puro na paammot na maalen na buat alin ta tanem na nardo. Pabubo din naan ta batiis Jesus daw batiis ya papairan din man ta iya na buok. Bilog na balay gaenneb gid ta ammot.

⁴ Naan man dya Judas Iscariote* na isya na tinudluan Jesus. Kanen tinudluan na ta pila nang en na adlaw magtraydor ki Jesus. Gariklamo kanen an na ambal din, ⁵ “Man-o tak ula pabligya paammot an aged iatag kwarta an naan ta mga imol? Bayad ta yan na paammot tallo gatos na sinsilyo na pilak.”† ⁶ Iling tan ambal Judas dili tenged na naluoy kanen an ta mga imol. Ambal din iling tan

* **12:4** May pasaysay parti ta Iscariote na pwidi nyo mabasa naan ta ‘footnote’ ta Juan 6:71. † **12:5** Sinsilyo na pasambit naan ta birsikulo singko, ta timpo Jesus kada isya gabalor ta suol ta isya adlaw na ubra ta isya na itaw.

tak kanen an manakaw. Kanen gaibit ta kwarta danen Jesus daw pirmi din pakamangan.

⁷ Ambal Jesus, “Largaan nyo nang Maria an tak patagana din paammot na i para ta iya na pagpripaparar ta lawa ko para ta ake na lebbeng.†
⁸ Mga imol an pirmi nyo дума, piro yaken i a, dili en maglugay na дума ki kyo.”

⁹ Tama na mga Judio kamati na Jesus naan ta Betania daw giling man danen dya. Piro, dili nang tenged ki Jesus giling danen dya tak gusto man danen na makita Lazaro ya na pabannaw Jesus. ¹⁰ Mga manugdumala na mga pari gaplano na Lazaro an ipapatay man danen. § ¹¹ Tenged ta pagbannaw ki Lazaro, tama na mga Judio ula en gasunod ta tudlo ta mga manugdumala. Gatuo danen an ki Jesus.

Pagselled Jesus Naan Ta Jerusalem

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Sunod na adlaw pagtapos danen Lazaro ta pag-iwat ta ispisyal na yapon para ki Jesus, sikad tama na mga itlaw namista naan ta Jerusalem daw nabalitaan man danen na Jesus an miling dya. ¹³ Gakamang mga itlaw an ta mga daon

† **12:7** Ta timpo Jesus, paammot na nardo pagamit nang para pangbanyos ta patay. § **12:10** Naan ta Juan 11:53 pwidi nyo mabasa na mga manugdumala ya gaplano na Jesus an ipapatay danen.

ta kaoy na palma* daw gapanaw danen na mag-sugat ki Jesus naan ta gwa ta syudad. Ta iran na pagsugat, gasinggit danen, “Dayawen ta Dyos an! Dayawen gabot an na papadala ta Ginuo Dyos! Dayawen Ari ta mga linai Israel!”†

¹⁴ Gasugo Jesus na dlaan kanen an ta isya na bata pa na asno daw gasakay kanen an. Pabuat din an paryo gid ta ambal naan ta sinulat na pulong ta Dyos:

¹⁵ “Kyo na naan ta syudad Sion,‡ dili kaw madlek tak anduni inyo na ari mabot en na gasakay ta bata pa na asno.”§

¹⁶ Ta primiro, mga tinudluan Jesus ula pa danen naintindii daw ino beet ambalen ta mga natabo ta pag-iling Jesus naan ta Jerusalem. Piro, pag-bannaw ki Jesus daw pagbalik din naan ta langit, nademdeman danen ambal ya naan ta sinulat na pulong ta Dyos parti ki kanen daw naintindian man danen na ambal ya parti ki kanen natuman gid paagi ta mga natabo ta pag-iling din naan ta Jerusalem.

* **12:13** Daon ta kaoy na palma gaanggid ta daon ta niog. Duma na mga daon ta palma pabetang ta mga itlaw naan ta dalan na agian Jesus daw duma na daon ta palma papaspas aged magtaod danen ki Jesus. Kaugalian ta mga Judio anay pa sa na dalan na agian ta ari paapinan danen aged ipakita iran an na pagtaod ki kanen. Naan ta 2 Mga Ari 9:13 pwidi nyo mabasa parti ta iling tan na kaugalian.

† **12:13** Mga Salmo 118:26 ‡ **12:15** Jerusalem paumaw man na Sion. § **12:15** Isaias 62:11; Zacarias 9:9 Ta timpo Jesus, daw may mabot na ari, katamaan ki danen gasakay ta dayad na kabayo aged makita ta mga itlaw na datas iran na katengdanan. Piro, Jesus an dili iling tan ta iya na pag-abot tak gasakay kanen an ta asno na ayep na pagamit para ta pangarga.

17 Ta adlaw na gaselled Jesus i naan ta Jerusalem, tama na mga ittaw gasugid ta duma na mga ittaw parti ta iran na nakita na Jesus gaumaw ki Lazaro na mwa ta lebbengan daw pabannaw din. 18 Tama na mga ittaw gapanaw na magsugat ki Jesus naan ta gwa ta syudad tak namatian danen na gabuat kanen ta katingalaan. 19 Mga Pariseo an gaisturyaay, “Ula ki en mabuat. Lagen nyo, tanan na mga ittaw gasunod en ki kanen.”

Pag-ambal Jesus Parti Ta Iya Na Kamatayen

20 May mga dili-Judio man na giling ta Jerusalem para mamista daw magsimba ta Dyos. 21 Duma an ki danen giling ki Felipe na taga-Betsaida na banwa na sakep ta Galilea daw gambal, “Sir, gusto nay mag-isturya ki Jesus.” 22 Pagmati Felipe, gapanaw kanen an daw pasugiran din Andres ya. Darwa en danen gapanaw na miling ki Jesus na magsugid parti ta ambal ya ta mga dili-Judio.

23 Pagmati Jesus ta sugid danen Felipe daw Andres, ambal din ki danen, “Mabot en uras na Kanen i Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan, makala daw kino gid kanen i paagi ta iya na kamatayen. 24 Sigurado gid na mabot en uras na ya daw sugiran ta kyo na daw isya na binni na trigo dili matanem naan ta basak, mabilin na isya nang. Piro, daw matanem, magtubo daw mamunga ta tama.* 25 Daw kino gapalabi ta iya na kabui, dili din maangken kabui na ula katapusan. Piro, bisan kino ula gapalabi ta iya na kabui unti ta

* **12:24** Beet ambalen Jesus na kanen paryo ta binni na patanem daw gatubo tak ta pila nang en na adlaw, mapatay kanen daw ilebbeng daw mabannaw.

kalibutan, maangken din kabui na ula katapusan. ²⁶ Bisan kino na magsirbi ki yaken, kinanglan na magsunod ki yaken aged daw indi a, anen man dya kanen an na suguon ko. Daw kino gasirbi ki yaken, kanen tagan ta Dyos Amay ta dayad na bales.”

²⁷ Ambal pa Jesus, “Anduni, paryo ta dili ko masarangan isipen maagian ko an daw dili ko man mlaman daw ino dapat ko na ambalen! Amay ko, luwasen a no ta segeng na kabellay na maagian ko! Piro, tuyo ta pag-iling ko ta kalibutan i aged maagian ko gid segeng na kabellay na naan ta imo na plano. ²⁸ Amay ko, ipakala no naan ta mga itlaw paagi ki yaken daw kino gid kaon yan. Gapasakep a ta imo na kabebet-en.”

Dayon may namatian na gambal na naan ta langit, “Paagi ki kaon, napakala ko en daw kino a gid daw ipakala ko eman paagi ki kaon.”

²⁹ Mga itlaw na gatipon dya namatian man danen gambal ya na naan ta langit. Duma ki danen gambal, “Gadageeb,” daw duma an a gambal, “May angil na gaisturya ki kanen!”

³⁰ Ambal Jesus ta mga itlaw dya, “Ambal ya na namatian nyo dili para ki yaken tak para nya ki kyo. ³¹ Anduni, gabot en timpo na mga itlaw mausgaran en tenged ta iran na pagkuntra ta Dyos daw timpo man en na mapirdi Satanas an na gapangulo ta mga itlaw na gakuntra ta Dyos. ³² Daw ibetang aren naan ta kaoy daw ipadatas† alin ta basak, ipakita ko ake na kaluoy ta tanan na

† **12:32** Naan ta Juan 3:13-15 daw 8:28 pwidi nyo mabasa na Jesus an gambal na kanen an ipadatas.

mga itlaw aged magtuo danen ki yaken.” ³³ Iling tan ambal Jesus aged mlaman ta mga itlaw daw ino na paagi iya an na kamatayen.

³⁴ Sabat ta mga itlaw dya ki Jesus, “Natudluan kay en na naan ta sinulat na pulong ta Dyos may ambal na Pinili Ta Dyos Na Mag-ari mabui ta ula katapusan. Man-o tak gambal ka na naan ta plano ta Dyos na Kanen Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan ipadatas? Kino Kanen an Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan?”

³⁵ Gasabat Jesus i paagi ta isya na paanggid na isturya parti ta iya na kaugalingen, “Ula nang en lugay na ilaw i marwad en naan ki kyo. Mintras na ilaw i anen pa ki kyo, magpadayon kaw ta inyo na pagpanaw aged dili kaw mabutan ta delem tak bisan kino na gapanaw naan ta delem, dili din mlaman daw indi kanen an punta. ³⁶ Gani, magtuo kaw ki kanen na paumaw na Ilaw mintras anen pa kanen ki kyo aged maimo kaw na sakep ki kanen na gasunod ta iya na tudlo.”

Pagtapos Jesus ta ambal, galin kanen dya daw ula en kanen gapakita naan ki danen.

Mga Judio Ula Man Gyapon Gatuo Ki Jesus

³⁷ Bisana nakita ta mga itlaw na tama en na katingalaan na pabuat Jesus na pamatuod daw kino kanen an, ula man gyapon danen an gatuo ki kanen. ³⁸ Tenged ula danen gatuo, natuman nasulat Isaias na prupita anay pa sa,

“Ginuo, paryas ula itlaw na gapati ta palaygay nay

daw paryas man ula ittaw na kaintindi daw ino beet ambalen ta imo na mga buat paagi ta bakod no na gaem.”‡

³⁹ Nasulat man Isaias daw ino tenaan na dili magtuo mga ittaw:

⁴⁰ “Pabulag danen an ta Dyos daw padessen din man iran na mga ulog aged paryas ula danen kakita daw ula man kaintindi tak basi daw maintindian danen, magnelsel daw marani ki yaken daw patawaren ko danen an.”§

⁴¹ Iling tan pasulat Isaias anay pa sa parti ki Jesus tak napakala daan ta Dyos ki Isaias na daw ino naan ta Dyos naan man ta Pinili Ta Dyos Na Magari. Tenged napakala ki kanen, gambal kanen parti ta Pinili Ta Dyos. ⁴² Maskin may mga ittaw na ula gatuo ki Jesus, tama man gyapon gatuo ki kanen asta man mga manugdumala ta Judio. Piro, mga manugdumala an ula gaako na gatuo danen an tak adlek ta mga Pariseo tenged mga gatuo an ki Jesus pabawalan ta mga Pariseo na melled naan ta mga balay tipunan ta mga Judio. ⁴³ Ula danen gaako tak palabi danen na dayawen danen an ta mga ittaw kaysa na dayawen ta Dyos.

Tenaan Na Mga Ittaw Sintinsyaan Ta Dyos

⁴⁴ Na gatudlo Jesus i naan ta mga ittaw, gambal kanen na patuduan din iya na kagi, “Bisan kino magtuo ki yaken, kanen gatuo man ta gapadala ki yaken. ⁴⁵ Bisan kino kakita ki yaken, kakita man en ta gapadala ki yaken. ⁴⁶ Giling a di ta kalibutan

‡ 12:38 Isaias 53:1 § 12:40 Isaias 6:10

i aged yaken paryo ta ilaw na magpapawa naan ta mga itlaw para bisan kino na magtuo ki yaken, paryo na dili en kanen an naan ta delem.

⁴⁷ “Bisan kino kamati ta ake na ambal, piro ula kanen gatuman, dili yaken magsintinsya ki kanen ta ula katapusan na silot tak ula a giling di ta kalibutan i aged magsintinsya ta mga itlaw. Giling a di aged luwasen ko danen an alin ta ula katapusan na silot ta Dyos. ⁴⁸ Piro, mga itlaw na gasikway ki yaken daw ula gapati ta ake na ambal, silutan danen an naan ta katapusan na adlaw na mag-ukom Dyos an ta mga itlaw. Silutan danen an tenged ula danen gatuman ta ake na ambal. ⁴⁹ Ula a gambal ta ake nang na liag tak Amay ko na gapadala ki yaken, kanen gasugo daw ino ambalen ko. ⁵⁰ Nlaman ko na daw mambal a naan ta mga itlaw daw ino pasugo ta ake na Amay ki yaken na ambalen, maintindian danen daw ino paagi na maangken danen kabui na ula katapusan. Gani, pambal ko nang daw ino papaambal ta ake na Amay ki yaken.”

13

Pag-ugas Jesus Ta Batiis Ta Iya Na Mga Tinudluan

¹ Bag-o ta Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto, nlanan Jesus na mabot en uras na matuman plano ta Dyos para ki kanen na malin kanen ta kalibutan i daw malik ta Dyos na iya na Amay. Alin ta una pagugma gid Jesus iya na mga itlaw na gasunod

ki kanen daw pagugma din man danen an asta ta katapusan.*

² Na Jesus i daw iya na mga tinudluan gayapon, Judas an na bata Simon Iscariote† naan en ta iya na isip na magtraydor kanen ki Jesus tak iling tan na plano nabatang en daan Satanas naan ta iya na isip. ³ Jesus i, nlanan din en na tanan na uturidad paatag ta Dyos na iya na Amay naan ki kanen daw kanen alin ta Dyos daw malik man ta Dyos. ⁴ Tenged na nlanan en Jesus, iling ti pabuat din: Na ula pa galin mga tinudluan din naan ta lamisa, gatindeg kanen i daw palubbas din iya na mga pang-apaw na bayo daw pableberan din ta twalya iya na awak. ⁵ Gabatang kanen an ta waig naan ta labador daw dayon din paugasan mga batiis ta iya na mga tinudluan daw papairan din man ta twalya na nablebed naan ta iya na awak.

⁶ Na naan en kanen i ki Simon Pedro, ambal Simon Pedro, “Ginuo, man-o tak kaon gid magugas ta ake na batiis?”

⁷ Sabat Jesus, “Anduni dili no pa maintindian daw ino beet ambalen ta pabuat ko, piro mabot adlaw na maintindian no en.”

⁸ Ambal Pedro, “Dili pwidi na kaon magugas ta ake na batiis.”

Sabat Jesus, “Daw dili ka magpaugas ki yaken ta imo na batiis, dili ka en ake na duma.”

* **13:1** Naan ta Griego nasulat mga ambal ya na daw isalyo naan ta Kagayanen na linggwai pwidi iling ti: pagugma din asta ta katapusan. Pwidi man iling ti: papakita din gid ki danen daw ino kabakod iya na pagugma. † **13:2** May pasaysay parti ta Iscariote na pwidi nyo mabasa naan ta ‘footnote’ ta Juan 6:71.

⁹ Ambal Simon Pedro, “Ginuo, daw iling tan, dili nang batiis ko ugasan no. Ugasan no man asta ake i na lima daw ulo.”

¹⁰ Ambal Jesus, “Ittaw na kalangoy en dili kinanglan mangoy isab tak bilog din na lawa limpyo en. Batiis din nang kinanglan na ugasan isab. Kyo yan mga limpyo en, piro dili kyo tanan.” ¹¹ Iling tan ambal Jesus na dili tanan na tinudluan din limpyo tak nlanan din daw kino magtraydor ki kanen.

¹² Pagtapos ta pag-ugas Jesus ta iran na mga batiis, pasuksok din isab iya na pang-apaw na bayo daw malik naan ta lamisa. Gainsa kanen ta mga tinudluan din, “Naintindian nyo pabuat ko an ki kyo anduni?” ¹³ Paumaw a nyo na ‘Mistro’ daw ‘Ginuo’. Igo man tak yaken matuod nyo na mistro daw Ginuo. ¹⁴ Tenged yaken i na inyo na Ginuo daw Mistro gaugas ta inyo na mga batiis, dapat na kyo man mag-ugas ta batiis ta mga duma nyo. ¹⁵ Yon alimbawa ko para sunuron nyo. ¹⁶ Dapat gid na sunuron a nyo daw sugiran ta kyo na katengdanan ta isya na suguon dili mas datas kaysa ta katengdanan ta amo din daw katengdanan ta isya na ittaw na pasugo dili mas datas kaysa ta katengdanan ta gapadala ki kanen. ¹⁷ Anduni, nlanan nyo en kamatuuran na patudlo ko. Daw tumanen nyo, maangken nyo kalipay na alin ta Dyos.”

*Pagsugid Jesus Parti Ta Pagtraydor Ki Kanen
(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)*

¹⁸ Jesus i gambal pa naan ta iya na mga tinudluan, “Ake na paisturya dili parti ki kyo tanan

tak n laman ko daw ino naan ta isip ta kada itaw na papili ko. Piro, kinanglan na matuman yi na ambal na naan ta sinulat na pulong ta Dyos, ‘Duma ko na gakaan na dengngan ki yaken, kanen an magkuntra ki yaken.’ ¹⁹ Anduni bag-o matabo, gasugid a daan ki kyo na may magkuntra ki yaken aged patian nyo daw kino yaken i. ²⁰ Sigurado gid na yaken i pambal ko ya na yaken daw sugiran ta kyo na daw kino magbaton ta mga itaw na papadala ko, paryas man na yaken pabaton din. Daw kino magbaton ki yaken, paryas man na pabaton din ake na Amay na gapadala ki yaken.”

²¹ Pag-ambal Jesus ta iling tan, sakit gid iya na nakem. Paprangka din iya na mga tinudluan na ambal din, “Gaduma kaw anduni ki yaken ta pagkaan, piro sugiran ta kyo na isya ki kyo magtraydor ki yaken.” ²² Pagmati ta mga tinudluan Jesus, gatan-away danen an tak ula danen n lami daw kino paambal din. ²³ Isya na tinudluan Jesus na pinalangga din naan ta iya na kilid. ²⁴ Tinudluan na ya pasinyasan Simon Pedro na insaan din Jesus an daw kino gid ki danen paambal Jesus.

²⁵ Gasandig ki Jesus tinudluan an daw gainsa, “Ginuo, kino gid paambal no ya?”

²⁶ Sabat Jesus, “Itublok ko biaki na tinapay. Daw kino tagan ko, kanen magtraydor ki yaken.” Pag-ambal Jesus, patublok din tinapay an daw paatag din ki Judas na bata Simon Iscariote. ²⁷ Pagbaton Judas ta tinapay an, gaseddep dayon Satanas ki kanen.

Ambal Jesus ki Judas, “Giran no. Buaten no en plano no an.” ²⁸ Pag-ambal Jesus, ula bisan isya

ki danen dya kaintindi daw man-o tak gambal kanen ki Judas ta iling tan. ²⁹ Salig ta дума na mga tinudluan na basi Judas an pasugo nang Jesus na malit ta iran na mga kinanglanan para ta pista daw basi man pasugo din Judas an na mag-atag ta limos naan ta mga imol tak Judas gaibit ta iran na kwarta. ³⁰ Pagbaton Judas ta tinapay ya na paatag Jesus, gagwa kanen an dayon daw manaw. Kilem nya en.

Bag-o Na Sugo

³¹ Na galin en Judas ki danen Jesus, gambal Jesus i naan ta дума na mga tinudluan, “Mabot en uras na Kanen i Na Alin Ta Langit Na Natao Naan Ta Kalibutan, mapakala kanen paagi ta iya na kamatayen daw kino gid kanen i daw paagi ki kanen mapakala man en daw kino gid Dyos an. ³² Daw mapakala paagi ki kanen daw kino gid Dyos an, dayon man kanen i ipakala ta Dyos daw kino gid kanen an.”

³³ Ambal pa Jesus, “Kyo na pabilang ko na ake na mga bata, dili aren maglugay na дума ki kyo. Mangita kaw gid ki yaken, piro dili kaw makailing ta ilingan ko paryo ta paambal ko naan ta mga manugdumala ta Judio. ³⁴ Gani, may bag-o a na sugo para ki kyo: Dapat maggugmaay kaw. Daw ino ake na paggugma ki kyo, dapat na iling man tan inyo an na paggugma ta kada isya. ³⁵ Daw makita ta mga ittaw na kyo yan gagugmaay, mla-man danen na kyo yan ake na mga tinudluan.”

Pagsugid Jesus Na Mambal Pedro Na Dili Din Kala Jesus

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶ Simon Pedro i gainsa ki Jesus, “Ginuo, indi ka gid punta?”

Sabat Jesus, “Anduni, dili ka pa kakuyog ki yaken ta ilingan ko, piro ta uryan munod ka.”

³⁷ Insa Pedro, “Ginuo, man-o tak dili a kakuyog ki kaon anduni? Anda aren na mapatay para ki kaon.”

³⁸ Sabat Jesus ki Pedro, “Nyan salig no na anda ka gid na mapatay para ki yaken! Dayad gid ambal no an, piro gambal a ki kaon na bag-o magtagaok manok kani kambal ka en ta tallo bisis na dili a no kala.”

14

Katapusan Na Tugon Jesus Ta Iya Na Mga Tinudluan

¹ Gapadayon Jesus i ta pag-ambal naan ta iya na mga tinudluan, “Dili kaw magpalibeg. Magsalig kaw ta Dyos Amay daw magsalig kaw man ki yaken. ² Istaran ta ake na Amay sikad wayang na tama na mga maistaran dya. Muna a ki kyo daw buaten ko mga dapat buaten aged makaistar kaw dya. Matuod gid ambal ko ki kyo. ³ Tened muna a ki kyo daw buaten ko mga dapat buaten aged makaistar kaw dya, malik a di daw dleen ta kyo dya aged duma kaw ki yaken. ⁴ Nlaman nyo en agian an munta ta ake na ilingan.”

⁵ Tomas gambal ki Jesus, “Ginuo, ula kay nalam daw indi ka punta. Gani, ino paagi na mlaman nay agian na munta ta ilingan no ya?”

⁶ Sabat Jesus ki Tomas, “Yaken agian, kamatu-uran, daw kabui tak paagi nang ki yaken mga itlaw marani ta Dyos Amay daw mlaman man danen kamatuuran an parti ki kanen daw mabaton man kabui na ula katapusan. Ula duma na paagi na mga itlaw makakala ta Dyos Amay daw makaprani man ki kanen daw dili, paagi nang ki yaken. ⁷ Tenged nakala a nyo en, makala nyo man ake na Amay. Umpisa anduni, sigurado na kala nyo daw nakita nyo man kanen an en.”

⁸ Ambal Felipe ki Jesus, “Ginuo, ipakita no ki kami Dyos Amay an. Daw makita nay kanen an, kuntinto kay en.”

⁹ Sabat Jesus, “Felipe, lugay aren na duma ki kyo. Man-o tak ula a no pa gid nakala? Bisan kino na kakita ki yaken, kakita man ta Amay ko. Man-o tak gambal ka pa na ipakita ko ki kyo ake na Amay? ¹⁰ Ino, ula ka gapati na yaken i naan a ta ake na Amay daw ake an na Amay naan man kanen ki yaken? Ake na mga ambal ki kyo dili alin ki yaken. Ake na mga ambal alin ta ake na Amay na pirmi naan ki yaken. Kanen man alinan ta mga pabuat ko. ¹¹ Kyo yan dapat mapati na yaken i naan a ta ake na Amay daw ake an na Amay naan man kanen ki yaken. Piro, daw dili kaw mapati ki yaken tenged ta ake na ambal, mapati kaw ki yaken tenged ta mga katingalaan na pabuat ko.

¹² “Dapat gid na mapati kaw ki yaken tenged ta mga pabuat ko daw sugiran ta kyo na mga gatuo an ki yaken magbuat man paryo ta pabuat ko daw

magbuat man danen ta mas pa ta ake na mga nabuat tak malik a ta ake na Amay. ¹³ Bisan ino pangabayen nyo ta ake na Amay tenged sakep kaw ki yaken, buaten ko aged makala daw kino gid Dyos Amay an paagi ki yaken na Bata din. ¹⁴ Daw mangabay kaw ta bisan ino tenged na sakep kaw ki yaken, sigurado na buaten ko.”

Pangako Jesus Parti Ta Dyos Ispiritu Santo

¹⁵ Gapadayon Jesus i ta pag-ambal naan ta iya na mga tinudluan, “Daw pagugma a nyo, magtuman kaw ta ake na mga sugo ¹⁶ daw yaken, mangabay a naan ta Dyos Amay na magpadala kanen ta isya na sal-i ki yaken na magduma ki kyo daw mag-ubay man ta ula katapusan. ¹⁷ Kanen na magduma ki kyo Dyos Ispiritu Santo na magtudlo ki kyo ta kamatuuran. Mga itaw na ula gapati ta Dyos, ula danen pabaton Dyos Ispiritu Santo an tak dili danen kaintindi ki kanen daw dili man danen kala. Piro kyo yan, kala nyo kanen an tak duma kanen ki kyo daw mabot adlaw na naan en kanen an ki kyo.

¹⁸ “Dili ko pabay-an kyo yan na ula kaw duma tak malik a gid ki kyo. ¹⁹ Mga itaw na ula gapati ta Dyos, dali nang en mabot uras na dili a danen makita, piro kyo a, makita a nyo pa man gyapon. Tenged mabui a isab, mabui kaw man ta ula kata-pusan. ²⁰ Ta adlaw na mabui a isab, mlaman nyo na yaken i naan a ta ake na Amay, kyo yan naan kaw ki yaken, daw yaken i naan a ki kyo. ²¹ Bisan kino na paintindi din gid ake na mga sugo daw patuman, kanen gagugma man ki yaken. Bisan kino na gagugma ki yaken, pagugma man kanen

an ta ake na Amay. Pagugma ko man kanen an daw ipakala ko pa gid ake na kaugalingen ki kanen.”

²² Isya na tinudluan Jesus na ngaran din Judas may insa ki Jesus. -- Yi na Judas dili Judas Iscariote. -- Gainsa Judas i ki Jesus, “Ginuo, man-o tak naan no nang ki kami ipakala gid imo an na kaugalingen? Man-o tak dili no ipakala imo an na kaugalingen naan ta tanan na mga itaw?”

²³ Sabat Jesus, “Daw kino gagugma ki yaken, tumanen din ake na mga ambal. Daw iling tan buaten din, Amay ko an maggugma ki kanen daw yaken i daw ake an na Amay naan kay ki kanen na kanen paryo balay na ame na istaran.

²⁴ Piro, bisan kino na ula gagugma ki yaken, ula din tumana ake na mga ambal. Ake na ambal na namatian nyo dili alin ki yaken tak naan alin ta ake na Amay na gapadala ki yaken.

²⁵ “Yon pasugid ko en daan ki kyo mintras anen a pa di duma ki kyo. ²⁶ Isya an na magduma ki kyo na yon man Dyos Ispiritu Santo na ipadala ta Dyos Amay naan ki kyo na sal-i ki yaken, kanen an magtudlo ki kyo ta tanan na mga kinanglan na mlaman nyo parti ta ake na mga ambal daw kanen man magpademdem ki kyo ta tanan na mga paambal ko.

²⁷ “Tawwayen ko inyo na nakem. Katawwayan na iatag ko ki kyo paryo ta katawwayan ta ake na nakem. Mga itaw na ula gapati ta Dyos, dili danen makaatag ki kyo ta iling sa na katawwayan. Dili kaw magpalibeg daw dili kaw man madlek. ²⁸ Namatian nyo ambal ko ki kyo na mabilin ta kyo, piro malik a man. Daw matuod na pagugma

a nyo, inta magkalipay kaw tak miling a ta ake na Amay na iya na katengdanan mas datas pa kaysa ta ake na katengdanan. ²⁹ Pasugid ko daan ki kyo na malik a ta ake na Amay bag-o matabo na malik a aged daw matabo en na paryo gid ta ake na ambal, magtuo kaw ki yaken.

³⁰ “Dili aren maglugay na mag-ambal ki kyo tak mabot di en Satanas na gapangulo ta mga itlaw na ula gapati ta Dyos. Ula kanen an uturidad na magdumala ki yaken. ³¹ Piro, mabaton ko tanan na mga matabo ki yaken na plano ta Dyos daw patuman ko man tanan din na mga sugo ki yaken aged tanan na mga itlaw mlaman danen na pagugma ko ake na Amay. Mos, manaw ki en.”

15

Jesus Paumaw Na Matuod Na Puon Na Ubas

¹ Gambal pa Jesus i naan ta iya na mga tinudluan paagi ta paanggid, “Yaken matuod na puon na ubas daw ake na Amay manug-asikaso. ² Kada sanga ko na ula gabunga pautod din daw kada sanga na gabunga pauturan din ta ugbo aged malimpyo daw mamunga pa gid ta tama. ³ Kyo paryo ta mga nalimpyuan na mga sanga na gabunga gid ta tama tak gabag-o kaw paagi ta ake na tudlo. ⁴ Magpadayon kaw na naan kaw ki yaken na yon man yaken i magpadayon na naan a ki kyo. Daw sanga ta ubas mabelag naan ta iya na puon, sanga an dili mamunga. Iling man tan, daw dili kaw magpadayon na naan kaw ki yaken, paryo kaw ta mga sanga na dili mamunga.

⁵ “Yaken i puon na ubas daw kyo yan mga sanga. Daw magpadayon kaw na naan kaw ki yaken daw yaken magpadayon na naan a man ki kyo, paryo kaw ta sanga na miad mamunga tak daw mabelag kaw ki yaken, dili kaw makabuhat ta bisan ino.

⁶ Bisán kino na dili magpadayon na naan kanen ki yaken, kanen paryo ta sanga na papilak nang daw gaega. Dayon patipon daw sunugon. ⁷ Piro, daw kyo magpadayon na naan kaw ki yaken daw ake na mga ambal naan ta inyo na tagipusuon, bisan ino inyo na pangabayen, buaten ko. ⁸ Iling ti na paagi na ipakala nyo naan ta mga ittaw daw kino gid Dyos Amay: magpadayon kaw ta pagbuhat ta miad na makapalipay ta Dyos na yon man mlaman ta mga ittaw na kyo yan mga tinudluan ko.

⁹ “Kyo yan pagugma ko paryo ta paggugma ta Amay ko ki yaken. Gani, magpadayon kaw ta pagtuman ki yaken tak daw iling tan buaten nyo, mlaman nyo na pirmi ta kyo pagugma. ¹⁰ Daw tumanen nyo ake na mga sugo, mlaman nyo pirmi na pagugma ta kyo, paryo ta pagtuman ko ta mga sugo ta ake na Amay na mlaman ko na pirmi a din pagugma. ¹¹ Iling tan paambal ko ki kyo aged bakod gid inyo na kalipay paryo man ta ake na kalipay.

¹² “Yi sugo ko ki kyo na maggugmaay kaw paryo ta paggugma ko ki kyo. ¹³ Ula gugma na mas dayad pa ti na paalad ta isya na ittaw iya an na kabui na mapatay kanen an para ta iya na mga arey. ¹⁴ Daw magtuman kaw ta ake na mga sugo, kyo yan mga arey ko. ¹⁵ Dili ta kyo en umawen na mga suguon tak mga suguon an ula nalam daw ino buhat ta iran

na amo. Piro, umawen ta kyo en mga arey ko tak nasugid ko en ki kyo tanan na namatian ko na alin ta ake na Amay. ¹⁶ Dili kyo gapili ki yaken. Yaken gapili ki kyo daw papadala ta kyo na miling kaw daw maglaygay naan ta mga ittaw aged danen an magtuo man. Ta iling tan na paagi, inyo na pagpati ki yaken may resulta na magpadayon naan ta ula katapusan. Tenged man na kyo mga papili daw papadala ko, pwidi kaw mangabay ta bisan ino naan ta ake na Amay tak sakep kaw ki yaken daw sigurado na iatag din ki kyo. ¹⁷ Ambalen ko isab na yi sugo ko ki kyo na dapat maggugmaay kaw ta kada isya.”

Pagdemet Ta Mga Gakuntra Ta Dyos

¹⁸ Gambal pa Jesus i naan ta iya na mga tinudluan, “Bisan kyo demetan ta mga ittaw na gakuntra ta Dyos, dili kaw magtingala. Demdemen nyo na yaken una na pademetan danen. ¹⁹ Daw kyo paryas ta mga ittaw na gakuntra ta Dyos, palanggaen kaw danen bilang iran na mga duma. Piro, kyo yan dili iran na mga duma tak papili ta kyo aged dili kaw en magparyo ki danen. Yon tenaan na kyo yan demetan danen. ²⁰ Demdemen nyo ake na ambal na katengdanan ta isya na suguon dili mas datas kaysa ta katengdanan ta amo din. Daw ino pabuat naan ta amo, yon man buaten naan ta iya na suguon.* Iling man tan, tenged papangabot a ta mga gakuntra ki yaken, simpri pangabuton kaw man danen. Tenged ake na ambal patuman ta mga gapati ki yaken, simpri inyo an na ambal

* **15:20** Naan ta Juan 13:16 pwidi nyo mabasa ambal Jesus na paryo ta ambal din naan ta birsikulo binti.

tumanen man danen. ²¹ Pangabuton kaw ta mga gакuntra ki yaken tak sakep kaw ki yaken daw dili man danen kala gapadala an ki yaken. ²² Daw ula a inta giling ta kalibutan i daw gatudlo man ki danen, ula danen sabaten na ula danen gapati ta kamatuuran na papaintindi ta Dyos paagi ki yaken. Piro, tenged giling a di daw gatudlo man ki danen, ula en rason na danen an dili magpati. ²³ Bisan kino na gademet ki yaken, gademet man kanen ta ake na Amay. ²⁴ Daw ula ko inta papakita naan ta mga itlaw mga katingalaan na buat ko na dili mabuat ta duma na mga itlaw, ula danen sabaten na ula danen gapati ta kamatuuran na papaintindi ta Dyos paagi ki yaken. Piro, maskin nakita en danen mga katingalaan na nabuat ko, yaken i daw ake na Amay pademetan man gyapon danen. ²⁵ Tenged ta iran na pagdemet, natuman ambal naan ta sinulat na pulong ta Dyos, ‘Pademetan a danen bisan na ula a sala.’ ”†

²⁶ Ambal pa Jesus, “Ta paabuton na adlaw, mabot isya an na magduma ki kyo sal-i ki yaken na pailingen ko ki kyo alin ta ake na Amay. Kanen magsugid ki kyo parti ki yaken. Kanen an Dyos Ispiritu Santo na manugtudlo ta kamatuuran daw ipadala man ta ake na Amay. ²⁷ Kyo man, dapat na magsugid ta mga itlaw parti ki yaken tak alin pa kan-o na gaumpisa a ta pagtudlo gaduma kaw en ki yaken.

16

¹ “Pasugid ko en mga matabo an ki kyo aged daw mabot uras na matabo, dili kaw marwaran

† 15:25 Mga Salmo 35:19, 69:4

ta pagsalig ki yaken. ² Kyo yan bawalan na magselled naan ta mga balay tipunan ta mga Judio. Dili nang nyan, mabot man uras na daw kino magpatay ki kyo, ta iran na isip gasirbi danen ta Dyos paagi ta pagpatay ki kyo. ³ Iling tan buaten danen ki kyo tak ula danen an kakala ta ake na Amay daw ki yaken. ⁴ Paambal ko ki kyo anduni aged daw may matabo na iling tan, mademdeman nyo mga ambal ko.”

Ubra Ta Dyos Ispiritu Santo

Gambal pa Jesus i naan ta iya na mga tinudluan, “Ta primiro, ula ko nasugid ki kyo mga matabo ki kyo tak дума a nyo pa. ⁵ Piro anduni, dili aren maglugay na дума ki kyo tak malik aren naan ta gapadala ya ki yaken. Maskin iling tan sugid ko, ula bisan isya ki kyo gainsa daw indi a punta. ⁶ Gangasebe kaw gid tenged ta ake na sugid. ⁷ Piro, sugiran ta kyo ta matuod na mas dayad para ki kyo daw bilin ta kyo tak daw magpadayon a na дума ki kyo, dili miling isya an na magduma ki kyo na sal-i ki yaken na mag-ubay ki kyo. Piro daw bilin ta kyo, ipadala ko kanen an naan ki kyo. ⁸ Daw mabot kanen an, ipaintindi din ta mga itaw na ula gapati ta Dyos parti ta iran na sala, ake na pagkamatareng daw pagsintinsya ta Dyos ki danen. ⁹ Parti ta sala, ipaintindi din ta mga itaw na danen an nakasala na kuntra ta Dyos tak ula danen gatuo ki yaken. ¹⁰ Parti ta pagkamatareng, ipaintindi din na matuod na yaken matareng. Yi pamatuod na yaken i matareng: Malik a ta ake na Amay daw dili a nyo makita paryo ta pambal ko ki kyo. ¹¹ Parti ta pagsintinsya, ipaintindi din ta mga

ittaw na ula gapati ta Dyos na sintinsyaan danen an ta Dyos tak Satanas an na pasunod danen nasintinsyaan din en.

¹² “Tama pa inta mga ambalen ko ki kyo, piro dili nyo pa maintindian anduni tenged ta inyo na kasebe. ¹³ Ta paabuton na adlaw na mabot Dyos Ispiritu Santo na manugtudlo ta kamatuuran, tabangan kaw din para maintindian nyo tanan na kamatuuran na alin ta Dyos. Mga isugid din ki kyo dili alin ta iya nang na isip tak isugid din an mga namatian din alin ta Dyos Amay daw isaysay din man mga matabo pa ya. ¹⁴ Ipakala din na daw ino naan ta Dyos naan man ki yaken tak ipaintindi din ki kyo ake an na mga ambal daw mga buat. ¹⁵ Tanan na naan ta ake na Amay, yon man naan ki yaken. Yon tenaan na gambal a na ake an na mga ambal daw mga buat ipaintindi ta Dyos Ispiritu Santo ki kyo.”

Kalised Daw Kalipay Ta Mga Tinudluan Jesus

¹⁶ Gapadayon Jesus i ta pag-ambal naan ta iya na mga tinudluan, “Dali nang en mabot uras na dili a nyo makita. Piro, ula nang man lugay makita nyo yaken i isab.”

¹⁷ Gainsaay pila na mga tinudluan din, “Ino beet din ambalen na dali nang en mabot uras na dili ta kanen an makita, piro ula nang man lugay makita ta kanen an isab? Ino beet din ambalen na miling kanen an ta iya na Amay?” ¹⁸ Sigi pa danen insaay, “Ino beet din ambalen na ula nang en lugay? Dili ta maintindian daw ino beet din ambalen.”

¹⁹ Nlaman Jesus na liag inta ta mga tinudluan din na mag-insa ki kanen. Gambal kanen i ki

danen, “Di’ ba gainsaay kaw daw ino beet ko ambalen na dali nang en mabot uras na dili a nyo makita, piro ula nang man lugay makita nyo man yaken i isab? ²⁰ Sigurado gid na matabo iling an tan daw sugiran ta kyo na mabot adlaw na mag-ug-og kaw daw mag-aya, piro mga itlaw an na ula gapati ta Dyos magkalipay. Mangasebe kaw, piro ta uryan marwad en inyo an na kasebe daw masilian ta kalipay. ²¹ Iling tan na maagian nyo paryo ta inagian ta bai na gapasakit daw segeng iya na pamatyag tak gabot uras na magbata en. Piro, na kabata en kanen an, malipatan din en iya na kasakit tenged ta bakod din na kalipay na natao iya na bata. ²² Iling man tan kyo yan tak gangasebe kaw anduni, piro mabot adlaw na magkitaay ki isab daw malipay kaw. Bisan ino buaten ta duma na mga itlaw naan ki kyo, dili marwad inyo an na kalipay.

²³ “Umpisa ta adlaw na malik a naan ta ake na Amay, dili kinanglan en na naan kaw ki yaken mangabay ta bisan ino. Igo gid na dili kaw en naan ki yaken mangabay daw sugiran ta kyo na daw naan kaw ta ake na Amay mangabay ta bisan ino bilang mga sakep ki yaken, iatag din. ²⁴ Asta anduni ula kaw pa gapangabay naan ta ake na Amay bilang mga sakep ki yaken. Anduni, naan kaw ki kanen mangabay. Sigurado na iatag din inyo na papangabay daw malipay kaw gid.

²⁵ “Ake na ambal ki kyo anduni paagi ta mga paanggid na isturya. Piro, mabot adlaw na dili aren mag-ambal paagi ta mga paanggid. Ipaintindi ko ta usto ki kyo parti an ta ake na Amay. ²⁶ Ta yon man na adlaw, kyo mismo mag-

pangabay naan ta ake na Amay bilang mga sakep ki yaken. Dili ko beet ambalen na yaken nang gid mangabay an naan ta ake na Amay para ki kyo. ²⁷ Pwidi na kyo mismo mangabay naan ta ake na Amay tenged kyo yan pagugma din gid. Pagugma kaw din tak gagugma kaw man ki yaken daw gapati kaw na yaken alin ta ake na Amay. ²⁸ Alin a ta ake na Amay na giling a di ta kalibutan i. Piro anduni, malin aren daw malik ta ake na Amay.”

²⁹ Ambal ta mga tinudluan Jesus, “Anduni, naintindian nay en imo an na ambal tak ula ka en gambal paagi ta mga paanggid. ³⁰ Anduni, sigurado kay gid na nlaman no tanan. Dili en kinanglan na insaan ka pa ta bisan kino tak maskin ula pa gainsa ki kaon, nlaman no en iya na isip. Gani, gapati kay na alin ka gid ta Dyos.”

³¹ Dayon ambal Jesus naan ta iya na mga tinudluan, “Ta kalugayen, gapati kaw gid man ki yaken! ³² Piro, mabot man en uras daw anduni en na magbelag-belagay kaw. Kada isya ki kyo muli ta iya na balay daw dilian a nyo. Piro, bisan dilian a nyo na yaken nang, dili a isya nang tak ake na Amay pirmi gaduma ki yaken. ³³ Iling tan paambal ko ki kyo aged magtawway inyo na nakem paagi ta inyo na pagsalig ki yaken. Maa-gian nyo mga kabellay naan ta kalibutan i, piro biskegen nyo inyo na nakem tak napirdi ko en mga gakuntra ta Dyos naan ta kalibutan i.”

17

Pagpangamuyo Jesus Para Ta Iya Na Kaugalin-gen

¹ Pagtapos Jesus ta ambal naan ta iya na mga tinudluan, gaangad kanen an naan ta langit daw gapangamuyo, “Amay ko, gabot en uras na matuman imo an na plano para ki yaken. Ipakala no ta mga itlaw na daw ino naan ki kaon, naan man ki yaken na imo na Bata aged ipakala ko ta mga itlaw daw kino gid kaon yan. ² Iling tan na pabuat no ki yaken tak paatagan a no ta uturidad ta pagdumala ta tanan na mga itlaw aged tanan danen na patugyan no ki yaken, tagan ko ta kabui na ula katapusan. ³ Yi paagi na maangken ta mga itlaw kabui na ula katapusan: Makala gid danen ta usto kaon yan na matuod na Dyos daw yaken na Jesu-Cristo na imo na papadala. ⁴ Unti ta kalibutan i napakala ko en ta mga itlaw daw kino gid kaon yan paagi ta pagtuman ko ta mga papabuat no ki yaken. ⁵ Gani, Amay ko, ta pagbalik ko na duma isab ki kaon, ibalik no dapat an na pagkala ki yaken na kiten isya nang ta uturidad paryo kano na anen a pa dyan duma ki kaon bag-o nabuat kalibutan i.”

Pagpangamuyo Jesus Para Ta Iya Na Mga Tinudluan

⁶ Gapadayon Jesus i ta pagpangamuyo, “Napakala ta kaw gid en naan ta yi na mga mama. Danen an mga papili no aged dili danen en magparyo ta mga gakontra ki kaon daw patugyan no danen an naan ki yaken. Dati danen an imo na mga itlaw, piro patugyan no naan ki yaken. Patuman danen imo an na ambal. ⁷ Anduni, nlaman en danen na tanan na patudlo ko naan alin ki kaon. ⁸ Tanan na ambal no ki yaken natudlo ko en ki danen daw pabaton man danen. Nlaman danen na alin a

gid ki kaon daw gapati man danen an na kaon gapadala ki yaken.

⁹“Anduni, ula a gapangamuyo para ta mga itlaw na ula gatu. Gapangamuyo a para nang ta mga itlaw na patugyan no ki yaken tak danen an imo na mga itlaw. ¹⁰Tanan an na imo na mga itlaw, ake man na mga itlaw daw tanan na ake na mga itlaw imo man. Paagi ki danen papakala a na daw ino naan ki kaon naan man ki yaken. ¹¹Dili aren magtinir ta kalibutan i. Malik aren ki kaon, piro danen an mabilin pa ta kalibutan i. Amay ko, kaon nang gid matuod na Dyos. Ambligan no danen an paagi ta imo na gaem na yon man gaem na paatag no ki yaken aged danen tanan mag-isy a paryo ki kiten. ¹²Mintras na duma a pa ta mga itlaw na patugyan no ki yaken, paubayan ko danen an daw paambligan ko man paagi ta gaem na paatag no ki yaken. Ula ko papabay-i danen an, piro may isya ki danen na maageman din silot na ula katapusan aged matuman ambal na naan ta imo na sinulat na pulong.

¹³“Malik aren naan ki kaon. Piro, mintras na anen a pa di ta kalibutan i, anduni iling ti ambal ko ta ake na pangamuyo aged mamatian man danen daw malipay gid danen an paryo ki yaken. ¹⁴Patudlo ko ki danen imo an na ambal, piro pademetan danen an ta mga itlaw na gakontra ki kaon tak paryo danen ki yaken na ula gasunod ta batasan ta mga itlaw na gakontra ki kaon. ¹⁵Ula a gapangamuyo na kamangen no en danen an ta kalibutan i. Gapangamuyo a na ambligan no danen an aged dili danen an buatan Satanas ta malain. ¹⁶Danen an paryo ki yaken tak ula danen

gasunod ta batasan ta mga itlaw na gakontra ki kaon. ¹⁷ Paagi ta kamatuuran na patudlo ki danen imuon no danen an na imo gid na mga itlaw na magsirbi ki kaon. Kamatuuran imo na pulong. ¹⁸ Paryo man na papadala a no naan ta kalibutan i, papadala ko danen an naan ta mga itlaw aged magsugid parti ta kamatuuran. ¹⁹ Paalad ko ake na kaugalingen ta pagsirbi ki kaon para ta iran na kayaran aged imuon no danen an imo gid na mga itlaw na magsirbi man ki kaon sunod ta kamatuuran na patudlo ki danen.”

Pangamuyo Jesus Para Ta Tanan Na Mga Magtuo

²⁰ Gapadayon pa gid Jesus i ta iya na pagpangamuyo, “Amay ko, gapangamuyo a dili nang para ta mga tinudluan ko. Gapangamuyo a man para ta mga itlaw na magtuo ki yaken paagi ta tudlo ta mga tinudluan ko ²¹ aged tanan na mga magtuo ki yaken mag-isyay na paryo ki kiten na kaon na Amay ko naan ka ki yaken daw yaken naan a ki kaon. Yon man, kiten i daw mga itlaw na magtuo ki yaken mag-isyay aged duma na mga itlaw magpati man na kaon gapadala ki yaken. ²² Katengdanan na paatag no ki yaken na kaon ipakala ko naan ta mga itlaw daw kino gid kaon yan, yon man na katengdanan paatag ko ki danen aged mag-isyay danen an na paryo ki kiten na isya nang. ²³ Yaken naan a ki danen daw kaon naan ka ki yaken aged danen an mag-isyay nang gid. Daw mag-isyay danen an, mlaman ta mga itlaw na kaon gapadala ki yaken daw gagugma ka man ta tanan na mga gatuo paryo man ta paggugma no ki yaken.

24 “Amay ko, gusto ko na mga itaw na patugyan no ki yaken magduma man ki yaken naan ta ake na ilingan aged makita danen na naan man ki yaken katengdanan na paryo gid ta imo na katengdanan na paatag no ki yaken. Yon na katengdanan paatag no ki yaken tenged ta imo na pagpalangga ki yaken bag-o nabuat kalibutan i.

25 “Amay ko na matareng ta tanan, mga itaw na gakontra ki kaon ula kakala ki kaon. Piro yaken a, kakala a gid ki kaon daw nlaman man ta mga tinudluan ko na kaon gapadala ki yaken.

26 Napakala ko en kaon yan ki danen daw magpadayon a pa gid ta pagpakala ki kaon naan ki danen aged maggugmaay danen an paryo ta imo na paggugma ki yaken daw yaken naan a man ki danen.”

18

Pagdakep Ki Jesus

(*Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53*)

¹ Pagtapos ta pagpangamuyo Jesus, gapanaw kanen an na duma ta iya na mga tinudluan pagwa ta Jerusalem daw galakted naan ta Sapa Cedron. Naan ta liyo may taneman ta olibo daw naan dya danen an gateneng.*

² Judas na magtraydor ki Jesus, natultulan din man taneman ya ta olibo tak naan dya pirmi gatipon danen Jesus. ³ Giling dya Judas an daw gadala ta grupo ta mga sundalo asta mga gwardya ta Timplo na papadala ta mga manugdumala na

* **18:1** Paglakted danen Jesus naan ta Sapa Cedron, liyo an sakep en ta Bukid Olibo.

mga pari daw mga Pariseo. Danen Judas gadala ta mga ilaw na bat-aw, mga parol daw mga armas man.

⁴ Tenged nlanan Jesus tanan na matabo ki kanen, pasugat din danen an Judas daw painsaan, “Kino pangita nyo?”

⁵ Sabat danen, “Jesus na taga-Nazaret.” Ambal Jesus ki danen, “Yaken ni.”

Judas na traydor anen man dya na gatindeg duma ta mga itaw na gangita ki Jesus.

⁶ Pag-ambal Jesus “Yaken ni”, dayon danen tanan atras daw natumba.

⁷ Gainsa isab Jesus i ki danen, “Kino gid inyo na pangita?”

Sabat danen isab, “Jesus na taga-Nazaret.”

⁸ Ambal Jesus, “Paambal ko en ki kyo na yaken ni. Tenged yaken pangita nyo, tugutan nyo nang na mga duma ko malin di.” ⁹ Ta pag-ambal Jesus ta iling tan, natuman ambal din ya naan ta iya na Amay, “Mga patugyan no ki yaken ula bisan isya ki danen na narwad ki yaken.”†

¹⁰ Dayon pagabot Simon Pedro ispada na dala din daw patigbas din suguon ya ta pinakadatas na manugdumala ta mga pari daw nalantep gid tuo na talinga. Malco ngaran ta suguon ya. ¹¹ Piro, Pedro i paambalan Jesus, “Balik no ta tageban ispada no an! Kinanglan na batunon ko segeng na kabellay na maagian ko na naan en ta plano ta ake na Amay para ki yaken.”

Pagdala Ki Jesus Naan Ki Anas

† **18:9** Naan ta Juan 6:39 pwidi nyo mabasa ambal Jesus parti ta mga itaw na patugyan ki kanen.

¹² Na tapos en Jesus ta ambal ki Pedro, mga sundalo daw iran na kumander daw mga gwardya ta Timplo padakep danen Jesus an. Pagapos danen kanen an ¹³ daw padala naan ki Anas na ugwan-gan Caifas. Caifas i pinakadatas na manugdumala ta mga pari ta yo na taon ¹⁴ daw kanen man ittaw na gambal naan ta mga manugdumala ta Judio na dayad pa daw may isya na ittaw na mapatay para ta iran na nasyon.†

Una Na Pag-ambal Pedro Na Dili Din Kala Jesus (Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵ Na Jesus an padala ta mga sundalo daw mga gwardya naan ta istaran Anas na pinakadatas na manugdumala ta mga pari, § Simon Pedro daw isya pa na tinudluan gasunod ki Jesus. Tinudluan i na дума Pedro kala ta pinakadatas na pari. Tenged kanen kala, kaselled kanen na дума ki Jesus naan ta sular ta istaran ta pinakadatas na pari. ¹⁶ Piro, Pedro nabilin naan gwa ta sular. Tinudluan i na gaselled, kanen i gabalik naan ta gwa daw galisinsya ta bai na gabantay ta gangaan daw pwidi paselleren Pedro an. Paglisinsya din naan ta bai, papaselled ta bai Pedro an.

† **18:14** Naan ta Juan 11:49-50 pwidi nyo mabasa na Caifas an gambal na dayad pa daw may isya na mapatay para ta iran na nasyon. § **18:15** Ta taon na Jesus padala ki Anas, pinakadatas na manugdumala ta mga pari Caifas ya na magad Anas. Anas an pinakadatas man na manugdumala ta mga pari bag-o kanen pasilian ki Caifas. Papalin Anas ya ta gubirador na Romanen, piro ta isip ta mga Judio, kanen man gyapon pinakadatas an na manugdumala ta mga pari.

¹⁷ Gainsa bai i ki Pedro, “Kaon isya man ta mga tinudluan ta yon na itaw na padakep danen?”

Sabat Pedro, “Dili a!”

¹⁸ Tenged yon na kilem tignaw, mga suguon daw mga gwardya gamaket ta apoy daw gatindeg danen na galibot naan ta apoy aged magpadangga. Pedro gatindeg man na duma ki danen daw gapadangga man.

Pag-imbistigar Anas Ki Jesus

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

¹⁹ Naan ta selled ta istaran Anas na pinakadatas na manugdumala ta mga pari, gaimbistigar Anas an ki Jesus parti ta mga tinudluan Jesus daw iya man na pagtudlo.

²⁰ Sabat Jesus, “Ula a gambal ta sikrito nang naan ta mga itaw. Yaken i gatudlo naan ta tama na mga itaw. Pirmi a gatudlo naan ta mga balay tipunan daw Timplo na naan dya mga Judio an gatipon. ²¹ Man-o tak gainsa kaw ki yaken? Insaan nyo mga itaw an na kamati ki yaken tak nlanan danen daw ino mga naambal ko.”

²² Pag-ambal Jesus, gulpi nang kanen an patampaling daw pasaway ta isya na gwardya, “Man-o tak iling tan sabat no an ta pinakadatas na manugdumala ta mga pari?”

²³ Sabat Jesus, “Daw sala sabat ko an, mambal ka nang daw ino lain naan ta sabat ko ya. Piro, daw usto sabat ko, man-o tak patampaling a no?”

²⁴ Na nagapos pa Jesus i, papadala kanen Anas naan ki Caifas na pinakadatas na manugdumala ta mga pari ta yo na taon.

Pangarwa Daw Pangallo Na Pag-ambal Pedro Na Dili Din Kala Jesus

(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

²⁵ Na gatindeg Simon Pedro i naan dani ta apoy daw gapadangga, may gainsa ki kanen, “Kaon isya ta mga tinudluan ta ittaw ya na paimbistigar danen anduni?”

Ula gaako Pedro an. Sabat din, “Dili a!”

²⁶ Anen man dya isya na suguon ta pinakadatas na manugdumala ta mga pari na parinti ta mama na patigbas Pedro naan ta talinga. Gainsa suguon i ki Pedro, “Di' ba nakita ko kaon yan na duma Jesus gina naan ta taneman ta olibo?”

²⁷ Ula eman gaako Pedro i na kanen duma Jesus. Dayon, gatagaok manok.

Jesus Naan Ta Tubangan Gubirnadador Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

²⁸ Kasanagen en na natapos Caifas iya na pag-imbistigar ki Jesus. Mga Judio na gadakep ki Jesus padala danen kanen an naan ta Pretorio na palasyo Gubirnadador Pilato. Ula gaselled mga Judio naan ta palasyo ya tenged dili danen gusto na bilangen na “dili-limpyo”.* Ta iran na kaugalian, daw magselled danen ta istaran ta dili-Judio, dili en danen mga “limpyo” na yon man bawal ki danen maan ta yapon ta pagsilibrar ta

* **18:28** Pwidi nyo mabasa naan ta Mga Ambal Na Pasaysay parti ta pagpati ta mga Judio na may paumaw danen na limpyo daw dili-limpyo daw ngitaen nyo ambal na limpyo.

Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto.† 29 Pilato i gagwa na gatubang ta mga Judio daw gainsa, “Ino akusar nyo kuntra ki Jesus?”

30 Sabat ta mga Judio, “Ula duma na tenaan na padala nay kanen an ki kaon daw dili, gabuat kanen ta malain.”

31 Ambal Pilato, “Dleen nyo kanen an malik daw kyo magsintinsya paagi ta inyo na kasuguan.”

Sabat danen, “Ula kay uturidad ta pagsintinsya ta kamatayen.” 32 Ta iran na ambal na iling tan, natuman ambal Jesus daw ino paagi na mapatay kanen an.

33 Pag-ambal danen, gaselled isab Pilato ta iya na palasyo daw paumaw din Jesus daw painsaan din, “Kaon ari ta mga Judio?”

34 Sabat Jesus na gainsa man, “Imo gid na insa nyan? May gasugid ki kaon parti ki yaken?”

35 Sabat Pilato, “Ino ta isip no, Judio a? Mga paryo no na Judio daw mga manugdumala na mga pari, danen gadala ki kaon di. Ino gid nabuat no na sala?”

36 Sabat Jesus, “Ake na padumalaan bilang ari dili naan ta kalibutan i. Daw unti a inta gaari naan ta kalibutan i, ake na mga sinakepan magbatok ta mga manugdumala ta Judio aged dili a danen dakepen. Piro, ake na padumalaan bilang ari dili naan ta kalibutan i.”

37 Ambal Pilato, “Daw iling tan, kaon pla ari?”

Ambal Jesus, “Kaon en gambal san na yaken i ari. Tuyo ko na giling a ta kalibutan i na natao

† 18:28 Mga Judio an gaamblig gid daw ino buaten danen tak magsilibrar en danen ta Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto ta kilem ta yon man na adlaw na padala danen Jesus an naan ki Pilato.

aged magsugid ta kamatuuran. Bisan kino na gusto mlaman kamatuuran an, kanen gapati ta ake na mga ambal.”

³⁸ Gainsa Pilato i, “Ino kamatuuran an?”

Pagsintinsya Ki Jesus Ta Kamatayen

(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

Na tapos en Pilato an ta pag-ambal ki Jesus, gagwa kanen isab daw gambal parti ki Jesus naan ta mga Judio na gatipon dya, “Ula a may nakita na sala para akusaran nyo kanen an. ³⁹ Di' ba may kaugalian kaw na daw timpo ta Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto gapangabay kaw ki yaken na magpalibri a ta isya na priso? Liag nyo na librien ko ari an ta mga Judio?”

⁴⁰ Gasinggit danen an, “Dili itlaw na yan librien no. Barabas ya librien no!” -- Barabas ya, kanen isya na tulisan.

19

¹ Pag-ambal danen na librien Barabas ya, gasugo Pilato an na dleen Jesus i daw latiguon. ² Pagtapos ta paglatigo ki Jesus, mga sundalo an gakamang ta telleken na tanem daw palubid na pabuat na kuruna daw pabetang danen naan ta ulo Jesus. Pabayuan danen Jesus i ta bayulit na pang-apaw.* ³ Gaeles-elesay na gaprani danen an

* **19:2** Ta timpo Jesus, mga itlaw na gasuot ta bayo na kulor bayulit may datas gid na katengdanan paryo ta mga ari. Tenged Jesus paakusaran na gaako na kanen an ari ta mga Judio, pabayuan kanen an ta bayulit na pang-apaw para daw lagen kanen an paryo ari.

ki Jesus daw gambal, “Mabuay ari ta mga Judio!” Sigi danen tampaling Jesus an.

⁴ Pilato an gagwa isab daw gatubang ta mga itlaw na gatipon dya daw gambal, “Mamati kaw. Jesus an pagwaen ko isab daw ipatubang ki kyo aged mlaman nyo na ula a gid may nakita na sala para akusaran nyo kanen an.”

⁵ Pag-ambal Pilato, gagwa Jesus i daw naan pa ta iya na ulo kuruna an na telleken daw suot din pa bayulit na bayo. Ambal Pilato, “Tan-awen nyo itlaw na i.”

⁶ Na Jesus i nakita ta mga manugdumala na mga pari daw mga gwardya, gasinggit danen an, “Ilansang kanen an naan ta krus! Ilansang kanen an naan ta krus!”†

Ambal Pilato ki danen, “Kyo nang en magdala ki kanen daw ilansang tak ula a may nakita na sala para akusaran nyo kanen an.”

⁷ Sabat ta mga manugdumala ta Judio, “Naan ta Mga Sinulat Moises may sugo na dapat sintinsyaan ta kamatayen itlaw na gaako na kanen Bata Ta Dyos. Tenged gaako Jesus na kanen Bata Ta Dyos, dapat kanen an sintinsyaan ta kamatayen.”

⁸ Pagmati Pilato ta ambal ta mga manugdumala na Jesus gaako na kanen Bata Ta Dyos, gadugang pa gid kaadlek Pilato. ⁹ Padala din isab Jesus an naan ta selled ta palasyo daw painsaan, “Taga-indi ka gid?” Piro, Jesus an ula gasabat.

† **19:6** Ta timpo Jesus, daw may kriminal na dili Romanen na pasintinsyaan ta kamatayen, isya na paagi ta pagsilot na pagamit ta gubirno ta Roma palansang kriminal an naan ta krus. Katamaan ta mga itlaw na pasilutan ta kamatayen paagi ta paglansang naan ta krus sikad malain na kriminal daw mga ribildi.

¹⁰ Insa Pilato, “Man-o tak ula ka gasabat? Ino, ula no nlami na may uturidad a ta paglibri ki kaon daw may uturidad a man ta pagpalansang ki kaon naan ta krus?”

¹¹ Sabat Jesus, “Imo na uturidad ta paglibri ki yaken daw pagpalansang naan ta krus naan alin ta Dyos. Gani, mga ittaw an na gadala ki yaken naan ki kaon mas bakod iran na sala kaysa ta imo na sala.”

¹² Pagmati Pilato ta ambal Jesus, gangita pa gid kanen an ta paagi na librien din Jesus an. Piro, mga manugdumala an ta Judio gapadayon ta pagsinggit, “Daw librien no ittaw na yan, dili ka en arey ta pangulo ta Roma[†] tak bisan kino na gaako na kanen ari, gakontra kanen an ta pangulo ta Roma.”

¹³ Pagmati Pilato ta singgit danen, gagwa kanen an daw padala din Jesus an mwa. Gapungko Pilato naan ta pungkuan ta uwis na naan ta sular na paumaw na Saag Na Paipid-ipid Na Mga Bato, na naan ta linggwai na Hebreo paumaw na Gabbata.

¹⁴ Na gapungko Pilato naan ta pungkuan ta uwis, ugto-adlaw ta adlaw ta pagpripalar para ta Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto. Gambal Pilato naan ta mga Judio na gatipon dya, “Yi inyo na ari.”

¹⁵ Piro, gasinggit pa gid danen an, “Patayen kanen an! Patayen kanen an! Ilansang kanen an naan ta krus!”

Ambal Pilato ki danen, “Inyo i na ari liag nyo na ipalansang ko naan ta krus?”

[†] **19:12** Pangulo ta Roma, kanen ya gabatang ki Pilato na gubir-nador ta Judea daw may uturidad pangulo ya ta Roma ta pagpalin ki Pilato daw may sala.

Sabat ta mga manugdumala na mga pari, “Ula kay duma na ari daw dili, pangulo ta Roma.”

¹⁶ Pagmati Pilato ta iran na ambal, pasunod din nang en iran na gusto.

Paglansang Ki Jesus Naan Ta Krus

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

Jesus i paintriga Pilato naan ta mga sundalo aged ilansang naan ta krus. ¹⁷ Papas-an danen ki kanen krus an na naan don kanen an ilansang. Padala danen kanen i pagwa alin ta Jerusalem na miling naan ta Bungyod Balbagol na naan ta linggwai na Hebreo paumaw man na Golgota. § ¹⁸ Naan ta bungyod ya palansang danen Jesus i naan ta krus. Palansang man danen darwa na kriminal naan ta mga krus. Patindeg danen krus Jesus daw mga krus ta darwa na kriminal. Krus an Jesus naan ta tengnga daw iya ta mga kriminal naan dapit ta timbang kilid krus Jesus.

¹⁹ Pilato an may papasulat na karatula daw papabetang din naan ta krus Jesus. Iling ti nasulat ya, “JESUS NA TAGA-NAZARET, ARI TA MGA JUDIO.” ²⁰ Tama na mga ittaw kabasa ta karatula ya ta iran na paglambay tak dani ta syudad Jerusalem lugar an na naan dya Jesus pasilutan ta kamatayen daw nasulat ya naan ta karatula naan ta mga linggwai na Hebreo, Latin daw Griego.*

§ **19:17** Lugar na naan dya palansang Jesus naan ta krus paumaw na Bungyod Balbagol tak daw lagen, kurti an ta bungyod paryo ta balbagol ta ittaw. * **19:20** Hebreo i linggwai ta mga Judio. Latin i linggwai ta mga Romanen. Griego i linggwai ta mga Griego.

²¹ Mga manugdumala na mga pari gariklamo ki Pilato, “Ula no inta papasulat na Jesus an ari ta mga Judio. Ipasulat no na Jesus gaako na kanen ari ta mga Judio.”

²² Ambal Pilato, “Napasulat ko an dili ko en silian.”

²³ Paglansang ta mga sundalo ki Jesus naan ta krus, pakamang danen mga bayo din ya daw paulas-ulas danen appat ya na kada sundalo may iya na parti. May isya na bayo na ula pa naulas daw yon na bayo buat ta inabel na tila na ula tagduan alin apaw asta ebes. ²⁴ Gaisturyaay mga sundalo, “Dili ta gisien ni. Maggabot-gabutay ki nang aged mlaman ta daw kino kakamang ti.” Ta pagbuat danen ta iling tan, natuman ambal naan ta sinulat na pulong ta Dyos, “Paulas-ulas danen ake na mga bayo daw pagabot-gabutan.”†

²⁵ Naan dani ta krus na palansangan ki Jesus, gatindeg iya na inay, bai na utod ta inay din, Maria na sawa Cleofas daw Maria Magdalena. ²⁶ Nakita Jesus iya an na inay daw pinalangga din na tinudluan na gatindeg dani ta iya na inay. Pagkita din ki danen, ambal din ta iya na inay, “Nay, kabigen no na imo na bata nyan na tinudluan ko.” ²⁷ Ambal din man ta tinudluan din an, “Kabigen no kanen an na imo na inay.” Umpisa ta yo na adlaw, inay Jesus naan gistar ta balay ta pinalangga na tinudluan Jesus.

Kamatayen Jesus

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

† **19:24** Mga Salmo 22:18

²⁸ Pag-ambal Jesus naan ta iya na inay daw tinudluan na pinalangga, gambal kanen an, “Nlao a.” Iling tan ambal Jesus tak nlaman din na matuman en tanan na nasugo ki kanen daw paagi ta iya an na ambal, natuman ambal ya naan ta sinulat na pulong ta Dyos. †

²⁹ Naan ta dani ta palansangan ki Jesus may ugsakan na panno ta agsem na bino. Pasawsaw ta mga sundalo ispunga naan ta bino daw patuslok danen naan ta isya na sanga ta tanem na isopo daw padeel naan ta baba Jesus. ³⁰ Na natilawan Jesus bino an, gambal kanen an, “Natuman en.” Dayon kanen demel daw patugyan din iya na ispiritu naan ta Dyos daw nabugto iya na ginawa.

³¹ Adlaw na palansang Jesus an naan ta krus, adlaw ta pagpripalar para ta Adlaw Ta Pagpuay. Dili gusto ta mga manugdumala ta Judio na lawa ta mga ittaw na nalansang naan ta krus mabilin naan ta mga krus asta ta Adlaw Ta Pagpuay. § Yi na Adlaw Ta Pagpuay ispisyal gid ki danen tenged timpo en ta Pista. Gapangabay mga manugdumala ta Judio ki Pilato daw pwidi na balien tiked ta mga ittaw na nalansang naan ta krus aged dali iran na kamatayen daw kamangen dayon danen an naan ta iran na mga krus.

³² Pasugo Pilato mga sundalo na pangabay ya buaten. Pabali danen mga tiked ta darwa na

† **19:28** Mga Salmo 22:15, 69:21 § **19:31** Ta pagbilang ta mga Judio ta mga adlaw, gaumpisa daw gatapos mga adlaw an naan ta pagsalep ta adlaw na dili paryo ta ate na pagbilang anduni na gaumpisa daw gatapos mga adlaw an naan ta tenga kilem. Gani, naan ta pagsalep adlaw, adlaw ta pagpripalar gatapos daw Adlaw Ta Pagpuay gaumpisa en.

ittaw na nalansang naan ta mga krus na duma ki Jesus. ³³ Piro, pag-abot danen ki Jesus, ula danen pabalia iya na tiked tak nakita danen na patay en kanen an. ³⁴ Kilid an ta lawa din pasandak ta isya na sundalo ta bangkaw daw dayon gapuswak lengngessa daw waig.

³⁵ Yon na mga natabo ki Jesus nakita ko gid daw pasulat ko man naan ta yi na libro aged mag-pati kaw. Nlaman ko na ake na ambal matuod.

³⁶ Tenged na mga tiked Jesus ula danen pabalia, natuman ambal naan ta sinulat na pulong ta Dyos, “Ula bisan isya na bekkeg din na mabali.”*

³⁷ Natuman man isya pa na ambal naan ta sinulat na pulong ta Dyos, “Tan-awen danen itlaw an na pasandak danen.”†

Paglebbeng Ki Jesus

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

³⁸ May mama na ngaran din Jose na taga-Arimatea. Kanen isya ta mga itlaw na gapati ki Jesus, piro ula kanen gasugid ta duma na itlaw na kanen isya ta mga tinudluan Jesus tak adlek kanen ta mga manugdumala ta mga Judio. Jose an giling ki Pilato daw galisinsya na kanen mamang ta lawa Jesus. Na patugutan kanen an, gapanaw kanen na mamang ta lawa Jesus naan ta krus aged lebbeng. ³⁹ Nicodemo gakuyog ki kanen daw gadala ta mga trinta kilos na paammot na buat alin ta tagek ta mira daw aloe. Nicodemo an, kanen mama ya na gabisita ki Jesus ta isya ya

* **19:36** Exodo 12:46; Mga Numero 9:12; Mga Salmo 34:20

† **19:37** Zacarias 12:10

na kilem.† 40 Pagkamang danen ta lawa Jesus, pabetangan danen ta paammot na dala danen daw paputos paagi ta pagblebed ta tila na lino§ tak iling tan kaugalian ta mga Judio ta paglebbeng.

41 Naan ta lugar ya na nalansang Jesus naan ta krus, may taneman ta mga kaoy daw naan ta taneman may bag-o pa nang buat na lebbengan na bato na palungagan paryo ta kwiba daw ula pa may nalebbeng dya. 42 Naan dya pabetang danen Jose lawa ya Jesus tak lebbengan an dani nang daw gapura danen tenged mapon gid en ta adlaw ta pagpriparan ta mga Judio na dili nang en lugay mag-umpisa Adlaw Ta Pagpuay.*

20

Pagbannaw Ki Jesus

(Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

1 Ta una na adlaw ta duminggo,* bag-o magsilak

† 19:39 Naan ta Juan 3:1-21 pwidi nyo mabasa parti ta pagbisita Nicodemo ki Jesus. § 19:40 Ta timpo Jesus, kaugalian ta mga Judio na lawa an ta patay paputos paagi ta pagblebed ta tila bag-o lebbeng. Lino ngaran ta tila na buat alin ta lanot ta tanem na paumaw naan ta Inglis na 'flax'. Tila na lino anggid ta tila na ramie daw tila na kuton. * 19:42 Ta pagbilang ta mga Judio ta mga adlaw, gaumpisa daw gatapos mga adlaw an naan ta pagsalep ta adlaw. Yon na gapura danen Jose ta iran na paglebbeng ki Jesus bag-o magsalep adlaw na yon man mag-umpisa Adlaw Ta Pagpuay tak para ta mga Judio isya na ubra na kuntra ta mga sugo parti ta Adlaw Ta Pagpuay pag-asikaso an ta patay. * 20:1 Ta pagbilang ta mga Judio ta mga adlaw na seled ta isya na duminggo, pangpitto na adlaw Adlaw Ta Pagpuay na yon man anduni paumaw ta na Sabado. Adlaw an na sunod ta Adlaw Ta Pagpuay paumaw danen na una na adlaw ta duminggo na yon man anduni paumaw ta na Duminggo.

adlaw an, Maria Magdalena giling naan ta lebbengan Jesus. Pag-abot dya, nakita din na nakamang en bato ya na sara naan ta gangaan ta lebbengan. ² Dayon kanen dlagan miling ki Simon Pedro daw pinalangga na tinudluan Jesus. Ambal din ki danen, “May gakamang ta lawa ya ta Ginuo naan ta iya na lebbengan daw ula nay nlami daw indi padlaa.”

³ Pagmati Pedro daw pinalangga na tinudluan Jesus ta ambal Maria Magdalena, giling danen naan ta lebbengan. ⁴ Gadlagan danen an na darwa, piro mas dasig pinalangga an na tinudluan kaysa ki Pedro daw kanen una abot naan ta lebbengan. ⁵ Galeeb kanen na gasil-ing naan ta selled ta lebbengan daw nakita din dya mga tila na lino[†] na pablebed naan ta lawa ta Ginuo. Piro, ula kanen gaselled. ⁶ Sunod ta tinudluan na una abot, Simon Pedro man gabot naan ta lebbengan. Gaselled kanen dayon daw nakita din na naan dya tila ya na lino ⁷ daw lapad na panyo na paputos naan ta ulo Jesus. Piro, panyo ya naipid daw nabetang belag ta tila na lino. ⁸ Gaselled man naan ta lebbengan pinalangga an na tinudluan na una abot. Na nakita din tila na naan dya, gapati en kanen an na Jesus nabannaw en. ⁹ Ta yo na uras ula pa danen naintindii ambal naan ta sinulat na pulong ta Dyos na naan ta plano ta Dyos na mabannaw Jesus.

¹⁰ Na nakita en danen Pedro selled ya ta lebbengan Jesus, guli en danen an.

[†] **20:5** May pasaysay parti ta lino na pwidi nyo mabasa naan ta ‘footnote’ ta Juan 19:40.

*Pagpakita Jesus Ki Maria Magdalena
(Mateo 28:9-10; Marcos 16:9-11)*

¹¹ Maria Magdalena gabalik naan ta lebbengan Jesus daw gatindeg kanen naan ta gwa na gagal. Mintras gagal kanen an, galeeb kanen na gasil-ing naan ta lebbengan. ¹² Nakita din darwa na angil na iran na suot puti. Gamungko danen an naan ta pabetangan ta lawa Jesus. Isya na angil naan dapit ta batiisan daw isya an a, naan ta uluan. ¹³ Gainsa darwa an na angil ki Maria, “Kay, man-o tak gagal ka?”

Sabat Maria, “May gakamang ta lawa ta Ginuo ko daw ula ko nlami daw indi padlaa.”

¹⁴ Pag-ambal Maria, gablikid kanen daw nakita din Jesus na gatindeg dya piro ula din nakala.

¹⁵ Ambal Jesus, “Kay, man-o tak gagal ka? Kino pangita no?”

Salig Maria daw Jesus manug-asikaso ta mga tanem. Ambal din ki Jesus, “Sir, daw kaon gaka-mang ta iya na lawa, sugiran a no daw indi no pabetanga aged kamangen ko dya.”

¹⁶ Ambal Jesus ki kanen, “Maria!”

Dayon Maria gatubang ki Jesus daw gambal, “Rabboni!” Naan ta linggwai na Hebreo, Rabboni beet ambalen manugtudlo.

¹⁷ Ambal Jesus ki Maria, “Dili ka mibit ki yaken tak ula a pa kabalik naan ta ake na Amay. Miling ka ta ake na mga tinudluan na yon man mga pakabig ko na ake na mga utod daw sugiran no na malik aren ta ake na Amay na inyo man na Amay. Kanen man ake na Dyos daw inyo man na Dyos.”

¹⁸ Tenged ta ambal Jesus, giling Maria i naan ta mga tinudluan Jesus daw gambal, “Nakita ko

Ginuo.” Pasugid man Maria ki danen mga paambal Jesus ki kanen.

Pagpakita Jesus Naan Ta Iya Na Mga Tinudluan
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

¹⁹ Na kilem en ta adlaw na Jesus i nabannaw, mga tinudluan din gatipon naan ta selled ta isya na balay daw patrangkaan danen mga gangaan tak adlek danen an ta mga manugdumala ta Judio. Gulpi nang gabot Jesus i daw gatindeg duma ki danen. Ambal din, “Kabay pa na tawway inyo na tagipusuon.” ²⁰ Pag-ambal Jesus, papakita din mga agi ta lansang naan ta iya na mga lima daw agi man ta bangkaw naan ta kilid ta iya na lawa. Nalipay gid iya na mga tinudluan tak nakita danen Ginuo an.

²¹ Gambal isab Jesus naan ta mga tinudluan, “Kabay pa na tawway inyo na tagipusuon. Ipadala ko kyo yan naan ta mga ittaw paryo ta pagpadala ta ake na Amay ki yaken naan ta mga ittaw aged tumanen ko iya na liag.”

²² Pag-ambal Jesus, gaginawa kanen an daw gambal ki danen, “Anduni Dyos Ispiritu Santo an mabaton nyo en. ²³ Daw kino ambalan nyo na iran na sala patawaren, Dyos man magpatawad ki danen daw danen an napatawad en. Piro, daw kino ambalan nyo na iran na sala dili patawaren, Dyos man dili magpatawad ki danen.”

Pagpakita Jesus Ki Tomas

²⁴ Na gapakita Jesus i ta iya na mga tinudluan, ula dya duma ki danen Tomas ya na paumaw man na Kapid na isya ta dusi na apustulis. ²⁵ Pasugiran

nang Tomas an ta duma na mga tinudluan na ambal danen, “Nakita nay Ginuo ya!”

Ambal Tomas ki danen, “Bag-o a mapati ta sugid nyo, kinanglan na makita ko mga agi ta lansang naan ta iya na mga lima daw matuslok ko ake na tudlo naan ta mga agi ta lansang naan ta iya na mga lima daw matuslok ko man ake na lima naan ta agi ta bangkaw naan ta iya na kilid.”

²⁶ Paglambay ta isya na duminggo alin ta pagbannaw ki Jesus, mga tinudluan din gatipon isab naan ta selled ta balay daw Tomas anen man dya duma ki danen. Natrangkaan mga gangaan ta balay. Gulpi nang gabot isab Jesus i daw gatindeg duma ki danen.

Gambal isab Jesus, “Kabay pa na tawway inyo na tagipusuon.”

²⁷ Ambal Jesus ki Tomas, “Tomas, tan-awen no ake na mga lima daw tandegen no mga agi ta lansang naan ta ake na mga lima. Tuslok no imo na lima naan ta agi ta bangkaw naan ta kilid ta ake na lawa. Dili ka en magdua-dua pa. Magpati ka na yaken ni.”

²⁸ Ambal Tomas, “Kaon ake na Ginuo daw Dyos.”

²⁹ Ambal Jesus ki Tomas, “Gapati ka en ki yaken tak nakita a no en. Piro, mga itaw na gapati bisan ula a danen nakita, maangken danen kalipay alin ta Dyos.”

Tuyo Ta Gasulat Ta Yi Na Libro

³⁰ Tama pa gid na mga katingalaan na papakita Jesus naan ta iya na mga tinudluan na ula nasulat naan ta yi na libro. ³¹ Yi na libro pasulat ko para

magpati kaw na Jesus an Pinili Ta Dyos Na Mag-ari daw Bata Ta Dyos daw paagi ta inyo na pagpati maangken nyo kabui na ula katapusan tenged ki kanen.

21

Pagpakita Jesus Naan Ta Pitto Ta Mga Tinudluan Din

¹ Paglambay ta pila na mga adlaw, Jesus i gapakita isab naan ta iya na mga tinudluan na danen an naan dani ta Dagat Tiberias.* Iling ti natabo ta iya na pagpakita ki danen: ² Naan dya Simon Pedro, Tomas na paumaw man na Kapid, Natanael na taga-Cana na banwa na sakep ta Galilea, mga kabataan Zebedeo† daw darwa pa na tinudluan Jesus. ³ Ambal Simon Pedro naan ta iya na mga duma, “Mamukot a.” Ambal man ta mga duma din, “Muyog kay.” Pag-ambal din, gapanaw danen i daw gasakay ta buti, piro bilog na kilem ula danen kamang.

⁴ Na gapawa-pawa en, gatindeg Jesus i naan ta baybay. Piro, iya na mga tinudluan ula kakala ki kanen.

⁵ Gainsa kanen ki danen, “Mga arey, may kamang kaw?”

Sabat danen, “Ula.”

⁶ Ambal din ki danen, “Taktak nyo isab pukot nyo an naan dapit ta tuo ta inyo na buti. Naan don makakamang kaw.”

* **21:1** Dagat Tiberias paumaw man na Dagat Galilea. † **21:2** Mga kabataan Zebedeo beet ambalen danen Santiago daw Juan.

Pag-ambal din, pataktak isab danen pukot an. Na pabatak danen, dili en danen an karaag tak sikad tama na sidda na gaapas naan ta pukot.

⁷ Tinudluan na pinalangga Jesus gambal ki Simon Pedro, “Ginuo nya.”

Pagmati Simon Pedro na Ginuo nya, dayon kanen an suksok ta iya na bayo na nalubbas din daw gatugpa naan ta dagat aged miling naan ta Ginuo. ⁸ Piro, duma na mga tinudluan na naan pa ta buti ya gapailis daw paguyod pukot an na panno ta sidda asta na kalambot danen an naan ta baybay. Paguyod nang danen pukot an tak dili gid danen an madyo ta baybay an. Mga kwarintay-nuibi duppa nang kamadyuon an.

⁹ Pagtakas danen, nakita danen na may pasugba na sidda. May anen man dya tinapay.

¹⁰ Gambal Jesus i ki danen, “Dlaan a nyo ta sidda na kamang nyo.”

¹¹ Gapanaik Simon Pedro an ta iran na buti daw pabeteng naan ta baybay pukot an na panno ta darko na mga sidda, mga sinto singkwintay-tris bilog. Piro, bisan sikad tama na mga sidda, pukot an ula nagisi.

¹² Ambal Jesus ki danen, “Manaw kaw di daw mamaaw.”

Tanan danen ula gangaas na minsa daw kino kanen an tak nlanan danen en na kanen Ginuo. ¹³ Pakamang Jesus mga tinapay an daw paatag din ki danen. Yon man sidda an. ¹⁴ Yi en pangallo bisis na gapakita Jesus naan ta iya na mga tinudluan alin ta iya na pagbannaw.

Jesus Daw Pedro

15 Na mga tinudluan an kakaan en, gainsa Jesus i ki Simon Pedro, “Simon na bata Juan, pagugma a no mas pa ta iran na paggugma?”†

Sabat Simon, “Ee, Ginuo, nlaman no na pagugma ta kaw.”

Ambal Jesus ki Pedro, “Ambligan no ake na mga ittaw paryo ta pag-amblig ta isya na manugbantay ta iya na mga karniro.”

16 Gainsa isab Jesus i ki Simon ta pangarwa na bisis, “Simon na bata Juan, pagugma a no?”

Sabat isab Simon, “Ee, Ginuo, nlaman no na pagugma ta kaw.”

Ambal isab Jesus, “Ambligan no ake na mga ittaw paryo ta pag-amblig ta isya na manugbantay ta iya na mga karniro.”

17 Ta pangallo na bisis gainsa Jesus i ki Pedro, “Simon na bata Juan, pagugma a no?”

Nasebean Pedro tak tallo gid bisis kanen an painsaan Jesus na daw pagugma din gid Jesus an. Sabat Pedro, “Ginuo, nlaman no tanan daw nlaman no gid na pagugma ta kaw.”

Ambal isab Jesus ki Pedro, “Ambligan no ake na mga ittaw paryo ta pag-amblig ta manugbantay ta iya na mga karniro. 18 Buaten no gid iling an tan daw gambal a ki kaon na pugya na bata ka pa daw may panawan ka, kaon gaimes ta imo na kaugalingen na gaigot ta imo na bakles daw gapanaw ka man naan ta bisan indi nang na gusto no ilingan. Piro, dili iling tan daw manakem ka

† 21:15 Naan ta Griego nasulat mga ambal ya na daw isalyo naan ta Kagayanen na linggwai pwidi iling ti: pagugma a no mas pa ta iran na paggugma? Pwidi man iling ti: pagugma a no mas pa ta yi na mga betang?

en. Daw manakem ka en, mag-untay ka ta imo na blukan daw igutan ka man ta duma na ittaw daw dleen ka danen ta dili no gusto ilingan.”

¹⁹ Iling tan ambal Jesus ki Pedro para mlaman daw ino klasi kamatayen Pedro daw mlaman man na paagi ta iya na kamatayen Dyos an dayawen.

Ambal Jesus ki Pedro, “Magsunod ka ki yaken.”

²⁰ Na gapanaw Jesus i daw Pedro, gablikid Pedro an daw nakita din na gasunod ki danen tinudluan ya na pinalangga gid Jesus.

Tinudluan na pinalangga, kanen tinudluan na ta pagyapon danen bag-o napatay Jesus gasandig ki Jesus daw gainsa daw kino magtraydor ki Jesus.

²¹ Pagkita Pedro ta pinalangga na tinudluan Jesus na gasunod ki danen, gainsa kanen ki Jesus, “Ginuo, ino matabo ta yon na tinudluan?”

²² Sabat Jesus ki Pedro, “Daw gusto ko na mabui pa yon na tinudluan asta ta adlaw na malik a, ino ki kaon? Kaon imo a, magsunod ka nang ki yaken.”

²³ Tenged ta ambal ya Jesus, galapta naan ta tama na mga utod ta pagtuo isturya ya na pinalangga na tinudluan din dili mapatay. Piro, ula gambal Jesus na dili mapatay pinalangga na tinudluan. Iling ti ambal din: “Daw gusto ko na mabui pa yon na tinudluan asta ta adlaw na malik a, ino ki kaon?”

Katapusan Ta Yi Na Libro

²⁴ Yaken mismo pinalangga an na tinudluan Jesus na gasunod ki kanen daw ki Pedro na danen an gapanaw naan ta baybay. Yaken man tinudluan an na gasugid ta mga natabo daw pasulat ko

man naan ta yi na libro. Nlaman nyo na ake na ambal matuod.

²⁵ Tama pa gid buat Jesus na ula nasulat naan ta yi na libro. Daw isya-isyaen isulat, kulang pa kalibutan i na betangan ta mga libro na sulatan parti ta mga binuatan din tak sikad tama.

**Pulong ta Dyos: Genesis daw bag-o na
kasugtanan
New Testament in Kagayanen**

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kagayanen

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789718260722

The New Testament

in Kagayanen

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

709ea6af-436e-5fdf-ab05-7100c7987131